

تمرکز بر صادرات در صنعت نساجی

وزیر صنعت، معدن و تجارت گفت: باید کشورهای هدف نساجی را شناسایی کنیم و با امضای تفاهتنامه‌ها، روی بازارهای هدف تمرکز و برنامه‌ریزی کنیم. عباس علی‌آبادی در آیین گشایش ۳ نمایشگاه صنعت نساجی، پوشاک و کیف و کفش، اظهار کرد: ۴۰ کشور برای صادرات صنعت نساجی به بنده معرفی شده‌اند که روی آنها کار خواهیم کرد تا به فهرست کشورهای صادراتی در این صنعت اضافه شوند. وی افزود: جایگاه ما در تجارت جهانی ضعیف است و باید از ظرفیت شرکت‌های دانش‌بنیان استفاده کنیم البته در این زمینه شاهد رشد خوبی نیز هستیم.

وضعیت بازار خودرو را بررسی کرد

آرامش یا آتش زیر خاکستر

در کل بازار خودرو در این مدت شاهد تغییرات چشم‌گیری نبوده، اما به گفته فعالان این بخش، بازار بسای ثباتی مواجه بوده و مانند آتش زیر خاکستر منتظر است به کوچک‌ترین جرقه‌ای واکنش نشان دهد.

بسیار مهم بود که به شدت می‌توانست بازار خودرو را متاثر کند، اما آنچه در نهایت شاهد بودیم افزایش یکی دو روزه نرخ برخی از خودروها متاثر از افزایش نرخ دلار بود که در ادامه با کنترل قیمت دلار، هیجان این بازار هم به سرعت خوابید.

در نیمه نخست سال ویژگی بارز بازار خودرو رکود و ریزش نسبی قیمت‌ها بود، با اینهمه همچنان این بازار در کمین است تا به کوچک‌ترین اتفاقی واکنش نشان دهد. جدی شدن واردات خودرو و در ادامه تحولات منطقه با شروع جنگ حماس، دو موضوع

گزارش از سیستم نوبت‌دهی سفارتخانه‌ها و گردش مالی واسطه‌ها دلالت بازاری پشت درهای سفارت

سر مقاله

بُزک نمیر، بهار میاد!

گفت‌وگو

سر مایه‌گذاری کلید حل مشکلات امروز است

گزارش‌های روز

معدن، مهمان ناخوانده اقتصاد

رکود بازار ملک پایدار نخواهد بود

آیا بدهی دولت زنده می‌شود؟

موضوع شکل‌گیری صندوق‌های ثروت ملی در دنیا که در ایران، از آن به‌عنوان صندوق توسعه ملی یاد می‌شود؛ به حدود ۷۰ سال پیش بازمی‌گردد. کشورهای نفت‌خیز مانند کویت، امارات، عربستان و ایران تصمیم گرفتند که مازاد درآمدهای نفتی خود را در حساب یا صندوقی نگه دارند و از عواید آن برای توسعه زیرساخت‌ها در کشور بهره‌گیرند، اما در سال‌های اخیر دولت‌ها در ایران با هدف جبران کسری بودجه مبادرت به برداشت از این صندوق کردند تا جایی که در آخرین گزارش ارائه‌شده از سوی رئیس این صندوق، دولت حدود ۱۰۰ میلیارد دلار به این صندوق بدهی دارد. از این رو پیشنهاد ورود صندوق به پروژه‌های نیمه‌کاره و میدان‌های نفتی با هدف وصول مطالبات از دولت مطرح شده است. پیشنهادی که با واکنش‌های متفاوتی از سوی کارشناسان مواجه شده است. برخی معتقدند ورود صندوق به این پروژه‌ها خطر بنگاهداری این نهاد را بسالامی‌برد و در نقطه مقابل، برخی دیگر بر این باورند ورود صندوق توسعه به پروژه‌های نفتی و نیمه‌تمام جزو محدود سیاست‌های درست در این سال‌های اخیر است. چرا که در این صورت بخشی از مطالبات صندوق از دولت مسترد و امکان سرمایه‌گذاری در حوزه زیرساخت که کارویژه اصلی صندوق است، محقق خواهد شد.

اولین سمپوزیوم ملی انقلاب صنعتی چهارم در صنعت فولاد با رویکرد هوش مصنوعی

در تاریخ بیست و چهارم مهر ماه هزار و چهارصد و دو در مرکز همایش‌های بین‌المللی صداوسیما، با مشارکت دانشگاه‌های معتبر کشور، پژوهشگاه‌ها و مراکز دانش‌بنیان، پارک‌های علم و فناوری و شرکت‌های فولادی برگزار خواهد شد. این رویداد علمی بزرگ با هدف ارائه راهکارها و پیشنهادات کاربردی با استفاده از هوش مصنوعی در جهت هوشمندسازی و شناسایی زود هنگام عیوب صنعت فولاد پیش از تبدیل شدن به مشکل می‌باشد.

جناب آقای دکتر محمد انصاری
رئیس هیئت مدیران صنعت و معدن و تجارت استان البرز

نوید مسرت بخش انتصاب شایسته حضرتعالی را به عنوان رئیس سازمان صنعت و معدن و تجارت استان البرز تبریک گفته، از درگاه ایزد منان مزید توفیقات برای خدمتی سرشار از شور و نشاط در جهت شکوفایی صنعت البرز خواهانیم
شرکت پزشکیان امین راه سلامت (جویاتیان)

جناب آقای دکتر محمد انصاری
ریاست سازمان صنعت و معدن و تجارت استان البرز

انتصاب بجا و شایسته حضرتعالی را به سمت ریاست سازمان صنعت و معدن و تجارت استان البرز که نشان از درایت و لیاقت و توانمندی شماست تبریک گفته، رجای واثق داریم کارآمدی‌های بر جسته شما نوید بخش پیشرفت و توسعه صنعت استان خواهد بود
شرکت آرد ستاره کردان

انالله وانا الیه راجعون

جناب آقای مهندس حجت نجمی‌نیا
مدیر عامل محترم شرکت توسعه آهن و فولاد گل‌گهر

با نهایت تأسف و تأثر، با قلبی آکنده از اندوه مصیبت وارده را از صمیم قلب به جنابعالی و خانواده محترم تسلیت عرض نموده و از خداوند منان برای آن مرحوم علو درجات و مغفرت و برای کلیه بازماندگان محترم صبر عظیم آرزو مندیم.

بر دیا امیر تیموری، سرپرست موسسه فرهنگی و مطبوعاتی صنعت در استان کرمان

مناقشه عمومی دستگاه آنالایزر کربن سولفور

شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور در نظر دارد جهت تامین ۲ دستگاه کربن آنالایزر مورد نیاز برای کارخانجات خود، واقع در استان‌های همدان و کردستان را به شرکت واجد شرایط واگذار نماید. لذا شرکت‌کنندگان واجد شرایط می‌توانند جهت دریافت اطلاعات بیشتر با شماره ۰۲۱۲۷۶۴۵۳۳۳ تماس گرفته و یا به آدرس اینترنتی www.sabanour.com قسمت فراخوان - مناقشه مراجعه نمایند و پاکات خود را مطابق شرایط مناقشه با ورود به سامانه تامین کنندگان صبانور بصورت در بسته مهر و موم شده، از تاریخ درج آگهی تا تاریخ ۱۴۰۲/۰۸/۰۸ به آدرس سعادت آباد نرسیده به خروجی هاشمی رفسنجانی شرقی - خیابان ۲۶ (حق طلب غربی) پلاک ۴۹ - طبقه سوم (بخش دبیرخانه) تحویل نمایند. مناقشه‌گزار اختیار کامل در زمینه رد یا قبول هر یک یا تمامی پیشنهادات را داشته و هیچگونه ادعا و اعتراضی در این زمینه مسموع نخواهد بود و به پیشنهادهای مشروط، مبهم و فاقد ضمانت شرکت در مناقشه و همچنین به پیشنهادهایی که بعد از مدت مقرر در آگهی اصل شود ترتیب اثر داده نخواهد شد.

شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور (سهامی عام)

بُزک نمبر، بهار مبادا!

بهروز صادقی روزنامه‌نگار

خبرهای رسیده حکایت از آن دارد که نص صریح قانون در زمینه همسان‌سازی و هم‌ترازی حقوق بازنشستگان، بی‌توجه به فشارهای معیشتی ناشی از تورم طاقت‌فرسایی که به میلیون‌ها بازنشسته و خانواده‌های آنان تحمیل می‌شود، به ۵ سال آینده حواله شده است! به این ترتیب، متأسفانه قانونی مصوب به باری گرفته شده و باز هم کار به آن‌شاءالله، ماشاءالله کشیده شده تا آنجا که رئیس مجلس هم در این زمینه گفته است که آن‌شاءالله موضوع حل می‌شود و... البته درباره موضوع مربوط به بازنشستگان در لایحه برنامه هفتم توافقی شده و امید است که در صحن ارائه و مطرح شود. براساس گفته‌های رئیس و برخی نمایندگان مجلس، در پی برگزاری نشست ویژه اعضای کمیسیون برنامه و بودجه به معاون رئیس جمهوری و رئیس سازمان برنامه، این نتیجه حاصل شد که «بحث متناسب‌سازی حقوق بازنشستگان تا پایان برنامه هفتم» تحقق یابد! در حقیقت مسئله‌ای که تحقق آن جزو لاینفک قانون برنامه ششم توسعه بوده است (یعنی باید تا امسال به‌طور کامل به‌اجرا درمی‌آمد)، اگر مانند ۵ سال گذشته با یک نشست‌وبرخاست و مصوبه جدید، زیر پا گذاشته نشود، تا پایان ۵ سال آینده عملی خواهد شد! صدالبته در این باره باید گفت شک نیست که همه‌چیزمان باید با یکدیگر جفت‌وجور باشد؛ مانند وعده‌های اجرای پروژه عمرانی که به‌جای ۳.۲ سال، ده‌ها سال بعد هم به نتیجه مطلوب نمی‌رسد! این دولت یا آن دولت هم ندارد. مثل پروژه ساخت آزادراه تهران - شمال که قرار بود پنج‌ساله به‌بهره‌برداری برسد اما بعد از گذشت ۲۵ سال، تنها ۲.۵ قطعه از آن به‌بهره‌برداری رسیده است یا طرح ساخت بزرگراه دریایی رامسر به شرق دریای خزر که در زمان دولت احمدی‌نژاد، ساخت آن در آب‌های ساحلی رامسر به‌شکل سمبلیک آغاز شد و هنوز هم که هنوز است، ادامه دارد... درباره وعده تحقق همسان‌سازی حقوق بازنشستگان تا پایان برنامه هفتم توسعه هم، معلوم نیست در ۵ سال پیش‌رو، چندصدهزار نفر از بازنشستگانی که در طول برنامه ششم به امید اجرای قانون و تحقق وعده‌ها تاب و توان شان را از دست داده‌اند، زنده خواهند بود تا تحقق این وعده‌های دلخوش‌کنک را شاهد باشند!

این همه، در حالی است که مطالبه واقعی و بحق بازنشستگان، تحقق و اجرای همسان‌سازی حقوق خود با شاغلان هم‌تراز در دستگاه مربوطه تا پایان امسال بوده، اما با وجود صراحت ماده قانونی در برنامه ششم و خلاف برخی شعارهای مدافع حقوق بازنشستگان، در نهایت برآیند همسویی و هماهنگی دولت و مجلس بر این قرار گرفته است که بدون در نظر گرفتن تأکید قانون بر همسان‌سازی حقوق بازنشستگان در برنامه ششم، این موضوع به برنامه هفتم توسعه موکول شود. در حالی که کمترین انتظار بازنشستگان آن است که دولت در لایحه پیشنهادی قانون بودجه سال ۱۴۰۳، اعتبار موردنیاز اجرای همسان‌سازی را پیش‌بینی و از ابتدای سال آینده، آن را اجرا کند.

حال با لغو این مصوبه قانونی، باید پرسید: وقتی که دولتمردان و نمایندگان مجلس، خود به مفاد یک قانون پایبند نیستند و خویش را ملزم به رعایت و عمل به آن نمی‌دانند، چگونه از احاد ملت انتظار قانون‌گرایی و احترام به قانون را دارند؟! به‌عبارت‌دیگر، تعویق تحقق همسان‌سازی حقوق بازنشستگان تا پایان برنامه هفتم، تکرار ترازوی بی‌توجهی به حقوق و معیشت بازنشستگانی است که کمر شان هر روز بیشتر از قبل زیر فشارهای تورم خم می‌شود و همچنان باید وعده‌ده‌مانی‌های ملال‌آور را شاهد باشند و باز هم به وعده‌هایی دلخوش کنند که شاید در طول اجرای برنامه پنج‌ساله هفتم به‌ثمر بنشینند.

تأسف‌بارتر، آنکه شنیده می‌شود، برخی افزایش‌های قطره‌چکانی حقوق‌ها را راهکاری برای جلوگیری از افزایش تورم در جامعه می‌دانند. گویی تنها عامل تورم، افزایش حقوق بازنشستگان و اجرای قانون هم‌ترازی و همسان‌سازی حقوق این قشر آسیب‌پذیر جامعه است. این همه در حالی است که رئیس جمهوری در دی سال ۱۴۰۰ در دیدار با مردم شریف قم بر ضرورت اقدام فوری برای اصلاح نظام پرداخت حقوق‌ها بر مبنای عدالت تأکید کرد و به‌همین همان سال، در دیدار با مجامع استانی نمایندگان مجلس، ضمن ابراز نگرانی از «بی‌عدالتی‌های موجود در زمینه پرداخت حقوق‌ها» اظهار کرد: «دولت در همین راستا در حال نهایی کردن لایحه‌ای است تا پرداخت حقوق به همه کسانی که از دولت حقوق دریافت می‌کنند، عادلانه شود» و در نشست دیگری با استانداران، مهم‌ترین جلوه تعمیم عدالت را اقامه آن در پرداخت حقوق و دستمزدها دانست. شک نیست که مردم از دولتمردان و نمایندگان خود در مجلس انتظار دارند در گفتار و عمل صادق باشند و همچنین در قبال مسئولیت‌های محوله برای احقاق حقوق مردم اقدام کنند.

در اینجا روی سخن با نمایندگان محترم مجلس است: مگر قانون «فصل الخطاب» نیست؟ مگر نه آنکه وظیفه ذاتی هر نماینده افزون بر مشارکت در قانون‌گذاری، نظارت بر حسن اجرای قوانین است، پس چرا در زمینه اجرا نشدن قانون همسان‌سازی به قانون تمکین و برای احقاق حق قانونی بازنشستگان عمل نکرده‌اند؟! این همه در حالی است که بازنشستگان کاملاً تابع قانون هستند و بیشتر از آن نمی‌خواهند! اما هیچ نهاد و قدرتی هم نباید فراتر از قانون عمل کند یا برای گریز از اجرای قانون با تصویب ماده‌ای دیگر در این زمینه اقدام کند. بی‌تردید اگر مشکلاتی در اقتصاد کشور وجود دارد - که حتماً وجود دارد - عامل بروز این مشکلات بازنشستگان نیستند و نقشی در بروز و تشدید این مشکلات ندارند! این مشکلات برآمده از ناتوانی و بی‌برنامگی برخی مدیران و مسئولان است. بازنشستگان یکی از اقشار بزرگ جمعیتی کشور شامل ۵ میلیون و ۵۰۰ هزار نفر بازنشسته هستند که براساس آمارها، حدود ۲۵ میلیون و ۶۰۰ هزار نفر اعضای خانواده تحت پوشش خود، بخشی از واقعیت امروز ما را تشکیل می‌دهند؛ اما افزایش قطره‌چکانی حقوق این گروه از جامعه که سالانه توسط دولت تعیین می‌شود، بسیار کمتر از نرخ تورم واقعی است. از همین‌رو، بازنشستگان خواستار اجرای کامل همسان‌سازی حقوق خود با شاغلان هم‌تراز در دستگاه مربوطه وقت هستند و انتظار دارند باقی‌مانده قانون همسان‌سازی سال ۱۴۰۰ تا پایان امسال به‌اجرا در آید.

خبر

editor@smtnews.ir

احتمال همسان‌سازی حقوق بازنشستگان از امسال

دارد، مدنظر باشند.

وی افزود: در مجموع، مقرر شد کمیته تعیین‌شده در کمیسیون تلفیق، پیشنهادهای را به کمیسیون بیاورد و آن را در قالب یک حکم در برنامه هفتم در بیاوریم، همچنین دولت طی یک اصلاحیه بودجه این مسئله را به مجلس بیاورد تا امسال هم اجرایی شود.

عضو کمیسیون تلفیق بودجه عنوان کرد: پیشنهادهای مختلفی درباره نحوه اجرا و اعمال این موضوع مطرح شد که در نهایت مقرر شد که جلسات دیگری تشکیل شود تا یک تصمیم نهایی پیرامون هم‌ترازی حقوق بازنشستگان و شاغلان اتخاذ شود.

همسان‌سازی حقوق بازنشستگان، پیشنهادی برای صحن کمیسیون تلفیق بیاورد. وی ادامه داد: نخستین جلسه این کمیته ۲۲مهر با حضور نماینده سازمان برنامه و بودجه، دیوان محاسبات، مرکز پژوهش‌های مجلس و نمایندگان منتخب برگزار شد.

کوچکی‌نژاد درباره جزئیات مباحث مطرح‌شده در این جلسه به‌ویژه مشمولان این همسان‌سازی ابراز کرد: بحث‌های زیادی در این جلسه صورت گرفت تا نحوه اجرا و اعمال افزایش حقوق بازنشستگان مشخص و تعیین شود که چه کسانی مشمول آن باشند، آیا همه بازنشستگان را مدنظر قرار دهیم یا تنها آنها که در یافتی‌شان فاصله زیادی با شاغلان

عضو کمیسیون تلفیق برنامه هفتم توسعه از تشکیل کمیته‌ای برای تدوین ساز کار همسان‌سازی حقوق بازنشستگان خبر داد.

جبار کوچکی‌نژاد در گفت‌وگو با ایلنا، با اعلام خبر تشکیل کمیته‌ای به‌منظور بررسی موضوع همسان‌سازی حقوق بازنشستگان و کارکنان دولت در کمیسیون تلفیق برنامه هفتم، گفت: مشکلی که در حال حاضر همه بازنشستگان و شاغلان با آن مواجهند و در نطق بیشتر نمایندگان این مسئله را مشاهده می‌کنید، بحث افزایش حقوق است. ظهر روز گذشته در فاصله ۲ نوبت صبح و عصر صحن علنی جلسهای تشکیل شد، از کمیسیون تلفیق رأی گرفتند که کمیته‌ای تشکیل شود و در زمینه بحث

تمرکز برای صادرات صنعت نساجی

نساجی و پوشاک به کشورهای همسایه وارد شویم، همچنین اگر توانستیم به اروپا هم این محصولات را صادر کنیم.

وی با اشاره به موانع توسعه در صنعت پوشاک گفت: مدیرکل دفتر صنایع پوشاک و منسوجات وزارت صمت در حوزه اختیارات و قانون از صنعتگران حمایت می‌کند.

علی‌آبادی بیان کرد: نخستین مانع نوآوری و فناوری در تجهیزات و طراحی در صنعت پوشاک است، گاهی می‌بینیم یک لباس دوخت خوبی دارد، اما پارچه مناسبی ندارد یا طراحی خوبی ندارد؛ باید روی فناوری و نوآوری کار کرد.

وی عنوان کرد: اول از همه، کیفیت تجهیزات و بهبود ماشین‌آلات ضروری است. معاونت صنایع عمومی وزارت صمت در این باره برنامه‌ریزی می‌کند تا بتوانیم سهم

وزیر صنعت، معدن و تجارت گفت: باید کشورهای هدف نساجی را شناسایی کنیم و با امضای تفاهمنامه‌ها، روی بازارهای هدف تمرکز و برنامه‌ریزی کنیم.

به گزارش ایرنا، عباس علی‌آبادی در آیین گشایش ۳ نمایشگاه صنعت نساجی، پوشاک و کیف و کفش، اظهار کرد: ۴۰ کشور برای صادرات صنعت نساجی به بنده معرفی شده‌اند که روی آنها کار خواهیم کرد تا به فهرست کشورهای صادراتی در این صنعت اضافه شوند. وی افزود: جایگاه ما در تجارت جهانی بسیار ضعیف است، ما در صادرات موفقیت زیادی نداشته‌ایم و باید از ظرفیت شرکت‌های دانش‌بنیان استفاده کنیم؛ البته در این زمینه شاهد رشد خوبی نیز هستیم.

وزیر صنعت، معدن و تجارت ادامه داد: امروز باید با توسعه صادرات در صنعت

رشد اقتصاد ایران به ۵.۸ درصد رسید

پولی مناسب، توانسته در راستای کاهش نقدینگی و مهار انتظارات تورمی، گام‌های اساسی بردارد. این مقام مسئول تأکید کرد: دولت و بانک مرکزی به سیاست‌های پولی و مالی احتیاطی متعهد است و با توجه به مذاکرات جاری بین ایران و صندوق بین‌المللی پول و تلاش دوطرف برای تقویت ارتباطات آمیواریم.

رئیس کل بانک مرکزی همچنین در ابتدای این جلسه با ابراز تسلیت بابت حوادث طبیعی در مراکش، لیبی و افغانستان به مردم و دولت این کشورها، همچنین بابت فجایع رژیم صهیونیستی و بروز فاجعه انسانی در نوار غزه ابراز تأسف و با مردم نوار غزه ابراز همدردی کرد.

لازم دست یافته است.

فرزین تصریح کرد: دولت و بانک مرکزی در واکنش به تکانه‌های بیرونی، بسته سیاستی شامل مجموعه‌ای از سیاست‌های متوازن به‌منظور تثبیت اقتصادی و طراحی و عملیاتی کرده است.

رئیس کل بانک مرکزی در ادامه این اجلاس بیان داشت: یکی از موضوعات اساسی کنونی اقتصاد ایران، مسئله تورم است که کنترل آن همراه با حمایت از خانواده‌های آسیب‌پذیر از اهداف اساسی سیاست متوازن تثبیت است.

وی با اشاره به اجرای برنامه‌های مربوط به کنترل تورم و نقدینگی در ایران، ادامه داد: بانک مرکزی با اجرای سیاست‌های کنترلی ترانزانه بانک‌ها و سیاست‌های

ثبت‌نام انتخابات مجلس ۲۷مهر آغاز می‌شود

انتخابیه در طول دوره از صبح ۲۷ مهر تا ساعت ۱۸ بعدازظهر سوم آبان وجود دارد و داوطلبان می‌توانند حوزه انتخابیه خود را جابه‌جا کنند. شاهرخانی بیان کرد: این کار در واقع جابه‌جایی نیست، زیرا در پیش‌ثبت‌نام، ثبت‌نام داوطلبان قطعی نیست، اما اگر کسی در تهران ثبت‌نام کرده و می‌خواهد از یک استانی به استان دیگر یا از حوزه انتخابیه به حوزه انتخابیه دیگری منتقل شود، این جابه‌جایی امکان‌پذیر است. وی با تأکید بر توجه قانون انتخابات به شفافیت مالی گفت: داوطلبان حتماً باید یک شماره حساب غیر تجاری در سامانه بارگذاری کنند که الزاماً از این شماره حساب برای هزینه‌های انتخاباتی استفاده شود که اطلاعات آن در سامانه وجود دارد. معاون سیاسی وزیر کشور افزود: داوطلبان انتخابات مجلس باید برابر قانون جدید، حداقل ۵ سال سابقه اجرایی، قضایی، آموزشی و پژوهشی داشته باشند که این موضوع نیز در قانون آمده و می‌تواند به قانون مراجعه و این اطلاعات را وارد کنند.

شاهرخانی با بیان اینکه اطلاعات داوطلبان انتخابات مجلس باید به‌طور کامل در سامانه‌ها درج شود، عنوان کرد: پس از تأیید اطلاعات در سامانه مذکور، امکان بازگشت و ویرایش وجود ندارد.

آمادگی داشته باشند.

شاهرخانی تصریح کرد: کسانی می‌توانند در ثبت‌نام شرکت کنند که در پیش‌ثبت‌نام شرکت کرده‌اند و کد پیگیری برای آنها ارسال شده است؛ این افراد در خواهران می‌توانند در ثبت‌نام اصلی شرکت کنند. وی افزود: برابر قانون جدید، چند نکته در ثبت‌نام وجود دارد که باید به آن توجه شود: نخست اینکه ثبت‌نام غیر حضوری است و باید خودشان را برای ثبت‌نام آماده کنند. معاون سیاسی وزیر کشور بیان کرد: یکسری اطلاعات در پیش‌ثبت‌نام گرفته شده که این اطلاعات در پرسشنامه ثبت شده است و در منظر داوطلبان قرار می‌گیرد و ارائه می‌شود که بخشی از اطلاعات را باید جدید وارد کنند. شاهرخانی خاطرنشان کرد: کمابیش بین ۳۰ تا ۴۵ دقیقه زمان می‌برد که بستگی به بسته‌بندی دارد که آقایان و خانم‌ها از قبل انجام داده‌اند و باید اطلاعات‌شان را از قبل آماده کنند که در اطلاعیه‌های ستاد انتخابات به اطلاع آنها خواهد رسید و در پیامک‌هایی که برای آنها فرستاده شده، مشخص است. معاون سیاسی وزیر کشور گفت: جابه‌جایی حوزه

معاون سیاسی وزیر کشور گفت: ثبت‌نام قطعی داوطلبان نمایندگی مجلس شورای اسلامی از ۸ صبح روز ۲۷ مهر آغاز می‌شود و تا ۱۸ بعدازظهر سوم آبان ادامه خواهد داشت.

به گزارش ایرنا، محمدتقی شاهرخانی درباره نحوه ثبت‌نام نهایی انتخابات مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه خودمان را برای اجرای انتخابات پیشرو با حضور شایسته مردم عزیزمان آماده می‌کنیم، گفت: لازم می‌دانم چند نکته را در نزدیکی آغاز ثبت‌نام داوطلبان بیان کنم. وی افزود: در این مقطع برابر قانون جدید، پیش‌ثبت‌نام انجام گرفته است؛ برای اینکه مدارک ارائه‌شده با دستگاه‌های مربوطه تطبیق داده شود. ۶ دستگاه به سازمان پاسخ دادند و ۲۶ مهر این کار به پایان می‌رسد و به اعتراضات رسیدگی خواهد شد.

معاون سیاسی وزیر کشور بیان کرد: ثبت‌نام قطعی داوطلبان نمایندگی مجلس شورای اسلامی از ۸ صبح روز ۲۷ مهر آغاز می‌شود و ۱۸ بعدازظهر سوم آبان ادامه خواهد داشت؛ این نخستین نکته‌ای است که همه داوطلبان باید در آن

ممنوعیت واردات لکوموتیو بر داشته شد

رئیس جمهوری و با حضور وزرای راه، کشور، صمت، فراجا، اقتصاد و... تصویب شد که نخستین وظیفه آن، تدوین سند ملی ترانزیت است تا بتوانیم سند جامعی در این باره داشته باشیم. همچنین، در زمینه راه‌آهن مصوباتی داشتیم. از جمله اینکه درباره رفع نواقص بخش ریلی در حوزه کشنده‌ها، دولت مکلف شد، کشنده‌های زمینگیر را بار دیگر اوورهاال کرده و به چرخه حمل‌ونقل ریلی بازگرداند. همچنین، مجوز واردات کشنده به دولت داده شد. دولت از ورود به رقابت در زمینه حمل‌ونقل ریلی با شرکت‌های خصوصی منع شد و عمدتاً به دست از افراد بود.

بدهند و هم در صورت درخواست، نسبت به صدور سند تفکیکی ملک اقدام کنند.

وی ادامه داد: یکی دیگر از مصوبات هم این بود که افراد تحت پوشش کمیته امداد و بهزیستی برای دریافت تسهیلات ساخت مسکن حمایتی از حق‌الثبت در دفاتر اسناد رسمی مستثنا شدند که بخش زیادی از هزینه‌هایی که پیش از این برای انتقال ملک از دولت به متقاضی، به‌عنوان حق‌الثبت پرداخت می‌شد، با این مصوبه حذف می‌شود؛ بنابراین این مصوبه کمک بزرگی به این دسته از افراد بود.

سخنگوی کمیسیون تلفیق برنامه هفتم توسعه مجلس دربار مصوبات فصل ترانزیت در لایحه برنامه اظهار کرد: تشکیل ستاد ملی ترانزیت به ریاست

سخنگوی کمیسیون تلفیق برنامه هفتم توسعه در مدت ۱۵ سال خبر داد.

محسن زنگنه در حاشیه نشست علنی مجلس شورای اسلامی در جمع خبرنگاران درباره مصوبات مجلس در جریان رسیدگی به گزارش کمیسیون تلفیق لایحه برنامه هفتم توسعه اظهار کرد: یکی از مشکلاتی که شهروندان ساختمان‌های آپارتمانی دارند، این است که به‌دلیل عدم پرداخت جریمه‌های مواد ۹۹ و ۱۰۰ قانون شهرداری‌ها از سوسوی یکی از مالکان، کل ساکنان واحدهای آن ساختمان، از دریافت سند تفکیکی محروم می‌شوند؛ این‌رو مجلس تصویب کرد هر مالک به‌تنهایی می‌تواند میزان جریمه خود را به‌صورت مستقل و نیز جریمه سهم خود از بخش‌های مشترک ساختمان را پرداخت کرده و سپس وزارت راه و شهرسازی، شهرداری و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور مکلفند که هم پایان کار را به متقاضی

ویژه‌تر از خبر

عکس روز

۳ نمایشگاه صنعت نساجی، پوشاک و چرم در تهران

بین‌المللی تهران برپا شده است که در این نمایشگاه ۸۴ شرکت‌کننده تولیدی حضور خواهند داشت.

شرکت‌کنندگان در این نمایشگاه با برترین تولیدات پوشاک، شامل انواع پوشاک مردانه، زنانه و بچگانه در قالب طرح‌ها و رنگ‌های گوناگون و همچنین دستگاه‌ها و تجهیزات تولید پوشاک و نوین‌ترین طرح‌ها و مدل‌های طراحی و تولید پوشاک آشنا می‌شوند.

نمایشگاه کیف، کفش و چرم با ۱۶۰ شرکت تولیدی

صنعتگران و تولیدکنندگان کفش، کیف، چرم و صنایع وابسته از استان‌های مختلف کشورمان و دیگر کشورهای جهان در دهمین نمایشگاه بین‌المللی صنعت چرم، کیف، کفش و صنایع وابسته گردهم آمدند تا جدیدترین تولیدات و خدمات خود را ارائه و در معرض دید علاقه‌مندان قرار دهند.

این نمایشگاه با حضور بیش از ۱۶۰ شرکت و واحد تولیدی داخلی و خارجی در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران در حال برگزاری است. در این نمایشگاه، علاوه بر تولیدکنندگان داخلی، شرکت‌ها و تولیدکنندگان برخی کشورهای، از جمله کشورهای ایتالیا، ترکیه، هند و چین حضور و مشارکت دارند و جدیدترین تولیدات صنعت چرم و صنایع مرتبط با این هنر صنعت را به‌نمایش عموم می‌گذارند. در دهمین نمایشگاه بین‌المللی صنعت چرم، کیف، کفش و صنایع وابسته که در سالن‌های سالن ۴۱، ۴۴A و ۴۴B و فضای باز محل نمایشگاه بین‌المللی تهران برگزار شده است، بیش از ۱۶۰ شرکت حضور دارند.

۳ نمایشگاه صنعت نساجی، پوشاک، کیف و کفش چرم و صنایع وابسته با حضور عباس علی‌آبادی، وزیر صنعت، معدن و تجارت در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران افتتاح شد و آغاز به‌کار کرد. به‌گزارش ایرنا، بیست‌ونهمین نمایشگاه بین‌المللی نساجی، ماشین‌آلات، مواد اولیه، منسوجات خانگی، ماشین‌های گلدوزی و محصولات نساجی با حضور ۱۶۰ شرکت داخلی و ۱۸۰ شرکت خارجی از ۱۱ کشور آلمان، ایتالیا، تایوان، ژاپن، آمریکا، چین، کره جنوبی، ترکیه، هند، ژاپن، اسپانیا و چین با هدف سرمایه‌گذاری، مبادلات تجاری و بازرگانی برپا شد. در این نمایشگاه، انواع تجهیزات، صنایع و خدمات مربوطه از جمله ماشین‌آلات نساجی، قطعات، چرخ خیاطی، ماشین‌های گلدوزی و دوخت و برش، انواع منسوجات خانگی شامل پتو، پارچه‌های رومبلی و پرده‌ای، روتختی، ملحفه و روبالشی، تشک خواب، حوله، رومیزی، ترمه، لوردراپه، پرده و لوازم و قطعات وابسته، پارچه، پوشاک، انواع نخ، الیاف، رنگ و انواع مواد اولیه صنایع نساجی، انواع نخ و مواد اولیه نساجی، منسوجات خانگی از جمله پتو، پارچه رومبلی و پرده‌ای، روتختی، سرویس‌های آشپزخانه، حمام و دستشویی و انواع پارچه برای تولید پوشاک عرضه و به نمایش گذاشته شد.

نمایشگاه پوشاک با حضور ۸۴ شرکت تولیدی

یازدهمین نمایشگاه پوشاک ایران، برای نخستین‌بار به‌صورت بین‌المللی با حضور و مشارکت ده‌ها شرکت طراحی و تولیدی، نیز در محل دائمی نمایشگاه‌های

زلزله ۵.۳ ریشتری دیروز اهواز را لرزاند عکس: همشهری آنلاین

گلابه کامیونداران از تاخیر در ترخیص کشنده‌ها

دلال‌بازی، نرخ کشنده‌ها را نجومی کرد

عکس: مینا

نوسازی کامیون‌های فرسوده که از سال ۱۳۸۴ در برنامه‌ها و شعارهای مسئولان دستگاه‌های متولی بوده است هنوز با گذشت ۱۸ سال با مشکلاتی روبه‌رو است. همین چند سال پیش بود که به منظور نوسازی ناوگان کشنده‌ها ۶ هزار دستگاه کامیون و کشنده وارد گمرک شد اما هنوز بخش اعظمی از این کامیون‌ها و کشنده‌ها در گمرکات کشور منتظر تایید برای استفاده هستند. با این همه در حالی که کشور نیازمند نوسازی ناوگان حمل‌ونقل جاده‌ای است اما دلال‌بازی در ترخیص کشنده‌ها موجب شده تا نرخ کشنده‌ها نجومی شود و کامیونداران با این شرایط توان خرید نداشته باشند.

کامیونداران متضرر شدند

رسیده است. در طول دو سال اخیر، تمام بخش حمل‌ونقل درگیر این موضوع است و از سوی دولت ارز زیادی بابت ورود تریلی‌ها تخصیص داده شده و از طرفی چندین هزار دستگاه تریلی به مدت دو سال است در تمام گمرکات انباشته شده است.

بر اساس مصوبه دو سال پیش دولت، باید به ازای ورود هر ماشین سنگین نو، یک ماشین فرسوده ۴۱ تنی از رده خارج شود و این در حالی است که گواهی اسقاط ماشین ۱۰۰

حمل‌ونقل یکی از پایه‌های توسعه صنعت کشور است پیرو مصوبات دولت در طول دو سال اخیر کامیون و کشنده‌های زیادی وارد کشور شده است اما مشکلات متعدد مانع از ترخیص شده و بخشی از افرادی که کامیون را ترخیص کرده‌اند نیز نتوانسته‌اند خودروهای خود را پلاک کنند چون هزینه اسقاط قابل توجه است.

زمانی هزینه ترخیص کامیون‌ها حدود ۳ میلیون تومان بوده ولی اکنون این هزینه به بیش از ۱.۳ تا ۱.۴ میلیارد تومان

الزام واردات و نوسازی کامیون‌ها

فیروز خدایی، رئیس هیات‌مدیره کانون سراسری کامیونداران ایران در گفت‌وگو با مهر با اشاره به اینکه کشور به کشنده نیاز دارد، گفت: کشور نیاز به واردات و نوسازی کامیون‌ها دارد اما به دلیل عوارض گمرکی بالا برخی توان ترخیص کشنده‌های خود را ندارند و منتظر به نظر نمی‌رسد کامیون ۵۰ سال کارکرد در جاده‌ها باشد اما کشنده ۳ سال کارکرد در گمرک رو به فرسودگی رود.

رئیس هیات‌مدیره کانون سراسری کامیونداران ایران در ادامه تاکید کرد: برخی از کامیونداران توانایی نوسازی ناوگان خود را ندارند بهتر است دولت برخی معافیت‌ها را در نظر گیرد تا کشنده‌های کشور در راستای نوسازی چشم پیدا کند البته خودروهای فرسوده میزان آلاینده‌ای که ایجاد می‌کنند برای محیط‌زیست پیرامون بسیار مضر است، همچنین به ناوگان حمل‌ونقل کشور آسیب می‌زند و با افزایش سن این خودروها هزینه تعمیرات و نگهداری سرسام‌آوری را برای رانندگان ایجاد می‌کند و به‌طور کلی سراسر زیان و ضرر را برای راننده و ترانزیت کشور دارند.

وی گفت: واردات کشنده‌ها باید هدف باشد و در گذشته واردات کشنده‌ها برعهده وزارت راه و شهرسازی بود اما هم‌اکنون بخشی از مجوزهای واردات کشنده‌ها برعهده وزارت صمت است و طی چند سال گذشته افرادی بدون ثبت سفارش تعدادی کشنده را دپو کردند و برخی از رانندگان به امید ترخیص پول‌هایشان را به واسطه‌ها دادند اما کامیون‌ها ترخیص نشد و موجب نارضاحتی و اعتراض رانندگان کشور شد. خدایی در پایان خاطر نشان کرد: کشور باید برای واردات ماشین سنگین به روش اصولی اقدام کند و واردات ماشین‌های سنگین و باری نیاز اساسی کشور خواهد بود زیرا همه کشورها برای انتقال کالا و محموله‌های مورد نیاز خود احتیاج به این کشنده‌ها دارند.

تسهیل ثبت سفارش برای واردات کشنده دست دوم

و تشخیص سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای (کاربری بین شهری) و وزارت کشور (از طریق سازمان ذی‌ربط) (کاربری شهری)، نسبت به ثبت سفارش واردات انواع کشنده، کامیون، اتوبوس، مینی‌بوس و ون مورد نیاز وفق قوانین و مقررات موجود با عمر کمتر از ۵سال اقدام کنند.

آیین‌نامه اجرایی این بند توسط وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت، راه و شهرسازی، کشور، امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه کشور و با تاکید بر لزوم تامین قطعات، خدمات پس از فروش و معاینه فنی تهیه می‌شود.

گزارش عملکرد این بند شامل تعداد و نوع خودروهای وارداتی و دستگاه‌های بهره‌بردار توسط وزارت صمت، هر سه ماه یک بار، به کمیسیون‌های برنامه و بودجه و محاسبات و صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی ارائه می‌شود. بر اساس این آیین‌نامه

سخن پایانی

تعیین تکلیف و ترخیص کامیون‌های وارداتی از ششم مهر سال ۱۴۰۰ رسماً در دستور کار قرار گرفت و باید تا ششم آبان ۱۴۰۰ به پایان می‌رسید اما گزارشی که در آن زمان ارونقی، معاون پیشین گمرک ایران به معاون دادستان تهران اعلام کرده بود نشان داد که گرچه ترخیص سایر کامیون‌های

جریان واردات کامیون‌های زیر سه سال که بر اساس تکلیف قانون بوده بسیار پرحاشیه پیش‌رفته است؛ به‌طوری که حتی در شهریور ۱۴۰۰ پای معاونان دادستان تهران به این ماجرا باز شد و طی بازدید از گمرک، جهت اقدام دستگاه‌های ذی‌ربط برای ترخیص، ۱۵ دستور صادر کردند.

برخورد با متخلفان تامین و توزیع تایر

رئیس سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان در بخشنامه‌ای خطاب به مدیران کل صمت استان‌ها، رصد مستمر بازار و برخورد قاطع با هرگونه تخلف در توزیع

لاستیک را در دستور کار مدیران صمت همه استان‌ها قرار داده و بر استفاده حداکثری از ظرفیت اتحادیه‌ها و اتاق اصناف جهت نظارت بر توزیع تایر، کنترل و نظارت جدی بر نرخ رسمی فروش لاستیک‌های عرضه شده نمایندگی‌ها و عوامل فروش تاکید کرده است. به گزارش ایسنا، حسین فرهیدزاده، در بخشنامه مذکور طرح نظارتی تشدید بازرسی و نظارت بر بازار تایر سواری‌ها را به اداره‌های صمت سراسر کشور ابلاغ و بر لزوم رصد و مراقبت مستمر بازار لاستیک خودرو و همچنین برخورد قاطع با تخلفات در زنجیره تامین و توزیع کالای مزبور تاکید کرده است.

طبق اعلام سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان، رئیس این سازمان در رابطه با این ابلاغیه، اظهار کرد: با توجه به دریافت گزارش‌هایی مبنی بر تداوم کمبود و گرانی تایر در استان‌ها و البته با توجه به قرار گرفتن انواع لاستیک خودرو در فهرست اقلام نظارتی اولویت‌دار و تاثیر آن بر خدمات حمل‌ونقل، این بخشنامه تحت عنوان «طرح نظارتی تشدید بازرسی و نظارت بازار تایر سواری» ابلاغ شده است.

رئیس سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان ضمن تشریح مفاد این بخشنامه، گفت: تداوم استقرار بازرس در واحدهای تولیدی تایر در استان‌های مربوطه برای بررسی وضعیت تولید، توزیع و موجودی روزانه انواع تایر و مواد اولیه و همچنین روند ورود و خروج تایرهای تولیدی، در دستور کار اداره‌های کل صنعت، معدن و تجارت استان‌های سراسر کشور قرار گرفته است؛ رصد دقیق میزان تولید و توزیع شرکت‌های تولیدی توسط بازرسان مقیم و تطبیق آن با میزان اظهار تولید و فروش ثبت شده شرکت‌ها در سامانه جامع تجارت نیز پیگیری می‌شود. فرهیدزاده خاطر نشان کرد: بررسی میزان ورود و کنترل روند خروج مستمر اقلام از انبارها بر اساس برگه‌های خروجی کالا، اقدام قانونی در صورت مشاهده احتکار و عدم عرضه (مطابق با مواد ۴ و ۷ قانون تعزیرات حکومتی و ماده ۶۰ قانون نظام صنفی)، شناسایی انبارهای غیر رسمی و الزام به توزیع در شبکه تعیین شده و انجام گشت‌های ویژه بازرسی مشترک ادواری از مراکز عمده نگهداری در سطح استان، مورد تاکید قرار گرفته است.

این معاون وزیر صمت، بر استفاده حداکثری از ظرفیت اتحادیه‌ها و اتاق اصناف جهت نظارت بر توزیع تایر، کنترل و نظارت جدی بر نرخ رسمی فروش لاستیک‌های عرضه شده توسط نمایندگی‌ها و عوامل فروش تاکید کرده و گفت: کنترل رعایت صدور فاکتور معتبر توسط عاملان توزیع، کنترل رعایت درج واضح و در معرض دید نرخ مصرف‌کننده در محل‌های توزیع و اطلاعات‌رسانی مقتضی به واحدهای توزیعی از جمله قیمت، ارائه خدمات پس از فروش، صدور فاکتور، نصب نرخ کالا و... در خصوص رعایت حقوق مصرف‌کنندگان از دیگر موارد مورد بررسی و رسیدگی در این راستاست. وی افزود: در اولویت قرار گرفتن رسیدگی به گزارش‌ها و شکایت‌های مردمی دریافتی، انجام گشت‌های مشترک بازرسی از عاملان و عرضه‌کنندگان تایر در بازار، تشکیل فوری پرونده‌های تخلف و ارسال به اداره کل تعزیرات حکومتی (جهت رسیدگی و پیگیری تا حصول نتیجه) نیز مورد تاکید قرار گرفته است. لاستیک‌فروشی که عامل توزیع واحد تولیدی نیستند، موظف به فروش برابر نرخ مصوب هستند؛ در غیر این صورت فاکتورهای خرید آنها برسی و در صورت نداشتن فاکتور خرید و احراز تخلف گرانفروشی، وفق موازین قانونی با آنها برخورد می‌شود

فرهیدزاده تصریح کرد: آن دسته از لاستیک‌فروشیانی که عامل توزیع واحد تولیدی نیستند، موظف به فروش برابر نرخ مصوب هستند؛ در غیر این صورت فاکتورهای خرید آنها برسی و در صورت نداشتن فاکتور خرید و احراز تخلف گرانفروشی، وفق موازین قانونی با آنها برخورد می‌شود. رئیس سازمان حمایت خاطر نشان کرد: بررسی عرضه و موجودی لاستیک‌های دارای کمبود در سطح استان، انعکاس فوری موارد به دفاتر تخصصی وزارتخانه و رصد ثبت اطلاعات خرید و فروش تایر از سوی نمایندگان شرکت‌ها و عمده‌فروشان در سامانه تجارت، از دیگر موارد دارای اولویت در این طرح رصد و بازرسی است. عضو کارگروه تنظیم بازار ضمن اشاره به اینکه لاستیک از جمله اقلام مشمول احتکار اعلام شده است، متذکر شد: بر همین اساس نگهداری این کالا به صورت عمده با تشخیص مرجع ذی‌صلاح و امتناع از عرضه آن به قصد گرانفروشی یا اضرار به جامعه، احتکار محسوب و با متخلفان مطابق با ماده ۴ قانون تعزیرات حکومتی و ۶۰ قانون نظام صنفی برخورد خواهد شد. فرهیدزاده تصریح کرد: در راستای صیانت از حقوق مصرف‌کنندگان و به منظور ناامن‌سازی فضا برای سودجویان، بازرسان ادارات صمت استان‌ها مکلف هستند با بهره‌گیری از همه ظرفیت‌های موجود و استفاده از آمار و اطلاعات سامانه‌های در دسترس نظیر سامانه تجارت و سامانه انبارها و مراکز نگهداری کالا، ضمن تشدید اقدامات نظارتی و بازرسی در سطح عرضه (با اولویت انبارها و عوامل توزیع عمده تایر خودرو)، نسبت به رصد دقیق شرایط بازار اقدام کرده و با قید فوریت، برخورد بازدارنده و موثر با تخلفات احراز می‌شود و حصول اطمینان از استمرار عرضه کالا در طول زنجیره تولید و توزیع متناسب با نیاز طرف تقاضا اقدام کنند.

گروه صنعت
editor@smtnews.ir

کشور نیاز به واردات و نوسازی کامیون‌ها دارد اما به دلیل عوارض گمرکی بالا برخی توان ترخیص کشنده‌های وارداتی خود را ندارند

طبق بند ۳ ماده ۳ احکام دائمی برنامه توسعه کشور، کشنده‌های با عمر کمتر از ۳ سال اجازه ورود به کشور را دارند

ممنوعیت ورود کشنده بدون ثبت سفارش

ثبت سفارش، وجود اشکال در ثبت سفارش و عدم ویرایش آنها و عدم تعیین تکلیف تخصیص ارز، ترخیص نهایی نشده است.

براساس بند ص تبصره ۷ بودجه ۱۴۰۲، آیین‌نامه مربوط به نوسازی ناوگان حمل‌ونقل در مرداد از سوی دولت اصلاح و جهت اجرا ابلاغ شد، که موضوع ۴ هزار دستگاه کشنده موجود در گمرکات نیز در این آیین‌نامه دیده شده است.

وزارت صمت و سازمان توسعه تجارت مجوز قانونی برای واردات آنها صادر و در حال فراهم کردن امکان ویرایش ثبت سفارش هستند و بانک مرکزی نیز مکلف به تامین ارز این کشنده‌ها شده است. استاندارد و محیط‌زیست هم با عملکرد جهادی و متمرکز با بالاترین سرعت در حال صدور مجوزهای مربوطه هستند.

رضوانی‌فر گفت: تمامی کشنده‌هایی که به لحاظ اسنادی یا سال ساخت مشکلی نداشته باشند، طی روزهای آینده از گمرک ترخیص خواهند شد. درخصوص رعایت سال ساخت کشنده‌ها با حمایت دولت و پیگیری گمرک، سال ساخت از زمان ورود کشنده‌ها به محوطه‌های گمرکی محاسبه خواهد شد.

خودروهای وارداتی باید دارای استانداردهای لازم بر اساس قوانین مربوطه باشند.

سن خودرو بر مبنای سال ساخت، در زمان ورود به کشور باید کمتر از ۵سال باشد. همچنین دارا بودن حدود آلاینده‌ی مجاز بر اساس قوانین و مقررات از دیگر شرایط برای خودروهای وارداتی است. ورود و ترخیص خودروهای موضوع این آیین‌نامه در بنادر و گمرکات اجرایی کشور بدون ثبت سفارش و تخصیص ارز ممنوع است.

منابع ارزی مورد نیاز این آیین‌نامه، از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایرانی تعیین و ابلاغ می‌شود. با اینبهنه اخبار منتشر شده در مرداد سال جاری حاکی از آن است که واردات بدون تعیین منشأ ارز به کشور درحالی ممنوع است که هزار و ۸۰۳ کشنده سال‌ها در گمرک باقی مانده‌اند.

وارداتی از گمرک‌ها در حال بود اما طبق بررسی‌های صورت گرفته، تعلل، قصور و تخلفات متعددی از سوی برخی دستگاه‌ها و مراجع ذی‌صلاح و همچنین برخی از واردکنندگان این کامیون‌ها انجام که موجب تعلل در تعیین تکلیف و ترخیص این کامیون‌ها شده بود.

وضعیت بازار خودرو را بررسی کرد

آرامش یا آتش زیر خاکستر

در نیمه نخست سال ویژگی بازار خودرو رکود و ریزش نسبی قیمت‌ها بود، با اینهمه همچنان این بازار در کمین است تا به کوچک‌ترین اتفاقی واکنش نشان دهد. جدی شدن واردات خودرو و در ادامه تحولات منطقه با شروع جنگ حماس، دو موضوع بسیار مهم بود که به شدت می‌توانست بازار خودرو را متاثر کند، اما آنچه در نهایت شاهد بودیم افزایش یکی دو روزه نرخ برخی از خودروها متأثر از افزایش نرخ دلار بود که در ادامه با کنترل قیمت دلار، هیجان این بازار هم به سرعت خوابید.

در کل بازار خودرو در این مدت شاهد تغییرات چشم‌گیری نبوده، اما به‌گفته فعالان این بخش، بازار با بی‌ثباتی مواجه بوده و مانند آتش زیر خاکستر منتظر است به کوچک‌ترین جرقه‌ای واکنش نشان دهد. در این گزارش وضعیت بازار خودرو را طی یکی، دو هفته اخیر از فعالان این بازار جویا شده که در ادامه می‌خوانید.

شهناز صفایی
editor@smtnews.ir

بعد از مدت‌ها ممنوعیت واردات خودرو، حدود یک‌سال است که در این بخش خبرها و برنامه‌های جدیدی شنیده می‌شود که اگرچه هنوز به‌طور کامل اجرایی نشده‌اند، اما از موضوعاتی هستند که به‌طور قطع بر بازار و صنعت خودرو تاثیرگذار خواهند بود و کم و کیف اجرای آنها وضعیت بازار و صنعت خودرو را تغییر خواهد داد.

یکی از مواردی که در کنار واردات خودروهای نو در سال جاری مطرح شد که مورد استقبال برخی و انتقاد برخی دیگر قرار گرفت، واردات خودروهای دست دوم یا کارکرده بود و در ادامه خبرهایی درباره واردات خودروهای برقی شنیده شد که البته بیشتر مورد استقبال قرار گرفت.

البته در این بخش هم انتقاداتی مطرح شد. این روزها در حالی موضوع واردات خودروهای برقی به‌دنبال واردات خودروهای دست دوم به کشور مطرح شده که بنا به دلایل زیست‌محیطی، کاهش آلاینده‌ها و همچنین کاهش سوخت‌های فسیلی موردتوجه دولتمردان قرار گرفته است.

از حمایت‌های وزارت صنعت، معدن و تجارت تا نقل‌قول‌هایی از وزارت نفت در زمینه حمایت از ورود خودروهای برقی در ناوگان حمل‌ونقل کشور و طرح‌های شورای شهر تهران در این زمینه که همگی حکایت از عزم دولتمردان در تغییر چهره‌شهر با خودروهای برقی در ناوگان حمل‌ونقل عمومی دارد؛ هرچند اهداف و دیدگاه‌های هر یک از بخش‌های دولتی از این منظر متفاوت است، اما در بهبود حمل‌ونقل عمومی با استفاده از سوخت‌های تجدیدپذیر اشتراک وجود دارد.

در یک برآورد کلی در صورتی که برای خودروهای حمل‌ونقل عمومی مصرف سوختی حدود ۱۰ هزار لیتر در سال را در نظر بگیریم با تعویض این خودروها با خودروهای الکتریکی، بقیه با کاهش مصرف و تقاضای سوخت‌های فسیلی به‌متراتب کمتری مواجه شده و این موضوع تحقق اهداف اقتصادی در سطح کلان را برای کاهش هزینه‌های دولت، مصرف‌کنندگان، زیست‌محیطی و بهداشت و درمان ناشی از آلاینده‌ها به‌دنبال دارد.

به‌عبارت ساده‌تر، با کاهش تقاضای استفاده از سوخت‌های فسیلی در خودروهای بنزینی، شاهد کاهش هزینه‌های خانوارها خواهیم بود که بدین ترتیب این کاهش فشار هزینه در خانوارها، دست دولت را در صادرات مازاد سوخت، کاهش ارزآوری و افزایش درآمد ارزی باز گذاشته و برنامه دولت را در کنترل هرچه بیشتر سوخت قاچاق که حاصل نابرابری نرخ سوخت مصرفی در کشور در مقایسه با کشورهای همسایه است، محقق خواهد کرد، چراکه در صورت جایگزینی خودروهای سوخت فسیلی با خودروهای الکتریکی، اعمال تغییر در نرخ بنزین در حد برابری با FOB خلیج فارس (به‌واسطه تاثیرات حداقلی تورمی و هزینه‌ای در اقتصاد خانوارها) برای دولت تسهیل شده و در اهداف کنترل سوخت‌های قاچاق و برابری نرخ جهانی بنزین در داخل، توفیق حاصل خواهد کرد.

به نظر می‌رسد دولت برای رهایی از پیامدهای زیانبار افزایش مصرف سوخت‌های فسیلی در داخل که با نرخ بسیار پایینی نیز همراه بوده و زمینه‌های قاچاق بالایی را به همراه دارد و مدت‌هاست در کشور به چالش بزرگی تبدیل شده است و همچنین به‌واسطه گرگ‌خوردن آن به اقتصاد خانوارها، تغییرات نرخ سوخت می‌تواند تشدیدهای اجتماعی را به‌دنبال داشته باشد؛ از این رو، راهکار تجهیز ناوگان حمل‌ونقل عمومی با سوخت‌های تجدیدپذیر می‌تواند راهکار برد-بردی را برای دولت، رضایت آحاد جامعه، کاهش آلاینده‌های زیست‌محیطی و هزینه‌های بهداشت و درمان ناشی از آلاینده‌ها را در اقتصاد کشور به همراه داشته باشد.

با حمایت‌های وزارت صنعت، معدن و تجارت و مجلس شورای اسلامی در اعمال تعرفه صفر درصدی برای واردات خودروهای برقی این امیدواری وجود دارد که واردات خودروهای الکتریکی بیش‌ازپیش با تسهیل قوانین و مقررات روبه‌رو باشد.

هرچند در نظام تعرفه‌گذاری‌های واردات خودرو، تعرفه برای خودروهای هیبرید ۱۶ درصد، خودروهای پلاگین هیبرید ۶ درصد در نظر گرفته شده، اما امید است اولویت واردات به خودروهای تمام‌برقی با هدف تحقق حداکثری انتظارات از پیش تعیین‌شده در برنامه‌های اقتصادی دولت در این زمینه به مرحله اجرا درآید.

نگاهی بر قیمت خودروهای داخلی و مونتاژی

است. جک J۴ ایشان یکی دیگر از خودروهای اقتصادی مونتاژی بوده که توسط کرمان موتور تولید می‌شود. این خودرو نیز با قیمت ۷۳۵ میلیون تومانی خرید و فروش می‌شود.

هائیماس S۵ دنده اتوماتیک که از معدود خودروهای مونتاژی ایران خودرو به‌شمار می‌رود، از چند هفته گذشته در محدوده یک میلیارد و ۲۰۰ میلیون تومانی در حال نوسان بوده که با قیمت یک میلیارد و ۲۳۰ میلیون تومان هم معامله می‌شود. فیدلیتی پرایم نیو ۵ نفره از کراس‌اورهای مونتاژی بهمین موتور بوده که همانند دیگر خودروهای بازار، با نرخ یک میلیارد و ۵۶۰ میلیون تومان خرید و فروش می‌شود.

سمنند سورن پلاس بنزینی یکی از سدان‌های پرطرفدار ایران خودرو است که هیچ تغییری نداشته و با قیمت ۵۸۳ میلیون تومان خرید و فروش می‌شود.

پژوپارس LXTU۵ از هم‌رده‌های سمنند سورن بوده، اما به‌دلیل محبوبیت بیشتر در بازار، از قیمت بالاتری نیز برخوردار است. این خودرو با نرخ ۶۲۱ میلیون تومان معامله می‌شود.

قیمت خودروهای مونتاژی نیز همانند داخلی‌ها، هیچ تغییری ندارد. ام‌وی‌ام X۲۲ دنده‌های اسپرت لاکچری ارزان‌ترین کراس‌اور مونتاژی در بازار محسوب می‌شود که با نرخ ۷۱۰ میلیون تومانی در حال معامله

روند آرام نرخ دلار در انتهای هفته گذشته باعث شد جو هیجانی بازار خودرو نیز فروکش کند، با توجه به قیمت‌های اعلامی وب‌سایت کارنامه، قیمت خودرو امروز وضعیت آرامی را تجربه می‌کند. قیمت خودروهای داخلی تغییری ندارد. کوئیک دنده‌ای S از هاچ‌بک‌های اقتصادی شرکت سایپا محسوب می‌شود که طی هفته‌های گذشته نوسانات جزئی داشته و بدون تغییر، روی کانال ۳۵۰ میلیون تومان معامله می‌شود.

شاهین G از سدان‌های لوکس سایپا به‌شمار می‌رود که از چند روز گذشته روی کانال ۵۹۰ میلیون تومان ثابت شده و تغییری ندارد.

بازار در انتظار واردات خودرو

متولیان امر اذعان داشتند، مقرر شده بود قیمت این خودروها در رده خودروهای متوسط باشد که مردم عادی هم توان خرید آنها را داشته باشند. در این زمینه صحبت از خودروهای ۷ تا ۱۰ هزار یورویی بود در حالی که خودروهایی که واردات آنها قطعی و پیش‌ثبت‌نام‌شان انجام شده همه بالای یک میلیارد و نیم و ۲ میلیارد هستند که خرید آنها برای مردم عادی دور از دسترس است. وقتی خودرو با قیمت متوسط به بازار عرضه نشود و آلترناتیوی برای خرید در بازار نباشد، به طبع قیمت‌ها همچنان بالا خواهد بود و خرید خودرو برای بسیاری امکان‌پذیر نیست.

وضعیت نامشخص بازار

راهبر خاطر نشان کرد: در این میان، خبرهایی هم درباره واردات دست دوم‌ها مطرح است و به نظر می‌رسد به‌زودی در این بخش شاهد اتفاقاتی باشیم. اگر این مورد رخ دهد، بازار خودرو شاهد کاهش قیمت‌ها خواهد بود. البته در این بخش نیز آنچه شنیده‌ایم، بیشتر در حد خبر است، ضمن اینکه روند آن و نحوه تامین ارز برای خرید این خودروها مشخص نیست.

افزود: در کل بازار خودرو وضعیت مشخصی ندارد و بطن آن مشوش است و انتخاب‌ها در این بازار بیشتر مربوط به خودروهای

آرش راهبر، کارشناس بازار خودرو درباره وضعیت این بازار به گفت: در یکی دو هفته اخیر موضوع خودروهای وارداتی و ورود اولین گروه از این خودروها، بیشترین تاثیر را بر بازار خودرو داشته و به‌نوعی بعد از مدت‌ها تحرکی به این بازار داده و مقدار کمی آن را از رکود خارج کرده است. تا پیش از این اتفاق، بازار به‌نوعی به خواب رفته و در رکود به‌سراسر می‌برد و ما شاهد این وضعیت در هر دو بخش بازار، هم خودروهای داخلی و هم وارداتی و خارجی، بودیم. موضوع تاثیرگذار بعدی، حمله حماس به غزه و به‌تبع آن افزایش نرخ دلار بود. وقتی نرخ دلار افزایش دارد برخی برای حفظ سرمایه‌های خود به سمت بازار خودرو می‌روند. البته در ادامه با شروع روند کاهشی و به نوعی کنترل نرخ دلار، کم‌کم این روند هیجانی در بازار خودرو کاهش یافت.

کارشناس بازار خودرو ادامه داد: مورد دیگری که در این مدت بر بازار تاثیر داشت، تغییر داستان واردات خودرو بود. اینکه وضعیت این بخش از بازار خودرو براساس انتظارات پیش‌نفت هم بازار را متأثر کرد. خودروهای وارداتی کنونی بسیار گران‌تر از خودروهایی هستند که پیش از این خبرهایی درباره آنها شنیده می‌شد. در جریان بررسی چگونگی و معیارهای واردات خودرو براساس آنچه

تعداد خودروهای وارداتی مشخص نیست و نمی‌توان به‌طور دقیق واکنش بازار را پیش‌بینی کرد

روند آرام کاهش نرخ دلار در انتهای هفته گذشته باعث شد جو هیجانی بازار خودرو فروکش کند

بازار در آرامش نسبی

فریدون عطارد، فعال بازار خودرو درباره وضعیت این بازار در هفته‌های اخیر به گفت: اظهار کرد: بازار به‌طور نسبی در آرامش است. خرید و فروش چندانی در بازار خودرو شاهد نیستیم، اما به‌نوعی می‌توان گفت شرایط بازار برای مصرف‌کنندگان واقعی مناسب است تا در این فرصت مناسب، نسبت به خرید خودرو موردنیاز خود اقدام کنند.

وی ادامه داد: در روزهای اخیر در راستای وضعیت منطقه با شروع جنگ حماس و نوسان نرخ ارز، قیمت برخی از خودروها برای یکی، دو روز حالت نوسانی داشت و صعودی بود که در ادامه با ثبات نسبی نرخ ارز و کنترل آن در نیمه هفته گذشته، باز هم بازار خودرو فریب قلی خود را در پیش گرفت و به وضعیت قبلی بازگشت. روند آرام کاهش نرخ دلار در انتهای هفته گذشته باعث شد جو هیجانی چندروزه در بازار خودرو فروکش کند. البته همچنان بازار خودرو متأثر از خبرهای ریز و درشت است.

این فعال بازار با اشاره به اینکه بازار خودرو همچنان به اخبار مثبت و منفی واکنش نشان می‌دهد، افزود: یکی از مواردی که این روزها قطعاً بازار را با تغییراتی مواجه می‌کند، واردات خودرو است که به‌تازگی با باز شدن سامانه برای ثبت‌نام و ادامه فرآیند خرید این خودروها، شکل بسیار جدی‌تری به خود گرفته است. ما امیدواریم این برنامه‌ها و همچنین عرضه خودرو در سامانه ادامه داشته باشد تا با افزایش عرضه خودرو از مجاری گوناگون بتوان به تقاضاهای موجود در بازار خودرو پاسخ داد.

وی در ادامه خاطر نشان کرد: در ماه‌های اخیر و به‌ویژه بعد از راه‌اندازی سامانه یکپارچه و افزایش قیمت کارخانه‌های خودروها، شرایط به سمتی پیش رفته که تقریباً خودرو از رده کالاهای سرمایه‌های خارج شود که این موضوع نیز تاثیر زیادی بر بازار خودرو و در راستای سامان شدن آن دارد که جای خوشحالی است.

ریزش بیشتر قیمت‌ها محتمل تر است

عطارد در پایان با اشاره به اینکه بازار خودرو روزهای آرامی را پشت‌سر می‌گذارد، افزود: به‌طور کلی بازار روند آرام و ریزی دارد. همان‌طور که می‌دانید در شرایط کنونی و بعد از سال‌ها ممنوعیت، واردات خودرو تاثیر زیادی بر بازار خودرو ما خواهد داشت. لطف‌الله سیاه‌کلی، عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس با اشاره به تصویب آیین‌نامه واردات خودروهای کارکرده در کمیسیون زینتایی دولت، درباره تاثیر واردات خودروهای کارکرده بر بازار خودرو به هم‌شهری آنلاین گفت: اگر واردات خودروهای کارکرده با تصویب نهایی آیین‌نامه در هیات دولت رقم بخورد دو اتفاق در بازار رخ می‌دهد؛ در گام نخست میزان عرضه خودرو به میزان تقاضا نزدیک می‌شود و بازار از حبابی بودن و حرکت‌های سبب‌سوزی خارج می‌شود؛ به عبارتی بازار خودرو پایدار خواهد شد. این عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس اظهار کرد: در وهله دوم شاهد رقابت در بازار خودرو خواهیم بود. زمانی که خودرو خارجی چه کارکرده و چه نو وارد بازار شود، تولید داخلی خودرو از انحصار خارج می‌شود، چراکه بازار رقابتی می‌شود و اولین حسن این روند این است که قیمت خودرو واقعی می‌شود.

نماینده مردم قزوین در مجلس شورای اسلامی تصریح کرد: امروز تولیدکنندگان خودرو مدعی هستند قیمت دستوری است و آنها ضرر می‌کنند، اما با واردات خودرو، تولیدکنندگان می‌توانند با قیمت واقعی خودرو خود را ارائه کنند. اگر کسی نخرید، تولیدکننده باید با خودروهای خارجی رقابت کند؛ بنابراین با واردات خودرو هم قیمت در بازار خودرو تعدیل می‌شود، هم کیفیت بالا می‌رود و هم رقابت به‌معنای واقعی در بازار خودرو شکل می‌گیرد. از سوی دیگر، چون انحصار شکسته می‌شود، عملاً شورای رقابت نیز از گردونه خارج می‌شود. وی با بیان اینکه همه این موارد به تنظیم بازار می‌انجامد، گفت: تاکنون اهداف قانون‌گذار در واردات خودرو محقق و به‌معنای واقعی

راهی برای پایداری بازار خودرو

بنابر این گزارش کارشناس معتقدند در وضعیت فعلی که میزان عرضه و تقاضا تغییرات آن‌چنانی ندارند، تنها محرک بازار خودرو می‌تواند نرخ دلار باشد و در صورتی که افزایش قیمت دلار رخ دهد،

چینی است. کارشناس حوزه خودرو در پایان گفت: به نظر می‌رسد در بازار خودرو تا پایان سال یا بهمن، قدری نوسان قیمت داشته باشیم که متأثر از واردات خودرو خواهد بود. البته چون تعداد خودروهای وارداتی مشخص نیست نمی‌توان به‌طور دقیق واکنش بازار را پیش‌بینی کرد. از سوی هم همان‌طور که می‌دانید باید در کشور پول باشد تا بازار رونق بگیرد که در این زمینه هم اطلاع دقیقی از میزان پول و نقدینگی که در دست مردم است، نداریم. در ادامه حرکت سرمایه‌های سرگردان اینکه کجا می‌روند نیز تاثیرگذار است. با توجه به رکود و تورم شدید بخش مسکن انتظار می‌رود بخش زیادی از سرمایه‌ها برای حفظ ارزش وارد بازار خودرو شوند. در این میان، مکانیسم فروش هم بسیار تعیین‌کننده خواهد بود و ماندن سامانه یکپارچه ماندن یا بسته شدن آن هم جای بحث دارد و نامشخص است. به‌هرحال وضعیت بازار خودرو در تمام بخش‌ها غیرشفاف است و صرفاً باید منتظر ماند و دید چه خواهد شد.

و خریداران هم در انتظار کاهش بیشتر قیمت خودروها هستند. به نظر نمی‌رسد افزایش قیمت در ادامه سال داشته باشیم، اما کاهش‌تری شدن قیمت خودروها محتمل‌تر است. ضمن اینکه اگر تغییری در نرخ ارز رخ ندهد و خودروسازها روند تحویل خودروها را ادامه دهند و واردات به‌معنای واقعی انجام شود، بازار وضعیت بهتری پیدا خواهد کرد، در غیر این صورت اگر با همین فرمان جلو برویم بازار در رکود خواهد ماند و تغییرات چندانی در عرضه و تقاضا و قیمت خودروها شاهد نخواهیم بود. در این شرایط با تمام مشکلاتی که داریم انتظارمان این است که خودروسازان کمی روی کیفیت خودروها تمرکز کنند، چراکه در این بخش دچار ضعف هستیم که لازم است موردتوجه قرار گیرد و در راستای رونق صنعت خودرو اقدامات لازم در راستای افزایش کیفیت و ایمنی خودروها انجام شود.

هنوز واردات خودرو انجام نشده است. ممکن است چند هزار خودرو چینی وارد کشور شده باشد، اما این آمار خیلی اهمیتی ندارد. سیاه‌کلی با بیان اینکه برای واردات، مسئله ارز هم مطرح بود که در آیین‌نامه پیش‌بینی شده، تصریح کرد: امیدواریم با نهایی شدن آیین‌نامه واردات خودروهای کارکرده، هم شاهد ورود خودرو کارکرده و هم خودرو نو به کشور باشیم.

سخن پایانی

می‌توان انتظار تحریک تقاضای انباشته از ماه‌های گذشته را داشت. موضوع بعدی میزان و نحوه عرضه خودرو است که تا حدودی هیجانات این بازار را کنترل می‌کند.

سیاه و سفید معدنکاری زغال سنگ

ایران از نظر ذخایر زغال سنگ در حد متوسط جهانی است ذخایر زمین شناسی این کانی سیاه در ایران حدود ۱۴ میلیارد تن و ذخایر قطعی حدود ۱.۲ میلیارد تن برآورد شده است. در حال حاضر تنها خریدار عمده زغال سنگ داخل کشور شرکت ذوب آهن اصفهان است و میزان مصرف سایر واحدهای صنعتی در مقایسه با آن چندان زیاد نیست.

در گزارش امروز نگاههای داریم به مهم ترین اتفاقاتی که اخیرا در زمینه حمایت از زغال سنگ داخلی رخ داده است.

اهمیت انرژی در عصر جدید

برنامه ریزی انرژی روی گاز قرار گرفته و جایی برای زغال سنگ دیده نشده است. از سوی دیگر میزان بالای واردات زغال سنگ به کشور هم مزید بر علت شده و معدنکاری زغال سنگ را از مدار سود آوری خارج کرده است.

انرژی جهان از طریق زغال سنگ تامین می شود و به دلیل اینکه سوختی به نسبت ارزان است و نرخ پایینی دارد. همین طور ۶۰ درصد برق دنیا از طریق این سوخت تامین می شود. اما در کشور ما، به ویژه از بعد از انقلاب، تمام

مثلا یک بخش را به گاز اختصاص می دهند، یک بخش را به زغال سنگ، انرژی های پاک و زیستی و... در حال حاضر و با وجود تقاضاهای کاهش کربن، نزدیک ۵۰ درصد از

از آنجایی که انرژی در عصر جدید به اندازه غذا اهمیت دارد کشورها سعی می کنند که سبیدی از انرژی را برای تامین نیازهای خود ساماندهی کنند. به عبارت دیگر تمام منابع انرژی خود را منحصر و محدود به یک منبع نکنند.

تولید زغال سنگ برای ذوب آهن

مدیرعامل ذوب آهن اصفهان هم گفت: ذوب آهن اصفهان سالانه به یک میلیون و ۸۵۰ هزار تن به زغال سنگ نیاز داریم. چراکه کوره بلندها در همه دنیا عمده از زغال استفاده می کنند. تولید کنونی کشور در حال حاضر کمتر از یک میلیون است، لذا ۸۵۰ هزار تن کسری داریم. به گزارش معدن نیوز مهدی کوهی اظهار کرد: ذوب آهن اصفهان سالانه به یک میلیون و ۸۵۰ هزار تن به زغال سنگ نیاز داریم. زیرا کوره بلندها در همه دنیا عمده از زغال استفاده می کنند. تولید کنونی کشور در حال حاضر کمتر از یک میلیون است، لذا ۸۵۰ هزار تن کسری داریم. وی عنوان کرد: از تولید کنندگان زغال سنگ کشور تقاضا داریم تولید را با طرح های توسعه جدید به میزانی برساند که بتوانیم از تمام ظرفیت آن استفاده کنیم. کوهی با اشاره به حمایت ذوب آهن اصفهان

از تولید کنندگان داخلی زغال سنگ گفت: برای حمایت از تولید داخل و به حد اکثر رساندن ظرفیت تولید دست تولید به سوی همه همکاران مان در صنعت زغال دراز می کنیم. وی تاکید کرد: ذوب آهن اصفهان آمادگی عقد قرارداد ۱۰، ۲۰ و ۳۰ ساله در زمینه تامین زغال سنگ دارد. بدین معنا که برای طرح توسعه های آینده و برای افزایش تولید، معدن زغال سنگ آمادگی کامل را داشته باشند. به گفته کوهی ذوب آهن اصفهان بازار آینده تولید زغال سنگ را تضمین می کند. امیدواریم بتوانیم در جهت تامین زغال سنگ از واردات بی نیاز شویم.

جبران زیان انباشته ذوب آهن

تامین پایدار انرژی
بهرزادی بیان کرد: با توجه به ناترازی انرژی کشور و زیان قابل توجه از این منظر و از طرفی مسئله قطعی برق یا محدودیت های اعمال شده، صنعت کشور را با مشکل مواجه ساخته است.

مدیر سید سهام شرکت صدرتامین گفت: شرکت ذوب آهن اصفهان نیز به عنوان نخستین و بزرگ ترین تولید کننده محصولات فولادی کشور، دچار زیان انباشته است و قسمت اعظمی از این موضوع مربوط به واردات زغال سنگ مورد نیاز شرکت است که با ایجاد طرح های توسعه در شرکت زغال سنگ پروده طبس علاوه بر تامین نیاز داخلی کشور، تکمیل زنجیره، بهبود قسمتی از ناترازی انرژی به خصوص حوزه گازی، به سودآوری شرکت ذوب آهن اصفهان نیز کمک شایانی می کند. به گزارش معدن ۲۴ محسن بهزادی با اشاره جایگاه ویژه زغال سنگ در دنیا گفت: زغال سنگ در دنیا جایگاه ویژه ای در تولید محصولات و تامین انرژی دارد. وی افزود: نقش قابل توجه این نوع سوخت در جهان به گونه ای است که از ۴ میلیارد تن سیمان تولید شده دنیا حدودا ۹۰ درصد آنها در کارخانه های سیمان با پایه زغال تولید می شود. وی افزود: بیش از ۵۰ درصد پتروشیمی های چین نیز بر پایه زغال سنگ تولید می شود و بیش از نیمی از نیروگاه های دنیا هنوز به این محصول متکی است. و این نشان دهنده اهمیت روزافزون صنعت زغال سنگ است.

سخن پایانی

با این حال به نظر می رسد آینده روی چندان خوشی به معدنکاری زغال نشان نخواهد داد. نتایج یک تحقیق نشان داده است که صنعت جهانی زغال سنگ ممکن است تا سال ۲۰۵۰ حدود یک میلیون شغل را حذف کند زیرا کشورها، منابع انرژی کم کربن را جایگزین زغال سنگ خواهند کرد. اندیشکده امریکایی گلوبال انرژی مونیتر همدار داده است که بیشتر معدنی که احتمالا بسته می شوند، هیچ برنامه ای برای گسترش عمر فعالیت خود یا مدیریت گذار به سوی یک اقتصاد ساز زغال سنگ ندارند. دوروتی، مدیر پروژه رصد معدن زغال سنگ جهانی این اندیشکده بیان کرد: دولت ها باید برنامه هایی برای تضمین عدم آسیب کارگران از گذار انرژی تهیه کنند. تعطیلی معدن زغال سنگ اجتناب ناپذیر است اما مشقت اقتصادی و مشکلات اجتماعی کارگران نه. گلوبال انرژی مونیتر همچنین به بررسی چهار هزار و ۳۰۰ معدن فعال و پروژه معدن زغال سنگ در سراسر جهان پرداخته است که مجموعا دو میلیون و ۷۰۰ هزار کارگر را پوشش می دهند. طبق یافته های این اندیشکده، بیش از چهار هزار کارگر در معدنی مشغول به کار هستند که قرار است فعالیت آنها را پیش از سال ۲۰۳۵ متوقف کنند. طبق برآورد این اندیشکده، اگر قرار باشد حذف زغال سنگ برای محدود کردن گرمایش جهانی اجرایی شود، تنها ۲۵۰ هزار معدنچی معادل کمتر از ۱۰ درصد نیروی کار فعلی در سطح جهانی ضروری خواهند بود. صنعت زغال سنگ چین که بزرگ ترین صنعت جهان است، در حال حاضر بیش از یک میلیون و ۵۰۰ هزار نیروی کار را به خدمت گرفته است. از یک میلیون شغل زغال سنگ که پیش بینی می شود تا سال ۲۰۵۰ در سطح جهانی حذف شود، بیش از ۲۵۰ هزار شغل در استان شانکسی چین خواهد بود. بر اساس گزارش رویترز، بخش زغال سنگ چین در دهه های اخیر چند دوره تغییرات اساسی را پشت سر گذاشته است و بسیاری از مناطق معدنی در شمال و شمال شرقی این کشور پس از تعطیلی معدن روباز، برای یافتن منابع جایگزین رشد و اشتغال به سختی تلاش می کنند.

در چنین شرایطی، ایران با داشتن ذخایر با اهمیت و استراتژیک زغال سنگ، می تواند بخشی از این ناترازی را در حوزه گاز بهبود بخشد. البته زغال سنگ آلاینده گی بالایی دارد اما بدون شک، در مقابل سایر سوخت های فسیلی مثل مازوت، از آلاینده گی کمتر یا حداقل برابری برخوردار است. علاوه بر این از خاکستر ناشی از سوخت زغال سنگ در نیروگاه ها، عناصر نادر نیز قابل استحصال است که با توجه به روند جهانی، ایران نیز ناگزیر به این حوزه ورود جدی خواهد داشت. پس زغال سنگ و توسعه مصرف آن در صنایع مختلف راه حلی برای تامین پایدار انرژی محسوب می شود.

محسن بهزادی ادامه داد: شرکت ذوب آهن اصفهان نیز به عنوان نخستین و بزرگ ترین تولید کننده محصولات فولادی کشور، دچار زیان انباشته است و قسمت شایانی از این موضوع مربوط به واردات زغال سنگ مورد نیاز شرکت است که با ایجاد طرح های توسعه در شرکت زغال سنگ پروده طبس علاوه بر تامین نیاز داخلی کشور، تکمیل زنجیره، بهبود قسمتی از ناترازی انرژی به خصوص حوزه گازی، به سودآوری شرکت ذوب آهن اصفهان نیز کمک شایانی می شود. وی گفت: به طور کلی، زغال سنگ می تواند نقش بارزی در تامین انرژی و همچنین بهبود ناترازی گازی ایفا کند و زنگ خطر صنعت زغال سنگ به صدا درآید.

وی تشریح کرد: با توجه به وجود ذخایر ارزشمند گاز در کشور، به صنعت زغال سنگ کمتر توجه شده است به طوری که حتی نیاز مصرفی کشور در حال حاضر تولید نمی شود و متاسفانه شاهدیم ۴ مجموعه تولید کک سازی کشور زیر ظرفیت در حال فعالیت است و از طرفی طی چندین سال اخیر هیچ توسعه ای از این منظر وجود نداشته است. مکانیزه نبودن معدن (به غیر از شرکت زغال سنگ پروده طبس) بهره وری این صنعت را متاثر کرده و قیمت گذاری دستوری، پیچیدگی و عدم دسترسی به تکنولوژی و عدم امکان صادرات، سرمایه گذاری در این حوزه را با ریسک بالا همراه کرده است.

یزد باف بزرگترین کارخانه نساجی در خاورمیانه

شما را به دیدن آخرین محصولات خود در یازدهمین نمایشگاه بین المللی پوشاک ایران دعوت می نماید

سالن شماره ۳۸
غرفه ۱۷

پوشاک ایران

کارخانه: یزد بلوار جمهوری اسلام بلوار یزدباف
تلفن: ۰۳۵-۳۵۲۵۰۰۱۳
دفتر تهران: خیابان انقلاب - چهارراه کالج - پلاک ۷۲۳
تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۶۳۳۹۵

آگهی فراخوان عمومی ارزیابی کیفی پیمانکاران

شرکت فولاد هرمزگان جنوب
شماره فراخوان: ۱۴۶۲۴۷

موضوع: انجام تعمیرات سالیانه مدول B واحد احیاء فولاد هرمزگان جنوب

شرکت فولاد هرمزگان جنوب در نظر دارد موضوع "انجام تعمیرات سالیانه مدول B واحد احیاء فولاد هرمزگان جنوب" برای مدت دو ماه از طریق مناقصه عمومی یک مرحله ای به پیمانکاران توانمند و واجد شرایط مندرج در اسناد ارزیابی کیفی، واگذار نماید. بدینوسیله از کلیه پیمانکاران فعال با توان و سابقه اجرایی لازم جهت اجرای موضوع که دارای تایید صلاحیت ایمنی از سازمان تعاون، کار و رفاه اجتماعی و قادر به تهیه ضمانتنامه بانکی به مبلغ ۸,۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰ (هشت میلیارد و سیصد میلیون) ریال می باشند، دعوت می گردد در صورت تمایل به همکاری نامه اعلام آمادگی با درج ایمیل رسمی مناقصه کر به همراه فیش واریزی به مبلغ ۱۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال به شماره حساب ۰۱۱۱۱۱۱۰۰۰۸ نزد بانک ملی شعبه گمرک شهید رجایی، به نام شرکت فولاد هرمزگان جنوب بابت خرید اسناد ارزیابی کیفی، را به ایمیل mehizade.a@hosco.ir یا فکس ۰۳۳۵۳۰۱۴۵-۰۷۶ تا تاریخ ۱۴۰۲/۰۸/۱۴ ارسال و نسبت به دریافت فرم ارزیابی کیفی اقدام نموده و اسناد ارزیابی کیفی را تا تاریخ ۱۴۰۲/۰۸/۱۴ به نشانی بندرعباس- کیلومتر ۱۳ بزرگراه شهید رجایی- منطقه ویژه صنایع معدنی و فلزی خلیج فارس- شرکت فولاد هرمزگان واحد خرید خدمات قراردادی ساختمان شماره ۷ اتاق ۷۰۲- کد پستی: ۷۹۱۷۱۷۶۳۱۹ ارسال نمایند. بدیهی است اسناد مناقصه پس از اتمام ارزیابی کیفی به شرکت های واجد شرایط ارائه خواهد شد.

- * ارایه مدارک و سوابق هیچ گونه حقی را برای متقاضیان ایجاد نخواهد کرد.
- * هزینه چاپ آگهی فراخوان بر عهده برنده نهایی مناقصه مربوطه خواهد بود.
- * در صورت نیاز به اطلاعات فنی با شماره تلفن ۰۷۶-۴۴۸۴۸۲۴۷ و اطلاعات بلزرگانی ۰۷۶-۴۴۸۴۸۹۳۹ تماس حاصل فرمایید.

روابط عمومی شرکت فولاد هرمزگان جنوب

آگهی فراخوان عمومی

«خرید ۲ (دو) ست مگنت دایره ای ضد آب، تابلو سوییچ و باتری پشتیبان، کابل و کابل جمع کن مربوط به جرثقیل بازویی»

مناقصه شماره ۰۲۶۹-ک-م

شرکت جهان فولاد سیرجان در نظر دارد «خرید ۲ (دو) ست مگنت دایره ای ضد آب، تابلو سوییچ و باتری پشتیبان، کابل و کابل جمع کن مربوط به جرثقیل بازویی» را به سازندگان و تامین کنندگان صلاحیتدار مگنت واتر پروف ۵ (پنج) تن واگذار نماید. لذا از تمامی شرکت های واجد صلاحیت دعوت به عمل می آید حداکثر تا پایان وقت اداری چهارشنبه مورخ ۱۴۰۲/۰۸/۱۰، نامه اعلام آمادگی خود را به همراه مدارک و مستندات براساس دستورالعمل ارزیابی کیفی مناقصه گران به آدرس ایمیل tender@sjssteel.com ارسال نمایند.

شرایط

- ۱- شرکت های باایست جهت دریافت دستورالعمل ارزیابی کیفی به آدرس اینترنتی سایت شرکت به آدرس www.sjsco.ir مراجعه نمایند. (تکمیل و ارسال فرم دستورالعمل مذکور به منظور ارزیابی کیفی الزامی است)
- ۲- درخواست رسمی با ذکر شماره و موضوع مناقصه (اعلام آدرس ایمیل، شماره تلفن ثابت و همراه الزامی است)
- ۳- اساسنامه و مدارک ثبتی، رزومه سوابق، مدارک و مستندات توان مالی، گواهی نامه اعلام رضایت کارفرمایان و سایر مدارک و مستندات مطابق دستورالعمل ارزیابی کیفی.
- ۴- در صورت عدم ارائه مستندات مربوط به موارد مذکور، شرکت متقاضی مردود و از روند مناقصه کنار گذاشته خواهد شد و حق هیچگونه اعتراضی را نخواهد داشت.

سایر موارد:

- ۱- ارائه اسناد و اعلام آمادگی مطابق شرح بالا هیچگونه حقی برای متقاضیان ایجاد نخواهد کرد و شرکت جهان فولاد در رد یا قبول هر یک از پیشنهادات مختار است.
- ۲- شرکت جهان فولاد سیرجان پس از ارزیابی مستندات ارسالی، شرکت هایی که در این مرحله واجد صلاحیت مقدماتی باشند را به مناقصه دعوت خواهد کرد.
- ۳- هزینه چاپ آگهی بر عهده برنده مناقصه می باشد.
- ۴- شرکت های می توانند در مورد ابهامات و سوالات مربوطه، با کمیسیون معاملات شرکت جهان فولاد سیرجان با شماره ۰۹۹۱۷۹۳۸۳۱۷ تماس حاصل نمایند.

واحد دبیرخانه کمیسیون معاملات (شرکت جهان فولاد سیرجان)

مسئولیت اجتماعی و مقبولیت عمومی

آیدین زینالزاده، معدنکار و کارشناس معدن

موضوع مسئولیت اجتماعی از جمله مسائل بسیار مهم در حوزه معدن است که در ماده ۱۱۲ آیین‌نامه اجرایی قانون معدن هم به آن اشاره شده است.

بر این اساس، هرگونه فعالیتی که باعث افزایش اطلاعات عمومی جامعه و افزایش ثروت اجتماعی معدنکاری شود، زیرمجموعه مسئولیت‌های اجتماعی قرار می‌گیرد. واقعیت این است که در این زمینه ما به‌شدت ضعف داریم و فعالیت‌های انجام گرفته معمولاً در رسانه‌ها بازتاب پیدا نمی‌کنند اما به عکس اگر یکی از معادن در جایی کوچک‌ترین مشکلی ایجاد کند، به‌سرعت اخبار آن منتشر می‌شود و آنقدر گسترش پیدا می‌کند که فعالیت‌های معدن دیگر مناطق و استان‌ها را هم تحت‌تأثیر قرار می‌دهد؛ در واقع این کم‌لطفی رسانه‌ها به حوزه معدن است.

به‌طور کلی می‌توان گفت موضوع مسئولیت‌اجتماعی به‌صورت تخصصی در اساسنامه شرکت‌ها آورده نمی‌شود، اما با توجه به اینکه معدن معمولاً در نقاط دورافتاده و نزدیک نقاط جمعیتی کمتر برخوردار فعالیت می‌کنند، برای افزایش سرمایه اجتماعی خود اقداماتی انجام می‌دهند. گاهی حتی این اقدامات در قالب انجام فعالیت‌های خودخواسته و برآوردن نیازهای اهالی منطقه و محل است یا گاهی اهالی منطقه فعالیت معدنکار را مشروط به انجام کاری می‌کنند.

از سوی دیگر، معدن زیادی داریم که بدون آنکه تکلیفی در این زمینه داشته باشند، در حوادث طبیعی تجهیزات و ماشین‌آلات خود را برای کمک‌رسانی ارسال می‌کنند یا در زمینه توسعه امکانات رفاهی، ساخت مدرسه، درمانگاه و ... مشارکت داوطلبانه دارند و به‌طور کلی برای حل مشکلات منطقه‌ای که در آن فعالیت می‌کنند مشارکتی فعالانه دارند. برای اینکه بدانیم چطور می‌توان فعالیت‌های معدنکاران در حوزه مسئولیت‌های اجتماعی را هدمندتر کرد، نیاز است مطالعات میان‌رشته‌ای گسترده‌ای به‌ویژه در حوزه جامعه‌شناسی انجام گیرد.

البته شخصاً مجموعه‌ای معدنی را سراغ ندارم که به‌صورت تخصصی، از جامعه‌شناس، رفتارشناس یا متخصص علوم اجتماعی کمک گرفته باشد. در حالی که در کشورهای پیشرفته پیش از آغاز اکتشاف مطالعات جامعه‌شناسی انجام می‌شود تا بدانند که فرهنگ منطقه‌ای که به آن وارد می‌شوند، چه ویژگی‌هایی دارد و فعالیت معدنکاری در آن منطقه چه تبعاتی ممکن است، ایجاد کنند. این اطلاعات حتی با مصاحبه‌های میدانی و نفر به نفر جمع‌آوری و تدوین می‌شود. بنابراین، مسئولیتی که براساس چنین مطالعاتی مشخص می‌شود، دقیق و متناسب با نیازهای فرهنگی و اقتصادی منطقه است.

این موضوع باوجود اهمیت که دارد، در کشور ما مغفول مانده است. معمولاً مجموعه‌های بزرگ و کوچک معدنی در کشور ما با تزریق مستقیم پول به منطقه، سعی می‌کنند مخالفت‌ها را مدیریت کنند، در صورتی که این کار اشتباه بزرگی است و نتیجه آن، ایجاد وابستگی نقاط جمعیتی به جریان نقدینگی و انتظار آنها برای استمرار آن است.

مسئولیت‌اجتماعی باید متولی غیردولتی داشته باشد و بهترین مرجع برای آن تشکلات و انجمن‌ها هستند. باید برای این کار هزینه مطالعاتی پرداخت تا معدنکاری ما در چارچوب‌های بین‌المللی قرار گیرد.

برای راهنمایی معدنکاران در حوزه مسئولیت‌های اجتماعی جعبه‌ابزارهایی وجود دارد و روش‌هایی به معدنکاران معرفی می‌کند که با اجرای مرحله به مرحله آنها، می‌توانند دریابند که بهترین نقشی و وظیفه‌ای که می‌توانند برعهده بگیرند، چیست؟ در جامعه ما متداول شده است که کار خیر را مخفی نگه می‌دارند که ریا نشود و اجبر و قرب آن از میان نرود. من از نزدیک شاهد بودم که مجموعه‌ای معدنی در شهر نزدیک به معدن مدرسه‌ای - با بهترین امکانات و تجهیزات - برای دانش‌آموزان استثنایی ساخته بودند، اما مردم منطقه به‌واسطه ناخشنودی از معدنکاری، اجازه افتتاح آن را نمی‌دادند و حتی اقدام به تخریب ساختمان می‌کردند. در ماده ۵ ذیل ماده ۱۴ قانون معدن آمده است که اگر معدنکاری در حوزه اکتشاف، محیط‌زیست، بهینه‌سازی معدنکاری، استحصال مواد معدنی ارزشمند از باطله و امتال آن اقدام کرد، می‌تواند تا ۲۰ درصد حقوق دولتی تخفیف بگیرد. اگر بخش مسئولیت‌های اجتماعی هم در این ماده قانون گنجانده شود و مشوقی داشته باشد، معدنکاران دیگر فعالیت‌های خود را مخفی نخواهند کرد. اگر بتوان فراخوانی گذاشت که معدنکاران کل کشور هر کار خیری که انجام داده‌اند، با سند و مدرک اعلام کنند، فرهنگ‌سازی خوبی انجام خواهد شد.

عموماً گفته می‌شود معدنکاران خدمات اجتماعی ارائه نمی‌کنند، بنابراین الزامات قانونی برای آنها در نظر گرفته می‌شود، در نتیجه معدنکار با این موضوع روبه‌رو می‌شود که فعالیت‌ها، خدمات و هزینه‌هایی که انجام می‌دهد، جایی به‌چشم نمی‌آید، اما در مقابل، تعهدات و مسئولیت‌های وی، مرتب بیشتر و بیشتر می‌شود.

معدنکاران ما زمانی به فکر استفاده از ظرفیت رسانه می‌افتند که همان رسانه جایی آنها را به‌چالش بکشد. اگر با چنین چالشی روبه‌رو شوند، چند روزی تبوتایی ایجاد می‌شود و بعد از آن فروکش می‌کند.

برنامه‌هایی که علیه معدنکاری ساخته می‌شود، معمولاً یک‌طرفه است. همه صحبت می‌کنند جز کارشناسان معدن. بخشی از این مشکل ناشی از فرهنگ کم و بیش سنتی معدنکاری کشور است. بخش دیگر به‌علت محافظه‌کاری معدنکاران است تا ترس از درگیر شدن با نهادهای سازمان‌ها و مسائلی از این دست است. به‌نظر من، اگر معدنکاران با رسانه آشنایی کنند و فعالیت‌ها، اقدامات، چالش‌ها و گرفتاری‌های خود را رسانه‌ای کنند، بسیاری از این مشکلات خود به خود مرتفع خواهند شد.

در گزارش صص درباره ضرورت وجود قانون مسئولیت اجتماعی مطرح شد

معدن، مهمان ناخوانده اقتصاد

مدیرکل صمت کرمان، چندی پیش اعلام کرد قانون مسئولیت‌اجتماعی معدن برای تصویب در برنامه هفتم توسعه به مجلس پیشنهاد شده است.

مهدی حسینی‌نژاد گفت: این قانون در متن اصلاحیه کمیسیون‌های مجلس گذاشته شده است و اظهار امیدواری کرد در صحن علنی مجلس شورای اسلامی رأی بیاورد و به مرحله اجرا گذاشته شود.

به‌گزارش ایرنا، وی اظهار کرد: در قالب این پیشنهاد می‌توانیم از صنایع حمایت کنیم و سبب افزایش بهره‌وری آنها شویم و در مقابل صنایع نیز در ساختار مسئولیت‌اجتماعی به توسعه استان کمک کنند.

مدیرکل صنعت، معدن و تجارت استان کرمان در بخش دیگری از سخنانش اظهار کرد: برای اجرای مسئولیت‌های اجتماعی معدن، دنبال یک راهکار قانونی و عملیاتی در استان بودیم و با توجه به اینکه دستگاهی اقتصادی هستیم، تلاش کردیم که نگاهی اقتصادی به این موضوع داشته باشیم. با توجه به اینکه یکی از برنامه‌های این روزهای مجلس، بررسی لایحه برنامه هفتم توسعه است، به مفهوم مسئولیت‌اجتماعی و بایدها و نبایدهای آن از منظر فعالان حوزه معدن پرداخته و در گزارش امروز صص نظر حسام‌الدین فرهادی‌نسب و سیدسهراب حسینی، ۲ تن از کارشناسان و فعالان معدن را در این زمینه به اشتراک گذاشته‌ایم.

حسام‌الدین فرهادی‌نسب، کارشناس و فعال معدن: موضوع مسئولیت‌اجتماعی و ایفای آن در بخش معدن بسیار جدی است و اگر سسری به محدوده‌های معدنی و روستاهای اطراف آن بزنیم، خواهیم دید که از مسجد و حسینیه گرفته تا مدرسه، درمانگاه، راه و ... با کمک معدنکاران منطقه احداث شده است.

به‌عبارت‌دیگر، در زمینه مسئولیت‌اجتماعی نمی‌توانیم چیزی غیر از این تصور شویم. در بسیاری از موارد، شاید حتی اضافه‌کاری هم شده است. در حال حاضر نمونه‌هایی داریم که شهر یا شهرستانی به انواع و اقسام روش‌ها معدنکاران را مجبور به انجام اقدامات رفاهی و توسعه بیشتر در منطقه خود می‌کنند و شخصاً از این دست پرونده‌ها، که می‌توان گفت زیاده‌خواهی هم در آن نقش پررنگی دارد، کم ندیده‌ایم.

جواب‌های، هوی است: از آنجایی که فعالیت معدنکاری معمولاً در مناطقی انجام می‌شود که بسیار محروم هستند، معدنکاران هر اقدامی که از دست‌شان بر بیاید، انجام می‌دهند تا آن منطقه آباد شود، زیرآبادی، رفاه و امنیت منطقه به‌نفع آنها هم هست.

اما مواردی هم داریم که چنین اقداماتی انجام نمی‌شود، زیرا به هر حال، جواب‌های، هوی است. وقتی که مزاحمتی ایجاد می‌شود، شاید متقابلاً فعالیتی هم از سوی معدنکاران انجام نشود و کمکی برای توسعه منطقه انجام نگیرد و موضوع را به دولت حواله بدهند، زیرا براساس قانون، این‌گونه اقدامات، برعهده دولت است.

نمره قبولی: به‌گمان من، می‌توانیم در زمینه ایفای مسئولیت‌های اجتماعی نمره بسیار خوبی به بخش معدن بدهیم، به‌ویژه در دوره کرونا و زمانی که همه‌جا تعطیل بود، اما معدنکاران به فعالیت خود ادامه می‌دادند. یا برای مثال هر جایی که سیل، زلزله یا دیگر حوادث طبیعی رخ می‌دهد، می‌توان به جرات گفت که ۸۰ تا ۹۰ لودر و بولدوزرهایی که برای امداد، کمک و آواربرداری فعالیت می‌کنند، متعلق به دولت نیستند، بلکه مربوط به معدن منطقه هستند که معدنکاران با جان و دل آن را در اختیار هموطنان‌شان قرار می‌دهند تا نقشی در کاهش آلام مردم مصیبت‌دیده ایفا کنند.

بازگشت به قانون: در عوض ما فعالان بخش معدن و صنایع وابسته انتظار چیزی

بیش از عمل به قانون معدن نداریم و رعایت قانون معدن در همین چارچوب فعلی برای معدنکاران بیشترین میزان رضایت را ایجاد می‌کند. قانون فعلی که هنوز اعتبار دارد، باوجود همه نقایصی که به آن وارد است و ایراداتی که دارد، باز بیشترین حمایت از بخش معدن دیده شده است. در این قانون، تکلیف همه مسائل مهم مبتلابه در بخش معدن به‌خوبی دیده شده است. از مباحث زیرساختی و اکتشاف گرفته تا انواع دیگر فعالیت‌های معدنی همه موردتوجه قرار گرفته‌اند و تا جای ممکن از آنها حمایت شده است، اما مجری قانون همه مواد حمایتی را نادیده گرفته و تنها با استناد به چند ماده، عرصه را برای فعالان این حوزه تنگ کرده است.

برای مثال قانون اجازه نمی‌دهد که تحت هیچ عنوانی معدنکار ریالی اضافه‌تر بپردازد. به‌عبارت‌دیگر، وقتی طرح معدنی موردتصویب قرار گرفت، تحت هیچ شرایطی نباید میزان مطالبات دولت بیشتر شود، اما متأسفانه می‌بینیم که هر بار به بهانه‌ای و با داستانی مطالبات دولت افزایش پیدا می‌کند. یک بار بهانه یک درصد سهم محیط‌زیست مطرح می‌شود و یک بار پای اداره راه به‌میان می‌آید و ... به این ترتیب اقدامات فراقانونی انجام می‌شود که در مجموع امنیت سرمایه‌گذاری در این بخش به‌خطر می‌افتد.

دست‌حمایت: آنچه از نظر من بسیار اهمیت دارد، این است که تنها چیزی که حداقل رضایت را در این بخش فراهم می‌کند، امنیت سرمایه را فراهم می‌کند و موجب رونق حوزه معدن می‌شود. حمایت وزارت صمت است. به‌عبارت‌دیگر، این وزارتخانه است که باید دست حمایت خود را بر شانه بخش معدن بگذارد. اما به عکس همیشه شاهد تهدیدات این وزارتخانه هستیم.

هنوز در حوزه اکتشاف کسی را نداریم که برود و حق معدن را بگیرد و معدن‌دار و سرمایه‌گذار به امید خدا رها می‌شوند تا بین چند ارگان دولتی از منابع طبیعی و محیط‌زیست گرفته تا میراث فرهنگی، ارتش، سپاه، سازمان انرژی اتمی و دیگر نهادهای قانونی و فراقانونی، دنبال احقاق حق خود بوند. این تنها نمونه‌ای از بی‌توجهی‌های فاجعه‌بار به بخش معدن است. ما درباره اقتصاد معدن صحبت می‌کنیم که به‌راحتی دست‌خوش تغییر و تحول می‌شود؛ تغییر و تحولاتی که تنها یکی از آنها در هر حوزه اقتصادی می‌تواند

در خط مقدم

کنیم. از یک منظر که سرمایه‌گذار باید مسئولیت‌های اجتماعی را رعایت کند، اما از سوی دیگر، انتظار می‌رود که مردم منطقه هم وظایفی در برابر سرمایه‌گذار داشته باشند. همین‌طور باید روشن شود که فرماندار، استاندار، بخشدار یا نماینده مجلس چه مسئولیتی در برابر بخش معدن و صنایع معدنی دارند.

متأسفانه در حال حاضر موارد متعددی را می‌توان مثال زد که اهالی منطقه معدنکاری‌شده، با کوچک‌ترین ناملایمیتی، بدون در نظر گرفتن اتفاقات مثبتی که بر اثر معدنکاری در منطقه ایجاد شده است، بلافاصله استنهاد محلی تهیه می‌کنند و به نماینده مجلس ارائه می‌دهند و نماینده هم بدون هیچ‌گونه تحقیق و بررسی، بلافاصله معدن‌دار را موردمواخذه قرار می‌دهد.

نقش حکمرانی: در اینجا وزارت صمت باید حائل شود و جلوی بروز کشمکش را بگیرد. به‌نظر من، ایفای این نقش جزو وظایف ذاتی وزارتخانه است و باید از معدنکار حمایت کند.

معدن‌دار باید حامی داشته باشد. از اساس فلسفه وجودی وزارتخانه حمایت از حوزه زیرمجموعه خود است و تشکیل معاونت معدنی در وزارت صمت به‌منظور حمایت از بخش معدن و صنایع معدنی بوده

مسئولیت‌اجتماعی بخشی از تعهد اخلاقی کسب‌وکارها نسبت به جامعه‌ای است که در آن پا گرفته و تعهد به آن علاوه بر ایجاد خوشامی برای صاحبان آن کسب‌وکار جامعه را هم منفع می‌کند. البته زمانی این فعالیت‌ها نتیجه قابل‌توجهی به‌سبار می‌آورد که براساس برنامه‌ریزی و زیر نظر سیستمی هدفمند و یکپارچه باشد و روشن باشد که یک بنگاه اقتصادی چه توانمندی‌هایی دارد و

عکس: آیدان‌فریدی

مصیبت‌بار باشد و کل حوزه را از حیزانتفاع ساقط کند. رشد بیش از ۴۰ برابری حقوق دولتی در کمتر از ۳ سال در هیچ‌یک از طرح‌های معدن دیده نشده است، اما متأسفانه بدون توجه به این موضوعات، تغییر و تحولات کلانی صورت می‌گیرد.

نگاه ابزاری: قرار بوده است مطابق با مواد ۱۰۹ و ۱۱۰ آیین‌نامه اجرایی، به معدنکاران اجازه واردات ماشین‌آلات بدهند که نداده‌اند. قرار بود سوخت به‌راحتی در دسترس قرار گیرد، که آن را هم برای معدن‌دار تامین نکرده‌اند. قرار بوده است امنیت داشته باشیم که در این زمینه هم با چالش‌های زیادی روبه‌رو هستیم و ... همه این چالش‌ها متوجه حاکمیت معدن است که وظیفه دارد از معدنکاران به‌عنوان فرزند خلف خود حمایت کند، اما متأسفانه نگاهی که حکمرانی معدن به این حوزه دارد، فرار از مسئولیت است. انکار حوزه معدن فرزند ناخوانده است. در واقع به چشم یک ابزار به ما نگاه می‌کند که فقط باید از آن استفاده کرد و نباید هیچ مسئولیتی در قبال آن داشت.

بازگشت به قانون: پیشنهاد من برای بهبود وضعیت؛ بازگشت به قانون، بازگشت به قانون و بازگشت به قانون است. راهی جز این نداریم. در حال حاضر جز قانون معدن هیچ راه نجات و پناهی وجود ندارد که بتواند حق ما را از حکمرانی معدن بگیرد. امروزه بخش صدور بخشنامه در وزارتخانه بسیار فعال است و ما هم در دیوان عدالت اداری از هر ۱۰ بخشنامه، ۹ تای آن را ملغی می‌کنیم، زیرا فراقانونی است و چیزی جز اجحاف به حوزه معدن نیست.

است نه مبارزه، مواخذه و مخالفت با این بخش. **دیکته نانوشته:** باید سز این نکته دوساره تاکید کنم که فرهنگ غلطی بر وزارتخانه حاکم شده است که حمایت از افراد صنعتی و معدنی را جرم می‌داند. این موضوعی است که نه در قانون بلکه در عرف جا افتاده و این وضعیت باید تغییر کند و برای تغییر این رویکرد، باید عزم و اراده ملی ایجاد شود.

دیکته نانوشته که غلط ندارد، وقتی دیکته می‌نویسی، شاید ۲ تا غلط هم در آن پیدا شود، اما به این ترتیب، باسواد می‌شوی و نوشتن می‌آموزی.

این نکته را نباید فراموش کرد که اصولاً وقتی بر اثر معدنکاری، مشکلی برای یک منطقه ایجاد می‌شود، سرمایه‌گذار معدنی هم به‌خطر می‌افتد و آسیب می‌بیند، بنابراین معمولاً سعی می‌کنند که جلوی آسیب‌ها را بگیرند یا درصد جبران آن به طرق مختلف برآیند. از سوی دیگر، سازمان‌هایی مثل نظام مهندسی یا دفاتر ارزیابی وزارتخانه مراجعی هستند که می‌توانند این قبیل تأثیرات بد را کنترل کنند و اقداماتی برای پیشگیری آن انجام دهند.

سخن پایانی

چه مسئولیت‌هایی را می‌تواند در قبال جامعه پیرامون خود برعهده بگیرد. مسئولیت‌اجتماعی مفهومی است که از غرب گرفته شده و از زمانی به وجود آمده است که بنگاه‌های اقتصادی دریافتند جدا از سود اقتصادی که بر اثر فعالیت به‌دست می‌آورد، خود را نباید جدای از جامعه بدانند و برای تأثیرگذاری در جامعه، نقش‌هایی برای خود تعریف کرده‌اند.

نگاهی به آمار مهاجرت

مهاجرت از کشور (۱۴۰۱)

۶۵ هزار نفر در سال

پناهندگان ایرانی (۲۰۲۲)

۱۴۲ هزار و ۹۸۹ نفر

تعداد کل مهاجران در جهان (۲۰۲۲)

۲۸۱ میلیون نفر

۲۴.۹ درصد

مدیران ارشد

۴۲ درصد

مدیران میانی

۲۲ درصد

کارکنان

۱۶.۳ درصد

پزشکان

۳۴.۴ درصد

دانشجویان

۱۵.۶ درصد

کارآفرینان

میل به مهاجرت
با برنامه ریزی

کد فراخوان پایگاه اطلاع رسانی مناقصات: ۵۳/۱۵۴/۰۱۹

نوبت اول
شماره ۱۵۸۴۳۳۶

شرکت گاز استان قزوین
شرکت ملی گاز ایران

موضوع: پروژه تهیه مصالح و اجرای عملیات مقاوم سازی و بهسازی ۸ مورد ساختمان ایستگاه تقلیل فشار TBS رینگ شهر قزوین (شماره مناقصه: ۲۱-۱۴۰۲) (تجدید)

برنامه ریزی کشور (سازمان برنامه و بودجه کشور).
۳) ارایه تصویر گواهینامه معتبر ایمنی کار از اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی
۴) داشتن ظرفیت آزاد ارجاع کار حداقل معادل مبلغ ۱۳۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال در رشته ذکر شده در بند ۲.
۵) شرکت مناقصه گران در قالب گروه های مشارکت در این مناقصه امکان پذیر نمی باشد.
- تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: طبق مصوبه شماره ۱۳۳۴-۰۲/ت ۵۰۶۵۹ مورخ ۱۳۹۴/۰۹/۲۲ هیأت وزیران به مبلغ ۶,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال.
- محل تامین اعتبار: عوارض گاز بهاء
- قیمت های پیشنهادی مناقصه گران می بایست متناسب با کالی ساخت داخل با لحاظ کیفیت ارایه گردد.
- به این پیمان مطابق آیین نامه تضمین معاملات دولتی، مصوبه هیأت وزیران به شماره ۱۳۳۴-۰۲/ت ۵۰۶۵۹ مورخ ۱۳۹۴/۰۹/۲۲ و اطلاعیه های بعدی آن، پیش پرداخت معادل ۲۵٪ مبلغ اولیه پیمان تعلق خواهد گرفت.
اطلاعات تماس سامانه ستاد جهت انجام مراحل عضویت در سامانه: مرکز تماس: ۰۲۱-۱۴۵۶-۸۵۱۹۳۷۶۸ دفتر ثبت نام: ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۳۷۲۲۶۲۱ مورخ ۹۸/۰۷/۰۹ سازمان برنامه و بودجه کشور و مطابق بند «د» ماده ۱۸ قانون برگزاری مناقصات، مناقصه گران می توانند در ساعت و تاریخ اعلام شده در آگهی فراخوان مناقصه در جلسه بازگشایی پاکات (الف-ب-ج) حضور یابند.
از شرکت های واجد صلاحیت دعوت می شود به منظور دریافت اطلاعات تکمیلی به نشانی www.nigc-qazvin.ir و یا پایگاه اطلاع رسانی مناقصات (<http://iets.mporg.ir>) مراجعه نمایند.

روابط عمومی شرکت گاز استان قزوین

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۰۷/۲۴ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۰۷/۲۵

بیمه عمر و تشکیل سرمایه
روی زندگی سرمایه گذاری کن

سازمان بیمه سامان
Saman Insurance

• صدور آنلاین بیمه عمر و تشکیل سرمایه
• ارائه خدمات بیمه گری به صورت آنلاین
(درخواست وام، بازخرید و برداشت از اندوخته)
• برداشت خودکار حق بیمه از حساب بانکی بیمه گذار (Direct Debit)

بیمه نامه عمر و تشکیل سرمایه

با اسکن QR Code بیمه نامه خود را دریافت کنید.

جهت کسب اطلاعات بیشتر و مشاوره رایگان می توانید به وبسایت شرکت بیمه سامان به نشانی www.si24.ir مراجعه یا با شماره تلفن ۸۹۴۳ - ۰۲۱ تماس حاصل فرمایید.

مفقودی

بدینوسیله به آگهی می رساند پروانه اسلحه به شماره بدنه ۶۸۴۴۵ به شناسه ۰۰۰۱۲۲۰۶۸۶۳ مربوط به اینجانب مفقود و از درجه اعتبار ساقط گردیده است.

احمد صبح زاهدی

گزارش ۱۱ درصدهای سفر نوبت‌دهی سفر تخانه‌ها و گردش مالی واسطه‌ها

دلالت بازی پشت درهای سفارت

کافی است چند دقیقه‌ای در صفحات شبکه‌های مجازی مانند اینستاگرام بگردید تا با تعداد زیادی از پست‌های مربوط به مهاجرت روبه‌رو شوید. این پست‌ها معمولاً با تصویر یک چمدان در حال بسته شدن یا لحظات خداحافظی مسافران در فرودگاه همراه است. آنهم با صدای پس زمینه یک موسیقی غم‌انگیز! برخی برای ادامه تحصیل، مهاجرت را انتخاب می‌کنند و برخی دیگر با هدف یافتن موقعیت شغلی جدید و شرایط زندگی بهتر ترک وطن می‌کنند و راهی غربت می‌شوند. این درست نقطه آخر قصه کوچ از وطن است و پیش از آن باید هزاران مسیر را طی کرد که یکی از مهم‌ترین و پرچالش‌ترین آنها گرفتن «وقت سفارت و دریافت ویزا» است. در گذشته برای گرفتن ویزا ملزم به مراجعه حضوری به سفارت یا کنسولگری کشور مقصد بودید اما مدتی است که شیوه‌های دیگری برای دریافت ویزا به وجود آمده که در برخی موارد اقدام برای دریافت ویزا را تسهیل و در مقابل منبع درآمد جدیدی برای برخی از واسطه‌ها ایجاد کرده است.

به این ترتیب شرکت‌هایی واسطه‌ای میان فرد و سفارت قرار دارند و در کلام ساده‌تر یک شرکت واسطه‌ای برخی از امور مربوط به کنسولگری را در ازای دریافت مبالغ هنگفتی برعهده گرفته است. به نظر می‌رسد، این‌بار تسهیل امور راهی برای سودجویی فراهم کرده و «دلالت ویزا» را روی کار آورده است.

کیما ملکی
editor@smtnews.ir

ایران در رکود گردشگری

براساس آخرین آمارها سهم گردشگری از تولید ناخالص داخلی کشور در سال ۲۰۱۹ (قبل از همه‌گیری کرونا) برابر با ۶۶ درصد بوده است. این رقم برای ترکیه حدود ۱۱ درصد گزارش شده است. طبق داده‌های بانک جهانی مجموع سهم اقتصاد سفر و گردشگری در تولید ناخالص داخلی ایران از سال ۲۰۲۸ تا ۳۱۲ هزار میلیارد تومان خواهد رسید. این در حالی است که براساس گزارش سازمان جهانی گردشگری سازمان ملل متحد، در سال ۲۰۲۲ در مجموع حدود ۴ میلیون گردشگر از ایران بازدید کردند که نشان‌دهنده

افزایش ۳۱۵ درصدی نسبت به سال قبل است. **۱۱** به منظور بررسی بیشتر به گپ‌وگفت با ابراهیم پورفرج، رئیس جامعه تورگردانان ایران پرداخت.

چه راهکارهایی برای بهبود وضعیت گردشگری کشور دارید؟

ابتدای‌ترین اقدام برای بهبود وضعیت گردشگری کشور، برقراری ارتباط با کشورهای دیگر است. گردشگر خارجی قبل از رفتن به هر کشوری درباره آن تحقیق می‌کند که یکی از مهم‌ترین مسائل مورد واکاوی «امنیت» است. برای اصلاح و تغییر نگاه ایران‌هراسی باید کارهای بسیاری صورت گیرد. تقریباً از سال ۹۸ و بعد از کرونا با کاهش چشمگیر تعداد گردشگر خارجی روبه‌رو شدیم. پیش از این دوره، در شهرهای بزرگ و پرطرفدار چون اصفهان، شیراز و... در بسیاری از مواقع ظرفیت هتل‌ها تکمیل و مسافر امکان اسکان نداشت. این در حالی است که اکنون بر تعداد هتل‌ها افزوده شده، اما مسافر نیست.

گفته می‌شود ایران در سال ۲۰۲۲ میزان ۴.۱ میلیون گردشگر خارجی بوده است. به این ترتیب برخی از حاکم از وضعیت مطلوب ورود گردشگر خارجی به کشور است، نظر شما در این رابطه چیست؟

براساس داده‌های ما اگر گردشگر مذهبی را در نظر بگیریم، مجموع تعداد گردشگران خارجی ایران به ۳ میلیون نفر می‌رسد و آماری بیش از این صحت ندارد.

اعتبار پاسپورت ایران

در کل برای درخواست ویزا از بسیاری از کشورهای باید به سفارتخانه آن کشور مراجعه حضوری و مدارک درخواست ویزا را پر کرد. بعضی وقت‌ها کشورها به توافق‌هایی می‌رسند و در نتیجه این توافق‌ها «لغو روادید» اتفاق می‌افتد. یعنی شهروندان دو کشور می‌توانند بدون دریافت ویزا رفت‌وآمد کنند. البته اگر کمی دقیق‌تر نگاه کنیم، می‌توانیم کشورهای مقصد را به سه دسته اصلی تقسیم کنیم:

کشورهایی که برای ورود به آن‌ها حتماً باید ویزا تهیه ویزا مجوزی است که سفارتخانه هر کشور به متقاضی ورود به خاکش می‌دهد تا فرد درخواست‌کننده بتواند به واسطه آن به کشور متبوع سفر کند. ویزاها مدت و انواع مختلف دارند و هر کشور بنا بر قوانین جاری، مقررات سهل یا سختی برای صدور آن اجرا می‌کند. برخی کشورها هستند که برای سفر به آنها نیاز به هیچ ویزایی نیست و البته ورود شهروندان هر کشور به سایر کشورها با اخذ یا بدون اخذ ویزا بستگی به موارد متعددی مانند مناسبت سیاسی دارد.

ویزا مجوزی است که سفارتخانه هر کشور به متقاضی ورود به خاکش می‌دهد تا فرد درخواست‌کننده بتواند به واسطه آن به کشور متبوع سفر کند. ویزاها مدت و انواع مختلف دارند و هر کشور بنا بر قوانین جاری، مقررات سهل یا سختی برای صدور آن اجرا می‌کند. برخی کشورها هستند که برای سفر به آنها نیاز به هیچ ویزایی نیست و البته ورود شهروندان هر کشور به سایر کشورها با اخذ یا بدون اخذ ویزا بستگی به موارد متعددی مانند مناسبت سیاسی دارد.

مزایا و معایب نوبت‌دهی اینترنتی

دریافت نوبت از سفارت باید در ساعات مختلف روز سیستم را چک کند و تا شاید زمانی امکان رزرو وقت سفارت را پیدا کند. نکته جالب اینکه معمولاً سفارتخانه‌ها زمان مشخص باز شدن گزینه نوبت‌دهی و رزرو وقت را از قبل اعلام نمی‌کنند و متقاضی باید همچنان گوش به زنگ باز شدن گزینه نوبت‌دهی باشد. تازه اگر شانس بیاورید و موفق به ثبت درخواست رزرو وقت سفارت شوید باید منتظر دریافت ایمیل از سفارت برای تعیین وقت حضوری شوید. در اصل پروسه ارائه مدارک و جلب نظر افسر ویزای سفارت از این‌ها به بعد آغاز می‌شود. در این بین پرسرگرم مجموعه‌ای از فرم‌ها و ورود اطلاعات به صورت آنلاین از الزامات دیگری است که باید انجام شود تا پس از آن، سیستم، زمان مراجعه به سفارت را به فرد اعلام کند. نوبت‌دهی آنلاین اگرچه برای برخی از افراد که سروکار بیشتری با دنیای اینترنت دارند، امتیازی برای صرفه‌جویی در وقت است اما برای برخی دیگر که تخصص چندانی در استفاده از پایگاه‌های اینترنتی ندارند، نوبت‌گرفتن آنلاین دشوار است که بازار سیاهی را برای دلالتان ایجاد کرده است.

بدون هیچ توضیحی، تنها شماره‌ها را می‌خوانند، مردم پشت ماموران هم شماره‌ها را با صدای بلند تکرار می‌کنند که صاحب شماره هر کجای صف که ایستاده خودش را به در کوچک ورودی سفارت برسانند. هرچند که در سال‌های اخیر نوبت‌دهی اینترنتی جایگزین بخشی از روند نوبت‌دهی شده و حالا حداقل صف‌های بررسی مدارک و مصاحبه از حجم کمتری برخوردار است و تنها مسافرائی که موفق به دریافت نوبت از سفارت شده‌اند در صف مصاحبه حضور دارند. اینجاست که پای شرکت‌های واسطه‌ای برای تسهیل دریافت نوبت به میان می‌آید و شاید از همین جاست که بازار سیاه دلالتی ویزا هم شکل می‌گیرد. اکنون روش‌های اینترنتی جایگزین این صف‌های طولانی شده است. این در حالی است که بی‌شک هر روش آسانی با افزایش هزینه همراه است. البته سیستم نوبت‌دهی در هر سفارتخانه با سفارتخانه دیگر متفاوت است، برخی سیستم نوبت‌دهی را تنها در ساعات مشخصی از روز و برخی دیگر در ساعات مشخصی از هفته فعال می‌کنند و برخی از سیستم نوبت‌دهی بدون اعلام وقت قبلی فعالیت می‌کند. یعنی متقاضی

می‌خواهم برایتان از تصویری بگویم که در عبور از مقابل سفارتخانه‌ها به ویژه اگر سفارتخانه کشورهای اروپایی باشد به کرات دیده‌اید. درخت‌های بلند و جمعیتی که زیر سایه درختان در کنار سکوی سیمانی جوی‌های کنار خیابان به انتظار نشسته‌اند. برخی هم کنار دیوار سفارت زیر سایه‌ای بی‌جان ایستاده و چند نفری هم کمی انحراف‌تر از در اصلی سفارت منتظر اعلام نوبت ایستاده‌اند.

در نگاه کلی آنچه به چشم می‌آید، نمایی است از جمعیت متقاضی است که برخی نشسته و برخی با همان کیف مدارک سنگین به دیوار تکیه دادند. بعضی‌ها اما گویی با آمادگی بیشتری به میدان رقابت آمده‌اند. این گروه با تکیه بر تجربه‌های پیشین با صندلی‌های تاشو کوچک راهی صف طولیل سفارتخانه شده‌اند. خلاصه کلام اینکه؛ اینجا صفی طولیل تشکیل شده که به یک سفارتخانه ختم می‌شود، سفارتخانه‌ای که فرق ندارد مربوط به کجا باشد اما در رابطه با سفارتخانه‌ها به‌ویژه کشورهای اروپایی بی‌شک شاهد صف‌های طولانی‌تر هستیم. در ابتدای صف، ماموران سفارت

هزینه‌ای که قابل برگشت نیست!

در این شرایط با افراد و موسساتی مواجه می‌شوید که معتقدند در کوتاه‌ترین زمان برای مسافران ویزا می‌گیرند. با توجه به روی کار آمدن شرکت‌های واسطه‌ای، در واقع مسئولیت دریافت مدارک، بررسی و رجوع در درخواست متقاضی ویزا به سفارت با این شرکت‌هاست. در این فرآیند، متقاضی برای دریافت ویزا باید به این شرکت مراجعه کند و مراحل درخواست ویزا را از طریق این شرکت پیگیری نماید. البته رقم پیشنهادی آنها برای انجام این کار بسیار بالاتر از

در این شرایط با افراد و موسساتی مواجه می‌شوید که معتقدند در کوتاه‌ترین زمان برای مسافران ویزا می‌گیرند. با توجه به روی کار آمدن شرکت‌های واسطه‌ای، در واقع مسئولیت دریافت مدارک، بررسی و رجوع در درخواست متقاضی ویزا به سفارت با این شرکت‌هاست. در این فرآیند، متقاضی برای دریافت ویزا باید به این شرکت مراجعه کند و مراحل درخواست ویزا را از طریق این شرکت پیگیری نماید. البته رقم پیشنهادی آنها برای انجام این کار بسیار بالاتر از

«ویزا، ویزای فوری» کلماتی آشنا که ممکن است در ساعات اولیه خیابان‌هایی که سفارت در آنها قرار دارد به گوشتان بخورد. دلالتی که ادعا می‌کنند به سرعت می‌توانند ویزای شما را از سفارت بگیرند. چرا که دریافت ویزا از سفارتخانه راهی سخت است که موفقیت در آن حتمی نیست!

از سوی دیگر با جست‌وجو در فضای مجازی با سایت‌ها و شبکه‌های مجازی روبه‌رو می‌شوید که شعار «گرفتن وقت سفارت در سریع‌ترین زمان» در آنها حک شده است.

سایت‌هایی که روی انگشت دلالتان می‌چرخد

نشود هیچ وقتی برای شما رزرو نخواهد شد. این یک شیوه عادی برای تعیین وقت سفارت است که با همان قیمت‌های ذکر شده در سایت سفارتخانه‌ها انجام می‌شود. برای نمونه هزینه تعیین وقت سفارت برای سفارت آلمان، ۱۰ میلیون تومان، تعیین وقت سفارت برای سفارت ایتالیا ۹ میلیون و ۸۰۰ هزار تومان و هزینه تعیین وقت سفارت برای سفارت فرانسه به ازای هر پرونده ۴۰ یورو است. پس از کسب اطلاعات از سایت‌های مربوطه خبرنگار صمت به سراغ نظرات برخی از کاربران در صفحات مجازی رفت.

اما به هر روی دریافت وقت سفارت با هزینه‌هایی همراه است که حتی اگر به‌طور مستقیم با سفارت هم در ارتباط باشید موظف به پرداخت هزینه رزرو وقت هستید. هزینه‌ای که گاهی در چند نوبت تکرار می‌شود و اگر موفق به دریافت ویزا نشوید، آمیدی به برگشت پول هم نیست. برای اینکه بتوانید از سایت‌های مستقیم سفارت هم وقت مصاحبه بگیرید باید ابتدا هزینه تعیین وقت سفارت را به حساب سفارت واریز نمایید. تا زمانی که هزینه به حساب سفارت واریز

ربات‌ها و بازار گرمی دلالتان ویزا

ربات‌هایی برای رصد زمان‌های باز شدن تقویم و گرفتن وقت، طراحی شده‌اند که به نظر می‌رسد؛ این ربات‌ها کار را بیش از گذشته برای متقاضیان دشوار کرده‌اند. در مورد برخی از سفارتخانه‌ها، پیش از این متقاضیان ناگزیر بودند برای دریافت وقت ۲۵۰ تا ۳۰۰ یورو به صاحبان ربات پرداخت کنند تا وقت سفارت برای آنها ثبت شود. اما بعد از اعتراض و تخته شدن کاسی دلالتان، وقت سفارت مستقیم زیر نظر خود سفارت به متقاضیان داده می‌شود. با این همه براساس شواهد و اطلاعات منتشر شده کاربران در شبکه‌های مجازی، همچنان شاهد حضور پررنگ دلالتان در سفارت ایتالیا و آلمان هستیم. در شرایطی که مردم عادی نمی‌توانند وقت سفارت بگیرند، شبکه دلالتان به‌راحتی از سفارت وقت می‌گیرند. گفته می‌شود دلالتان به ربات‌هایی برای تعیین وقت مجهز هستند که به‌صورت اتومات قادر به تشخیص زمان باز شدن سایت است. این در حالی است که برخی از متقاضیان دریافت وقت سفارت معتقدند بلافاصله پس از باز شدن سایت موفق به ورود به سایت شده اما باز هم امکان ثبت درخواست را نداشته‌اند. در این بین برخی از متخصصان حوزه وب نیز معتقدند تمام اورورها و مشکلات سایت، از پیش طراحی شده و شاید سفارتخانه هم دستی در این آتش داشته باشد. در نتیجه به نظر می‌رسد موضوع فراتر از ربات‌های هوشمند تعیین وقت باشد و شاید رد افرادی از داخل سفارتخانه‌ها را بتوان در بازار گرمی شرکت‌های واسط و دلالتان ویزا پیدا کرد. افشین سرمدی که در رشته IT تحصیل کرده و با نرم‌افزارها آشنایی دارد معتقد است: «قطع دسترسی افراد عادی به سایت سفارتخانه به دلیل وجود ربات فقط یک بهانه است. هر متخصص ساده وب می‌تواند اثبات کند که تمام اورورها و مشکلات سایت، طراحی شده است و هیچ رباتی قابلیت گرفتن نوبت را ندارد.»

آقایی ۳۲ ساله معتقد است با دو بار ثبت‌نام در سایت و پرداخت هزینه ۱۰ میلیون تومانی به اصطلاح «ریچکت» شده و مبلغی به او باز نگشته است. همچنین برخی افراد معتقدند، نوبت‌دهی برخی از سفارتخانه‌ها کاملاً در اختیار دلالتان است و تا به سراغ آنها با پیشنهاد مبلغی گزاف نروید هرگز ایمیل وزارتخانه برای تعیین وقت مصاحبه ارسال نخواهد شد. این نظر بسیاری از کاربران در فضای مجازی است که بیش از یک سال در انتظار نوبت هستند.

اوضاع دلالتان VIP، سکه است

در صورتی که برای اهداف مشخص و اضطراری مثل درمان، شرکت در مراسم خاک‌سپاری، کنفرانس علمی مهم جهانی و... نیاز به ویزا داشته باشید، می‌توانید با ارسال ایمیل به سفارتخانه مورد نظر برای خودتان وقت سفارت فوری رزرو کنید. به همین منظور کافی است یک جست‌وجوی کوتاه اینترنتی داشته باشید تا با صدها سایت و شرکت که ادعای دریافت ویزای فوری شینگن می‌کنند، مواجه شوید. همچنین با هزینه بیشتر می‌توانید وقت سفارت ویژه بگیرید. با رزرو این وقت در یک سالن شیک جدا از سایر مراجع پذیرایی می‌شوید و آرایه خدمات تکمیل مدارک با تهیه تمامی فتوکپی‌ها و عکس‌های موردنیاز پرونده شما نیز رایگان خواهد بود. مهم‌ترین مزیت وقت VIP سفارت این است که در مواقع پر بودن نوبت‌های عادی، می‌توانید با رزرو وقت VIP درخواست ویزای خود را به سفارت ارائه دهید. برای دریافت وقت فوری با خدمات ویژه، راهی جز اقدام از طریق شرکت‌های واسطه‌ای یا دلالتان ویزا و پرداخت هزینه‌های بالا ندارید. شرکت‌هایی که به گفته برخی از کاربران، خود عاملی برای سودجویی بیشتر هستند، خامی در یکی از این نظرات آورده است: «از زمان روی کار آمدن شرکت‌های واسطه‌ای وضعیت بدتر شده است. برخی از دلالتان ابتدا مبلغ کمی را از متقاضی برای تعیین وقت معمولی دریافت می‌کنند و خودشان کار را به تاخیر می‌اندازند تا در نهایت در روزهای پایانی متقاضی را مجبور به خرید وقت‌های VIP کنند. یعنی کاری که ممکن است با مبلغی کمتر از ۵ میلیون تومان انجام شود این بار با بیش از ۲۰ میلیون تومان انجام می‌شود. از سوی دیگر برخی از متقاضیان معتقدند بسیاری از شرکت‌های واسطه‌ای تنها امکان ثبت وقت‌های VIP را می‌دهند که از این طریق مبلغ بیشتری به‌دست آورند.»

سخن پایانی

متأسفانه در کشوری زندگی می‌کنیم که حتی در آن حوزه‌هایی که فکرش را هم نمی‌کنید ناگهان دلالتی ظاهر می‌شود که ادعا دارد کار را پیش می‌برد. از تعیین نوبت پزشکان و نوبت‌بگیران گران تا سفارتخانه‌هایی که روزگار دلالتان را سکه می‌کنند. نکته جالب‌تر اینکه برخی معتقدند سر و کله این دلالتان از سفارتخانه‌ها بیرون آمده و در مقابل سخنگوی وزارت امور خارجه، از متقاضیان ویزا می‌خواهد تا مراقب دلالتان و سودجویان در اطراف سفارتخانه‌ها، کنسولگری‌ها و کارگزاری‌ها باشند.

کیما ملکی
editor@smtnews.ir

متأسفانه حتی در آن حوزه‌هایی که فکرش را هم نمی‌کنید ناگهان دلالتی ظاهر می‌شود که ادعا دارد کار را پیش می‌برد

قطع دسترسی افراد عادی به سایت سفارتخانه به‌دلیل وجود ربات فقط یک بهانه است

- کشورهای بدون ویزا در آسیا
  - ارمنستان (۹۰ روز)
  - ترکیه (۹۰ روز)
  - گرجستان (۴۵ روز)
  - عراق (۳۰ روز)

- کشورهای بدون ویزا در کارائیب و آمریکا
  - دومینیکا (۲۱ روز)
  - هایتی (۹۰ روز)
  - ونزوئلا (۱۵ روز)

- ویزای فرودگاهی کشورهای آسیا
  - جمهوری آذربایجان (Azerbaijan): ویزای فرودگاهی، ۳۰ روز

- کامبوج (Cambodia): ویزای الکترونیکی، ۳۰ روز
- لبنان (Lebanon): ویزای فرودگاهی، ۳۰ روز
- مالدیو (Maldives): ویزای فرودگاهی، ۳۰ روز
- عمان (Oman): ویزای فرودگاهی، ویزای الکترونیکی، ۱۴ روز

- قطر (Qatar): ویزای فرودگاهی، ویزای الکترونیکی، ۳۰ روز
- جزیره تیمور لسته (Timor-Leste): ویزای فرودگاهی، ۳۰ روز

- ویزای فرودگاهی کشورهای افریقا
  - آنگولا (Angola): ویزای فرودگاهی
  - بوروندی (Burundi): ویزای فرودگاهی، ۳۰ روز
  - دماغه سبز (Cape Verde): ویزای فرودگاهی
  - اتحاد قمر (Comoros): ویزای فرودگاهی، ۴۵ روز
  - جمهوری دموکراتیک کنگو (Democratic Republic of Congo): ویزای الکترونیکی، ۹۰ روز
  - جیبوتی (Djibouti): ویزای الکترونیکی
  - اتیوپی (Ethiopia): ویزای الکترونیکی
  - گابن (Gabon): ویزای الکترونیکی
  - گینه (Guinea): ویزای الکترونیکی، ۹۰ روز
  - گینه بیسائو (Guinea-Bissau): ویزای فرودگاهی، ویزای الکترونیکی، ۹۰ روز
  - لسوتو (Lesotho): ویزای الکترونیکی، ۱۴ روز
  - ماداگاسکار (Madagascar): ویزای فرودگاهی، ویزای الکترونیکی، ۹۰ روز
  - مالاوی (Malawi): ویزای الکترونیکی، ۹۰ روز
  - موریتانی (Mauritania): ویزای فرودگاهی
  - موزامبیک (Mozambique): ویزای فرودگاهی، ۳۰ روز

- نجریه (Nigeria): ویزای فرودگاهی (قبل از ورود به کشور باید درخواست ارسال کنید)
- رواندا (Rwanda): ویزای فرودگاهی، ویزای الکترونیکی، ۳۰ روز
- سیشل (Seychelles): ثبت‌نام توریستی، ۹۰ روز
- سیرالئون (Sierra Leone): ویزای فرودگاهی، ۳۰ روز

- سومالی (Somalia): ویزای فرودگاهی، ۳۰ روز
- سودان جنوبی (South Sudan): ویزای الکترونیکی
- کنیا (Kenya): ویزای الکترونیکی، ۹۰ روز
- اوگاندا (Uganda): ویزای الکترونیکی
- زیمبابوئه (Zimbabwe): ویزای فرودگاهی، ۳۰ روز

- ویزای فرودگاهی کشورهای آمریکای جنوبی
  - بولیوی (Bolivia): ویزای فرودگاهی، ویزای الکترونیکی، ۹۰ روز
  - سورینام (Suriname): ویزای الکترونیکی
  - توگو (Togo): ویزای فرودگاهی، ۷ روز

- ویزای فرودگاهی اقیانوسیه
  - پالائو (Palau): ویزای فرودگاهی، ۳۰ روز
  - ساموآ (Samoa): ویزای فرودگاهی، ۶۰ روز
  - تووالو (Tuvalu): ویزای فرودگاهی، ۳۰ روز

تلاش بی‌وقفه
دولت در حل
مشکل مسکنمجتبی یوسفی - عضو کمیسیون
عمران مجلس شورای اسلامی

در بیشتر کشورهای دنیا، دولت‌ها مالک نیمی از املاک هستند و نقش موثری در تامین مسکن حداقلی ایفا می‌کنند. همچنین، با پرداخت تسهیلات بلندمدت و با نرخ بهره پایین تا ۸۰ درصد هزینه خانه‌ها را پرداخت می‌کنند.

در بحث خانه‌های لوکس و خانه‌هایی که توسط اقشار دهک بالا معامله می‌شوند، بازار می‌تواند تا حد زیادی به‌خودی‌خود تنظیم شود، اما در رابطه با بازار مسکن حداقلی که کف زنجیره نیاز است، ضرورت دارد رفتارهای حمایتی از سوی دولت، خرید خانه را برای اقشار هدف تسهیل کند، چراکه سرعت رشد تورم اقتصادی در حال افزایش است و خرید خانه روز‌به‌روز برای دهک‌های پایین سخت‌تر می‌شود.

بی‌توجهی دولت قبیل به بحث تولید مسکن و عدم حمایت از پروژه‌های مسکن دولتی، انباشت بی‌سابقه‌ای در تقاضای بازار مسکن به‌وجود آورد. دولت قبل اگر اعتقادی به ساخت مسکن مهر نداشت، باید حداقل جایگزینی برایش پیدا می‌کرد، نه اینکه با بی‌توجهی، بسیاری از پروژه‌های این طرح را به خودی خود رها کند و میراث تلخی از خود برای دولت سیزدهم بر جای بگذارد.

اکنون دولت سیزدهم در عمر یک سال و نیمه خود، در بالاترین سطح برای ساماندهی بازار مسکن دست‌به‌کار و رئیس دولت با برگزاری ۶ جلسه رسمی و مهم، خواهان توجه و رسیدگی به مشکلات مسکن شده است. مسلماً این موضوع اهتمام دولت نسبت به بازار مسکن را نشان می‌دهد.

در رابطه با بازار مسکن مشکلات زیادی وجود دارد و باید روند پیگیری‌ها با سرعت بیشتری همراه باشد. از طرف دیگر، سیستم پولی و مالی آن‌طور که باید همکاری‌های لازم را انجام ندهد است، اما در کنار چالش‌های موجود، مجلس در حوزه قانون‌گذاری و همکاری با دولت بی‌نقص عمل کرده و این موضوع در نوبه خود بی‌سابقه بوده است.

مجلس یازدهم برای ساماندهی بازار مسکن قانون مالیات بر خانه‌های خالی را تصویب کرد تا با سودآوری و دلالی مقابله کند. همچنین، طبق ماده ۴ قانون جهش تولید مسکن، بانک‌ها موظف شدند تا ۲۰ درصد تسهیلات پرداختی خود را به بخش مسکن اختصاص دهند. این قانون، هم در قانون بودجه و هم در قانون جهش تولید مسکن تأکید شد. پیش از این نیز، جلسات متعددی با بانک مرکزی برای اجرای قانون جهش تولید در بخش تامین مالی انجام شد که این اقدامات در دولت‌های قبلی بی‌سابقه بود.

اما متأسفانه در کنار تمام این تلاش‌ها و سیاست‌گذاری‌ها به دلیل انباشت بالای تقاضای برای بازار مسکن و کوتاهی دولت قبل در ساماندهی بازار و همچنین افزایش لجام‌گسیخته قیمت‌ها، این بازار سمت و سوی مناسبی به خود نگرفته است و ضرورت دارد همکاری‌ها در این بخش سرعت بیشتری به خود بگیرد و با برنامه‌ریزی موثر موانع پیش‌روی بازار مسکن، یکی پس از دیگر از میان برداشته شود.

در حوزه ساخت مسکن، فاصله عرضه و تقاضا باید پوشش داده شود. براساس سرشماری سال ۱۳۹۵، حدود ۶ میلیون جوانار مستاجر داشتیم. اگر سالی ساخت یک میلیون مسکن را نیاز کشور در نظر بگیریم، امروز به‌طورقطع به این امر اضافه شده است. قانون جهش تولید مسکن، تامین زمین رایگان، ارائه تسهیلات و حمایت از انبوه‌سازان و بخش خصوصی واقعی، راهکارهایی برای ساماندهی بازار مسکن بوده است.

باید از تصدی‌گری جلوگیری شود. اقداماتی که در دهه ۸۰ و ۹۰ انجام گرفت، به جامعه هدف نرسید و شاهد رشد خانه‌های خالی بودیم. بر همین اساس باید از تصدی‌گری جلوگیری شود تا شاهد ساماندهی بازار مسکن باشیم. از این‌رو پایه‌های مالیاتی کمک می‌کند که بازار مسکن از سودآوری خارج شود. قانون اجاره‌داری را نیز مصوب کردیم که با حمایت و تشویق و معافیت مالیاتی، کار نظارتی انجام گیرد.

موضوعات اقتصادی موجود در سبد خانوار مانند مسکن، کالاهای اساسی، خودرو و سایر مسائل این‌چنینی دارای مولفه هستند. اهمیت ذکر این مطلب به آن خاطر است که به‌طورمستقیم با زندگی روزمره مردم ارتباط دارد. فاصله عرضه و تقاضا و اختلاف قیمت، این دو مولفه را تشکیل می‌دهند.

مورد اول به‌نوعی منجر به ایجاد رانت و فساد می‌شود که باید این امر را موردتوجه قرار داد. به‌عنوان مثال، ما قصد خرید یک لیوان را داریم، در صورت کاهش میزان عرضه کالا در بازار، شاهد ایجاد فاصله میان نرخ کارخانه تولید لیوان و بازار آزاد خواهیم بود. در بحث خودرو هم، چنین وضعیتی را تجربه کردیم و بارها به آن اشاره شد.

در واقع، ما در حوزه ساخت هم دچار مشکل هستیم و نمی‌توان این مطلب را کتمان کرد. من در جلسات صحن، بارها این موضوع را مطرح کردم و هنوز هم برای یافتن راهکار مناسب در تلاش هستیم. افزایش عرضه، به کنترل قیمت‌ها و ساماندهی مطلوب بازار مسکن کمک می‌کند. البته در موضوعات مربوط به سبد خانوار، بحث سودآوری هم مطرح است.

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

بررسی بازار مسکن در گفت‌وگوی نمایندگان مجلس با

رکود بازار ملک پایدار نخواهد بود

عکس: سمنگ

موضوع تا جایی بود که دسترسی عموم مردم به برخی دارایی‌ها از جمله مسکن را به کمترین سطوح تاریخی رساند. برای مثال، در حال حاضر شاخص دسترسی به مسکن در شهر تهران از محدوده ۶۰ سال رسیده که در عمل خانه‌دار شدن را برای قشر عظیمی از افراد جامعه به یک رویا تبدیل کرده است. **سمنگ** در این گزارش به بررسی شرایط بازار مسکن از نگاه نمایندگان مجلس پرداخته است.

و همین عامل در کنار برخی اقدامات انقباضی بانک مرکزی، منجر به کاهش نوسانات ارزی و قیمتی شد، اما با روی کار آمدن ترامپ در آمریکا در سال‌های پایانی دهه ۹۰ و خروج آمریکا از برجام، بازارهای مالی و فیزیکی دوباره با شوک ارزی و قیمتی مواجه شدند. با این تفاسیر، کشور در سال‌های اخیر در معرض شدیدترین تغییرات قیمتی در انواع دارایی‌ها قرار گرفت و شدت این

خروج تقاضای مصرفی از بازار ملک

واحد‌های جدید و عرضه مسکن نیز به‌شدت کاهش پیدا کرده است.

همه این عوامل در کنار نبودنیات در وضعیت سیاسی، منجر به تشدید شرایط رکود تورمی در بازار ملک شده است.

زمین و مجوزهای مربوطه برای ساخت مسکن، دارای بالاترین سهم از هزینه‌های ساخت‌وساز هستند که باتوجه به کاهش دسترسی به زمین در مناطق مورد درخواست مردم در کلانشهرهای کشور، این موضوع نیز به افزایش نرخ مسکن و کاهش صدور تعداد پروانه‌های ساخت منجر شده است. از سوی دیگر، برخی فروشندگان نیز که در شرایط فعلی نیاز به نقدینگی

در سال‌های اخیر باتوجه به وقوع رخداد‌های سیاسی و اجتماعی گسترده در کشور، نرخ تمام دارایی‌ها با نوسانات بی‌سابقه‌ای مواجه شده‌اند. شروع تحریم‌های بین‌المللی در اوایل دهه ۹۰ منجر به ایجاد نوسانات شدید ارزی و به‌واسطه آن ایجاد نوسانات قیمتی در سایر بازارهای دارایی شد. پس از آن به‌واسطه مذاکرات برجام در میانه دهه ۹۰، در عمل فعالیت‌های اقتصادی به‌دلیل انتظار برای کاهش تحریم‌ها به‌سمت رکود رفت

باتوجه به افزایش نرخ مسکن در سالیان اخیر، شاهد رشد حدود ۱۰۰ برابری از ابتدای سال ۱۳۹۷ تا انتهای سال ۱۴۰۱ در تهران بوده‌ایم که همین موضوع به کاهش قدرت خرید و خروج تقاضای مصرفی از بازار مسکن انجامیده.

از سوی دیگر، حتی این تغییرات نرخ منجر به خروج سرمایه‌گذاران و سفته‌بازان از این بازار شده که تمامی این عوامل منجر به کاهش تعداد معاملات، کاهش قدرت نقدشوندگی و ایجاد رکود در بازار مسکن از سمت تقاضا شده است. همچنین از سوی دیگر، رشد نقدینگی و نرخ دلار در سالیان گذشته سبب افزایش هزینه‌های تولید مسکن نیز شده و بر همین اساس، تعداد ساخت

دولت باید قدم‌های جدی بردارد

خوبی بر بازار مسکن خواهد گذاشت و از این حیث، امیدهایی برای آینده ایجاد می‌شود.

سخت‌گویی کمیسیون امور داخلی کشور و شوراهای در زمینه ساماندهی خانه‌های خالی به **سمنگ** گفت: دولت و مجلس از مدت‌ها پیش برای رسیدگی به این موضوع در حال ریزنی و همکاری هستند. قرار بر این شد که سازمان امور مالیاتی کشور و وزارت راه و شهرسازی با کمک یکدیگر سامانه‌ای را برای این منظور طراحی کنند.

جریمه‌های سنگین در انتظار این اشخاص

این نماینده مجلس تصریح کرد: در صورت عدم پرداخت اجاره و ادامه ایهامات موجود، جریمه‌های سنگینی در راه خواهد بود. تا به امروز که خبری از ساماندهی اصولی این موضوع نیست و امیدوارم به‌زودی فکری برای آن شود. از دید ما، ساخت یک میلیون خانه طی چهار سال و ساماندهی مسکن‌های خالی می‌تواند دستاورد ارزشمندی برای دولت تلقی شود.

باید مسکن ارزان در اختیار جوانان قرار گیرد

کنند. دولت باید سیاست‌های تشویقی را برای تولیدکنندگان ساختمانی اتخاذ کند تا مصالح ارزان‌تر در اختیار تولیدکنندگان مسکن قرار بگیرد. در هر صورت، این مصالح در طرح نهضت ملی مسکن استفاده می‌شود و باید معافیت‌های مالیاتی و سیاست‌های تشویقی مناسب در راستای کاهش هزینه‌های انرژی در دستور کار قرار گیرد. آصفی در ادامه گفت: هدف اصلی همه ما کمک به قشر کم‌درآمد است و برای دستیابی سریع‌تر به اهداف دولت و کاهش نرخ مسکن، انجام این فعالیت‌ها بسیار ضروری و لازم است. طبق ادعای رئیس جمهوری، هدف قوه مجریه در این زمینه، ایجاد یک میلیون واحد مسکن است و مجلس نیز تمایل جدی برای کمک به دولت دارد تا نیازهای حیاتی و مهم مردم در زمینه مسکن رفع شود.

این طرح‌ها با شأن ملت ایران همخوانی ندارند

وی درباره طولانی شدن طرح نهضت ملی مسکن و پیامدهای احتمالی آن اظهارنظر کرد: این تأخیر به ضرر مردم و همچنین دولت است و در این باره شکی وجود ندارد. عدم تمایل به ازدواج، نتیجه این تأخیر و برنامه‌ریزی ناکافی است و ما در مجلس، نسبت

سخن پایانی

همچنین، پیش‌بینی می‌شود که افزایش قیمت‌ها در حالی رخ می‌دهد که همچنان بازار مسکن در رکود است. متأسفانه در سال‌های اخیر چالش‌های اقتصادی منجر به افزایش افسار گسیخته تورم اقتصادی در کشور شده و بازار مسکن را وارد مخمصه‌ای کرده که نجاتش کار آسانی نیست. درست است که اکثر مواقع به بازار مسکن بی‌توجهی و سعی

اصغر سلیمی، نماینده مردم سمیرم در مجلس درباره آخرین وضعیت مسکن به **سمنگ** گفت: مسکن یکی از مسائل مهم و حیاتی برای خانوارهای ایرانی محسوب می‌شود. در این حوزه، چالش‌ها و مشکلات زیادی وجود دارد که متأسفانه برای رفع آنها هنوز اقدام جدی انجام نگرفته است.

او ضمن انتقاد نسبت به عملکرد دولت در این زمینه بیان کرد: دولت در این مسیر باید نسبت به کاهش نرخ مصالح ساختمانی اقدام کند و با استفاده از تسهیلات لازم، زمین در اختیار مردم قرار دهد. در بحث مسکن ملی، هنوز ایهاماتی زیادی وجود دارد و ساخت این خانه‌ها به طول انجامیده است. ساخت ۴ میلیون خانه در چارچوب این طرح، شعار بزرگی به‌شمار می‌رود و مجلس امیدوار است که دولت به این وعده خود جامه عمل بپوشاند.

ضرورت همکاری دولت و مجلس در این راه

سلیمی ادامه داد: حتی در صورت محقق‌سازی نیمی از این عدد هم، مشکلات زیادی برطرف خواهد شد و آن‌گاه می‌توان گفت که دولت کار مهمی را به انجام رسانده است. این اقدام تأثیر خیلی

محمدحسن آصفی درباره آینده بازار مسکن باتوجه به نارضایتی‌های موجود به **سمنگ** گفت: در حال حاضر شاهد رکود در بازار هستیم، اما این وضعیت پایدار نخواهد بود. در ۶ ماهه دوم سال، باید بیشتر به این حوزه توجه کرد. دولت موظف به رفع چالش‌های مهم و ضروری بازار مسکن است و ما در مجلس، مطالبات مردم در این زمینه را پیگیری خواهیم کرد. از یک‌سو، چندین میلیون خانواده بدون مسکن در کشور وجود دارد و از سوی دیگر، دولت مردم را به ازدواج و تشکیل خانواده تشویق می‌کند.

وی ادامه داد: تا زمانی که مشکل تهیه مسکن حل نشود، به‌طبع کسی به امر ازدواج و تشکیل خانواده ترغیب نخواهد شد. برای تسهیل این مسئله مهم، باید مسکن ارزان را در اختیار جوانان قرار داد. این امر با همکاری دستگاه‌ها و نهادهای دولتی ممکن است و نباید به‌عنوان یک مسئله محال و نشدنی در نظر گرفته شود.

بانک‌ها موظف به اعطای تسهیلات ارزان هستند

نماینده مردم اراک در مجلس افزود: بانک‌ها نیز موظف به اعطای تسهیلات ارزان‌نرخ هستند تا مردم را برای تهیه مسکن ترغیب

سلیمی خاطر نشان کرد: کاهش هزینه‌های مربوط به تولید و ساخت و همچنین توجه به دغدغه‌های جوانان و اجاره‌نشین‌ها، در اولویت کار مجلس قرار دارد و از این بابت به مردم شریف ایران این وعده را می‌دهیم که تا زمان رفع این مشکلات نهایت تلاش خود را به کار گیریم.

وی در رابطه با طرح خانه‌های ۲۵متری جوانان برای تسهیل امر ازدواج اظهار کرد: من با این قبیل طرح‌ها کاملاً مخالف هستم و معتقدم که ساخت خانه با این مترهاژهای پایین در کشور ما جواب نمی‌دهد. این طرح با الگوهای فرهنگی خانواده‌های ایرانی همخوانی ندارد. از یک‌سو، بحث فرزندآوری و افزایش جمعیت مطرح می‌شود و از سوی دیگر، شاهد مطرح‌سازی چنین طرح‌های پرآبردی هستیم. مسکن ۲۵متری برای زندگی مجردی مناسب است و زندگی یک زوج در چنین خانه‌هایی مشکل ایجاد می‌کند.

به آن انتقاد جدی داریم. مسکن یک عامل مهم و محرک برای تشکیل خانواده و ازدواج است و بدون رفع چالش‌های موجود در این زمینه، نمی‌توان انتظار داشت که معجزه‌ای رخ دهد.

نماینده مجلس درباره ایده ساخت خانه‌های ۲۵متری صحبت کرد و گفت: این طرح‌ها با شأن ملت بزرگ ایران همخوانی ندارند و دلیل ظهور این ایده‌های عجیب را درک نمی‌کنم. ما حتی نمی‌توانیم این خانه‌ها را یک الیچری نظر بگیریم. برای ساخت مسکن باید شرایط طبیعی یک زندگی خانوادگی را رعایت کنیم تا در آینده با مشکلات ناخوشایند مواجه نشویم. مسکن باید فضایی برای آرامش خانواده‌ها فراهم کند و مترهاژ و اندازه آن به‌طورمستقیم با این شرایط مرتبط است. در یک محیط کوچک و محدود، به‌طبع آرامش خانواده‌ها به‌خوبی برقرار نخواهد شد.

شده تنها با یک‌سری اقدامات موقتی، این بازار پرتلاطم سرپا بایستد، اما مشکل اصلی، کمبودها و مشکلاتی است که تمامی ندارند و اکنون به اوج خود رسیده‌اند و همچنان در حال پیشروی هستند. متأسفانه رشد نرخ مسکن در کشور ما تأثیر شدیدی در فقر مسکن، کاهش قدرت خرید مردم و معیشت اقشار مختلف جامعه گذاشته است.

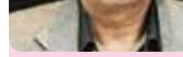
جاده تولید برق لغزنده تر شد

صنعت کلافه!

عکس: آملی

ضرورت اصلاح نرخ انرژی در ایران

هاشم اورعی
کارشناس انرژی

نرخ حامل‌های انرژی هم باید متناسب با نرخ تورم افزایش پیدا کند. به‌عنوان مثال، تورم در کشور ما حدود ۵۰ درصد اعلام می‌شود، به‌همین اندازه هم باید نرخ انرژی گران شود. وقتی این میزان تغییر نمی‌کند، به این معناست که ما سالانه ۵۰ درصد نرخ انرژی را در کشور ارزان می‌کنیم.

مصرف انرژی در ایران بالا بوده و مهم‌ترین عامل مصرف انرژی در کشور ما غیرواقعی بودن قیمت‌ها است. البته پیش از اینکه قیمت‌ها را واقعی کنیم، باید شرایط را برای مدیریت مصرف فراهم کرده و ابزارهای کاهش مصرف را در اختیار جامعه قرار دهیم.

آمارهای موجود نشان می‌دهد که در بین کشورهای با مصرف غیربهبوده شاگرد اول هستیم. به‌همین دلیل است که می‌گوییم ما نباید روی تولید برق تمرکز کنیم. ما دائم ظرفیت نیروگاهی را زیاد می‌کنیم، اما مصرف را بهینه نمی‌کنیم، یعنی تولید می‌کنیم تا انرژی را هدر دهیم. باید بیشتر از وقت و پولی که روی افزایش ظرفیت تولید برق می‌گذاریم، روی بهینه‌سازی مصرف انرژی بگذاریم. البته باید تاکید کنم مادامی که نرخ انرژی در ایران اصلاح نشود، از بهینه‌سازی مصرف هم خبری نخواهد بود. اما در حالی بهای حامل‌های انرژی در ایران به‌صورت دستوری پایین نگه داشته شده که نرخ سایر کالا و تورم سایر بخش‌ها هر روز در حال افزایش است. نرخ دلار در سال گذشته حتی رکورد ۶۰ هزار تومان را هم شکست. هرچند اخبار مثبت برقراری ارتباط دوباره بین ایران و عربستان و سفر رافائل گروسی توانست محدودی نرخ دلار را کاهش دهد، اما اسکناس امریکایی در نهایت سال را با نرخ حدود ۴۸ هزار تومان به پایان رساند. قیمتی که نسبت به ابتدای سال ۱۴۰۱ که بهای هر دلار حدود ۲۷ هزار تومان بود، حدود ۸۰ درصد رشد را نشان می‌دهد. همین رشد نرخ بسیاری از فعالان صنعتی را دچار چالش کرده است. صنعتی زیرساختی که رشد و توسعه سایر بخش‌ها هم به‌نوعی به آن گره خورده و بی‌ثباتی‌های اخیر شرایط سختی را برای آن ایجاد کرده است.

ما حتی در پول درآوردن هم موفق نیستیم. خیلی از منابع ناشی از صادرات برق و گاز در عراق بلوکه است و هرگونه مصرفی از پول آن باید تحت کنترل باشد. در حالی که باتوجه به اینکه در حوزه برق ظرفیت بزرگی داریم، می‌توانیم گاز را تبدیل به برق کنیم. از سوی دیگر، تجدیدپذیرها هم امروز سهم زیادی در دنیا دارند و از صدرصد سرمایه‌گذاری حوزه برق ۸۵ درصد روانه تجدیدپذیرها می‌شود، اما در ایران به تجدیدپذیرها بی‌توجهی شده است و جایی در سبد تولید برق اشغال نکرده‌اند.

باید توجه شود به‌سمتی برویم که برخی مسیرها را بازگشایی کنیم. برای مثال، شاید تابولی سبز برق بتواند ما را به‌سمت واقعی شدن نرخ و توجه‌پذیر شدن سرمایه‌گذاری در صنعت نیروگاهی ببرد و نتیجه اینکه، ناترازی و کمبودها جبران شوند و صادرات برق نیز در چارچوب تعهداتی به‌خوبی انجام گیرد و برای کشور درآمد ارزی به‌دنبال داشته باشد. ناترازی برق از سال‌های گذشته به اسامال منتقل شده است و اگر رویکرد ما تغییر نکند این روند ادامه دارد، بنابراین ورود نیروگاه‌های جدید هم تاثیر محسوس آن‌چنانی در کاهش ناترازی محسوس نخواهد داشت.

متأسفانه شاهد بودیم که به‌دلیل قطعی برق خیلی از بخش‌های صنایع که برای کشور درآمدزایی و صادرات داشتند یا در بازار سرمایه و سهام بودند، دچار چالش شدند، در حالی که خیلی از سهامداران، روی تولید آنها حساب می‌کردند که به‌دلیل عدم‌تولید و تحویل کالا در زمان مناسب که ناشی از قطع برق بود، همگی متضرر شدند یا این موضوع باعث شد تولیدکنندگان نتوانند تعهدی را که برای صادرات داشتند یا خوراکی چرخه‌های پایین را تولید کنند، بنابراین متأسفانه قطع برق آثار اقتصادی قابل‌توجهی به بار آورد.

تلاش برای کاهش ناترازی برق در سراسر کشور در حال انجام است. شرکت ملی توانیر به‌عنوان شرکت مسئول توزیع برق در ایران، برای بهبود کیفیت توزیع برق و کاهش ناترازی برق، اقدامات متعددی را انجام داده است. اما این اقدامات باید به‌نوعی باشد که نتیجه تاثیرگذاری داشته باشد و هزینه توزیع برق و کاهش خطرناک مربوط به ناترازی برق در سراسر کشور شده که امید است این اقدامات روزه‌به‌روز افزایش پیدا کند و ناترازی انرژی در کشور به‌طور کلی حل شود.

باتوجه به نیاز روزافزون به انرژی برق در جوامع مدرن، صنعت برق به‌عنوان یکی از مهم‌ترین بخش‌های اقتصادی هر کشور، نقش حیاتی در تامین انرژی و توسعه اقتصادی ایفا می‌کند، اما در ایران، صنعت برق با چالش‌های جدی روبه‌رو و نیازمند سرمایه‌گذاری و توجه جدی مقامات و صنعتگران است. با رشد جمعیت و توسعه صنعتی کشور، نیاز به برق در کشور روزه‌به‌روز افزایش می‌یابد. افزایش تقاضای برق در زیرساخت‌های برق مثل شبکه‌های توزیع و تولید برق اثر می‌گذارد و نیازمند سرمایه‌گذاری جدی در

صنعت برق نیازمند سرمایه‌گذاری‌های بزرگ و پایدار است. با این حال، نقص اعتبارات دولتی در جذب سرمایه بخش خصوصی و خارجی، مانع از توسعه و بهبود شبکه‌های برق و نیروگاه‌ها می‌شود. برای حل چالش‌های صنعت برق در ایران، نیازمند حمایت و توجه دولت و مقامات اقتصادی و سیاسی هستیم. ایجاد سیاست‌های مؤثر، تسهیلات مالی، تشویق به سرمایه‌گذاری و توسعه فناوری‌های نوین در صنعت برق می‌تواند برای بهبود و توسعه

صنعت برق به حمایت دولت نیاز دارد

آن بسیار مؤثر باشد. برای حل چالش‌های صنعت برق در ایران، لازم است که توجه جدی به بهبود زیرساخت‌ها، افزایش تولید برق، استفاده از تکنولوژی‌های نوین و جذب سرمایه‌گذاری‌های لازم صورت گیرد. باتوجه به ظرفیت‌های بالقوه کشور در زمینه انرژی، این چالش‌ها می‌توانند با تدابیر مؤثر و استراتژی‌های مناسب، به فرصت‌هایی برای توسعه پایدار صنعت برق تبدیل شوند. دولت باید سیاست‌های کارآمد را برای جذب سرمایه‌گذاری در صنعت برق ارائه کند. این سیاست‌ها

ریشه‌یابی مشکلات صنعت برق ضرورت دارد

محمدحسین دیده‌بان، کارشناس انرژی در زمینه چالش‌های

صنعت برق در کشور به **مشکل** گفت: در حال حاضر، سرمایه‌گذاری در صنعت برق به‌طور قابل‌توجهی کاهش یافته و به‌حداقل رسیده است. این موضوع باعث کاهش تولید برق نسبت به افزایش مصرف و بروز ناترازی‌ها شده است. اقدامات زیادی در زمینه مدیریت مصرف برق انجام گرفته است، اما این اقدامات نمی‌توانند به‌تنهایی مشکل ۱۵ هزار مگاوات کمبود برق کشور را حل کنند و تنها برای کاهش ۲ هزار مگاوات اضافه مؤثر خواهند بود. بنابراین، باید در جای دیگری به‌دنبال راه‌حل بگردیم. وی در ادامه خاطرنشان کرد: در حال حاضر، سیاست‌گذاری‌های مربوط به مدیریت مصرف برق در بخش خانگی، صنعتی و کشاورزی، نمی‌تواند به‌خوبی کمبود فعلی برق را جبران کنند. باید به واقعیت پذیرفته شود که در زمینه تولید برق، عقب‌مانده هستیم و باید بخش خصوصی را به‌منظور افزایش تولید و احداث نیروگاه‌های جدید، تحریک کنیم. به‌طور کلی، صنعت برق با چالش‌هایی مواجه است که نیازمند برنامه‌ریزی جامع است و دولت با استفاده از اختیارات خود، می‌تواند به‌طور قابل‌توجهی در این زمینه کمک کند تا مسیر تولید برق بهتر و روان‌تر شود.

باید به ناترازی تولید و مصرف برق توجه کرد

بهرروز احمدی‌حدید، کارشناس انرژی به **مشکل** گفت: ناترازی تولید و مصرف برق در ایام گرم تابستان در چند سال گذشته به مسئله اساسی صنعت برق کشور تبدیل شده است. راهکارهای برون‌رفت از این عدم‌تعادل بلندمدت، ریشه‌یابی علل ایجاد این ناترازی، آسیب‌شناسی سیاست‌های گذشته و تدوین برنامه بلندمدت سرمایه‌گذاری در هر ۲ بخش تولید و مصرف برای کاهش فاصله بین تولید و مصرف برق کشور است. وی در ادامه بیان کرد: در کنار برنامه‌های مربوط به افزایش ظرفیت تولید برق و تنوع‌بخشی به سبد انرژی کشور، باید به سیاست‌های افزایش بهره‌وری و کاهش شدت مصرف برق نیز به همان اندازه توجه کرد و سرمایه‌گذاری موردنیاز در آن انجام شود. جایگزینی تجهیزات قدیمی با تجهیزات جدید و کم‌مصرف، عایق‌بندی ساختمان‌ها، معیاری انرژی در صنایع، اعمال برجسب انرژی برای تجهیزات مصرفی و... در سیاست‌های کاهش مصرف و افزایش بهره‌وری در مصرف انرژی هستند که وزارت نیرو و سیاست‌گذاران انرژی کشور باید توجه جدی به آن داشته باشند.

مسئله اساسی برای شبکه برق کشور

احمدی‌حدید خاطر نشان کرد: حتی در صورت اجرای طرح‌های فوق، افزایش شدید مصرف برق در ایام اوج بار تابستان، همچنان مسئله‌ای اساسی برای شبکه برق کشور خواهد بود. تغییر سطح مصرف برق در ماه‌های گرم سال که ناشی از تقاضای سرمایه‌ی در تابستان است، تنها مربوط به ایام و ساعات محدودی از سال و مسئله کوتاه‌مدت شبکه سراسری برق کشور است. براساس برخی برآوردها، تقاضای سرمایه‌ی برق در کشور اختلافی حدود ۳۰ هزار مگاوات در میزان مصرف برق در ایام گرم نسبت به ایام غیر گرم در کشور ایجاد می‌کند. علاوه بر سیاست‌های افزایش بهره‌وری انرژی، تمرکز بر

تامین نیازهای روزانه و صنعتی به برق به‌صورت پایدار و پیوسته نیازمند سرمایه‌گذاری در نوسازی و گسترش نیروگاه‌ها و افزایش ظرفیت تولید است. بخشی از تجهیزات و تکنولوژی‌های مورد استفاده در نیروگاه‌ها و شبکه برق ایران قدیمی و ناکارآمد هستند. استفاده از تکنولوژی‌های نوین و به‌روزتر در تولید و توزیع برق، می‌تواند عملکرد و بازدهی این بخش را بهبود بخشد. در این گزارش چالش‌های صنعت برق را از نگاه کارشناسان بررسی کرده است.

می‌توانند شامل تسهیلات مالی، حذف موانع مربوط به سرمایه‌گذاری، ارائه تسهیلات مالی و مالیاتی، حفاظت از حقوق سرمایه‌گذاران و تشویق به تکنولوژی‌های نوین باشند. بنابراین جذب سرمایه‌گذاری‌ها در صنعت برق نیازمند انتقال تکنولوژی‌های نوین است. دولت باید با ایجاد زمینه‌های مناسب برای انتقال تکنولوژی و همکاری با شرکت‌های خارجی، سرمایه‌گذاران را تشویق به استفاده از تکنولوژی‌های نوین در تولید و توزیع برق کند.

برنامه‌ریزی و اقدامات در دوره‌های زمانی بلندمدت، حداقل ۲ دهه قبل از اینکه به یک استحکام نسبی در صنعت برق برسیم، وجود دارد.

متأسفانه در دولت نهم و دهم، به‌دلیل بی‌توجهی هشت‌ساله، صنعت برق به‌طور کامل در رکود مانده و هیچ تلاشی برای سرمایه‌گذاری و افزایش ظرفیت نیروگاه‌ها انجام نگرفته است. حتی در دولت آقای روحانی، تنها در سال اول، حق انشعاب برق به صنعت برق ۱۰ برابر شد. سد تحریم بر سر راه سرمایه‌گذاری وی در پایان گفت: اگر دولت‌ها سالانه به مسائل برق توجه می‌کردند و با برنامه‌ریزی و تعیین اهداف، نیروگاه‌ها را توسعه می‌دادند، اکنون نه تنها مشکلی در تولید برق نداشتیم، بلکه بدهی دولت به بخش خصوصی هم وجود نداشت. متأسفانه، به دلیل تحریم‌های غربی و مدیریت نامناسب و عدم برنامه‌ریزی مناسب، زیرساخت‌های صنعت برق کشور درگیرهای بسیاری قرار گرفته و سرمایه‌گذاری در این بخش با مشکلات فراوانی مواجه شده است.

برخی محاسبات ساده می‌توان نتیجه گرفت که مصرف‌کنندگان برای تنها ۱۰۰ کیلووات ساعت کاهش در مصرف در هر دوره می‌توانند از ۵۰ هزار تومان تا ۲۰۰ هزار تومان پاداش دریافت کنند.

ارقام فوق وقتی معنی‌دارتر می‌شود که دقت کنیم متوسط بهای قبض خانوار در کشور در هر دوره کمتر از ۳۰ هزار تومان است. وی در پایان بیان کرد: سیاست حمایتی و پرداخت پاداش اعلامی توسط وزارت نیرو در ایام اوج بار به‌هیچ‌عنوان به معنی نفی سیاست‌های قیمتی بلندمدت در سمت تقاضا برای کاهش مصرف نیست. سرکوب بلندمدت نرخ نسبی برق در کشور منجر به بروز انحرافات اساسی در تخصیص منابع توسط خانوارهای کشور در بلند مدت شده و انتخاب‌های خانوارها و صاحبان صنایع کشور را به‌سمت فرآیندهای انرژی بر سوق داده است. به‌عبارت‌دیگر، پایین بودن نرخ نسبی باعث جایگزینی برق به‌جای سایر عوامل تولید و کالاهای مصرفی در سبد بنگاه و خانوار شده است.

سخن پایانی

احداث نیروگاه‌های جدید، توسعه شبکه برق و افزایش ظرفیت تولید برق از منابع تجدیدپذیر مانند باد و خورشید در کشور اجرا شده که این اقدامات محدودی به کاهش بار و ناترازی برق در شبکه کمک کرده و سبب بهبود کیفیت توزیع برق و کاهش خطرات مربوط به ناترازی برق در سراسر کشور شده که امید است این اقدامات روزه‌به‌روز افزایش پیدا کند و ناترازی انرژی در کشور به‌طور کلی حل شود.

تحلیل صنعت از گزارش مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی نشان داد

اهداف چشم انداز ۲۰ ساله دست نیافتنی تر از همیشه

امیرعباس آذرموند: یافته‌ها نشان می‌دهد وضعیت رقابت پذیری صنعتی تولیدات کارخانه‌ای (صنعت ساخت) ایران از شروع اجرای سند چشم‌انداز ۲۰ ساله و طی سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۹ در مقایسه با وضعیت پیشین خود بهبود یافته و پس از ترکیه، امارات، عربستان سعودی، قطر و بحرین در جایگاه ششم قرار دارد. مهم ترین دلیل این موضوع، رشد فزاینده ارزش افزوده صنعتی در کشورهای ترکیه، امارات و عربستان در ۱۰ سال گذشته و بزرگ تر شدن مقادیر زیر شاخص‌های سرانه به دلیل رشد مطلوب و بزرگ بودن میزان ارزش افزوده صنایع بزرگ نفت و گاز در مقایسه با جمعیت پایین کشورهای چون امارات، قطر و بحرین برمی گردد. مقایسه شاخص‌های ظرفیت تولید کشورهای خاورمیانه حاکی از آن است که وضعیت خلق ارزش افزوده تولیدات کارخانه‌ای و میزان صادرات آن در مقایسه با کشورهای حوزه سند چشم‌انداز چندان رضایت بخش نیست؛ به گونه‌ای که حجم ارزش افزوده صنعتی ایران طی یک دهه اخیر (۱۳۹۹-۱۳۹۰) کمابیش در کانال ۶۰ میلیارد دلار ثابت بود، اما در ۳ سال اخیر با بهبود نسبی ایجاد و این رقم وارد کانال ۷۰ میلیارد دلار شده است.

صنعت در سند چشم انداز ۲۰ ساله

چشم‌انداز و پیش‌رو بودن تصویب برنامه هفتم توسعه، انجام مطالعاتی با هدف پی بردن به جایگاه بخش صنعت کشور در میان کشورهای حوزه سند چشم‌انداز یا منطقه آسیای جنوب غربی و اصلاح مسیر طی شده در حوزه صنعت و سیاست‌های صنعتی از ضرورت بالایی برخوردار است.

اول اقتصادی، نقش بخش صنعت با توجه به اهمیت و سهم آن در اقتصاد بسیار مهم و انتظار بر این است که بخش صنعت در میان کشورهای منطقه از نظر عملکرد رقابت‌پذیری و میزان خلق ارزش افزوده صنعتی در جایگاه بهتری قرار گیرد. به همین دلیل با نزدیک شدن به افق نهای سند

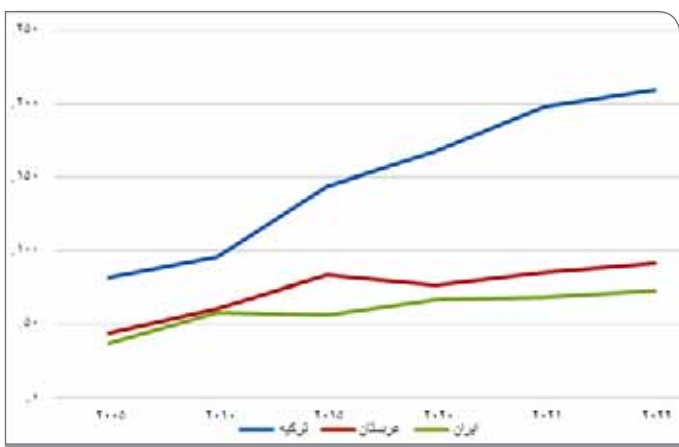
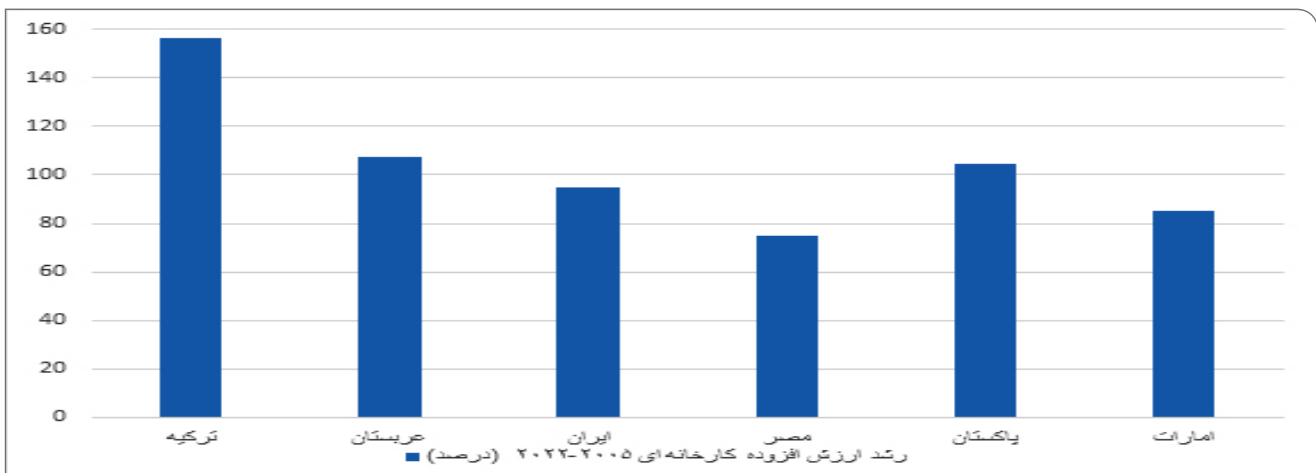
موثر در روابط بین‌الملل. در بخش دیگر این سند در تبیین کشورهای منطقه به کشورهای آسیای جنوب غربی شامل آسیای میانه، قفقاز، خاورمیانه و کشورهای همسایه تاکید شده که مشتمل بر ۲۴ کشور است. با توجه به هدف متعالی سند چشم‌انداز، مبتنی بر دست یافتن به جایگاه

به گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، در سند چشم‌انداز ۲۰ ساله جمهوری اسلامی در افق ۱۴۰۴ آمده که ایران کشوری است توسعه یافته با جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه با هویت اسلامی و انقلابی، الهام بخش در جهان اسلام و با تعامل سازنده و

افزایش فاصله با ترکیه و عربستان چگونه محقق شد؟

یعنی به ۲٫۵ برابر سال ۲۰۰۵. عربستان سعودی هم شاهد رشد ۱۰۷٫۵ درصدی در این بخش بود و میزان رشد ارزش افزوده صنایع کارخانه‌ای در ایران ۹۴٫۶ درصد بوده است. این مقایسه گویای این حقیقت است که اندازه ۲ بخش صنعت ایران در سال‌های اجرای سند چشم‌انداز، نسبت به ۲ رقیب اصلی خود، یعنی عربستان و ترکیه کوچک‌تر شده است.

برای اینکه تصویر درستی از وضعیت بخش صنعت ایران و کشورهای حوزه سند چشم‌انداز یا منطقه داشته باشیم، لازم است اندازه بخش صنعت یا میزان خلق ارزش افزوده کشورها مورد بررسی و تحلیل قرار گیرد. رقبای منطقه‌ای ایران، ترکیه و عربستان سعودی هستند. از زمان اجرای سند چشم‌انداز تا به امروز که حدود ۱۷ سال سپری شد، میزان رشد ارزش افزوده صنایع کارخانه‌ای ترکیه به ۱۵۶٫۴ درصد رسید،

مقایسه تطبیقی نشان می‌دهد که از نظر اندازه بخش صنعت و میزان خلق ارزش، رتبه ایران در میان کشورهای حوزه سند چشم‌انداز یا منطقه، از سال ۹۴ همزمان با شروع اجرای سند چشم‌انداز تا سال ۱۴۰۱ ثابت مانده و تغییری نکرده است. همچنین، بررسی روند ارزش افزوده صنایع کارخانه‌ای ایران و ۲ رقیب اصلی آن در منطقه یعنی ترکیه و عربستان، حاکی از آن است که هرچه به سمت جلو می‌رویم، شکاف بیشتری حاصل می‌شود؛ به گونه‌ای که میزان خلق ارزش افزوده صنعتی ایران در یک دهه از سال ۲۰۱۱ تا ۲۰۲۰ کمابیش در کانال ۶۰ میلیارد دلاری فریز شده است که می‌تواند دلایل مختلفی داشته باشد و یقیناً شروع تحریم‌های غرب و تشدید آن و فقدان سیاست‌های مناسب ارزی و تجاری، از دلایل آن است. در سال ۲۰۰۵ و همزمان با آغاز سند چشم‌انداز ۲۰ ساله، شکاف اندازه بخش صنعت ایران با عربستان و ترکیه به ترتیب ۶۶ و ۴۴٫۷ میلیارد دلار بود که در سال ۲۰۲۲ این شکاف به ترتیب به ۱۸۵ و ۱۳۷٫۴ میلیارد دلار افزایش یافت. در ۳ سال گذشته، میزان خلق ارزش صنعتی در ایران رو به بهبودی گذاشته و وارد کانال ۷۰ میلیارد دلاری شده است، اما در ۲ سال باقیمانده به پایان سند، دیگر شانس برای تحقق اهداف آن وجود ندارد.

جمعیت کمتر، درآمد سرانه را بیشتر می‌کند

کشور در ارزش تجارت جهانی است و از وضعیت رقابت نسبی یک کشور نسبت به کشورهای دیگر در بازارهای بین‌المللی تمرکز دارد، وضعیت ایران بهبود یافته است. در سال ۲۰۰۵، ایران سهم ۰٫۰۹ درصدی از ارزش تجارت جهانی را به خود اختصاص می‌داد که این رقم در سال ۲۰۲۲ به ۰٫۲۷ رسیده است. به همین ترتیب، رتبه ایران نیز از ۷ به ۴ در میان کشورهای منطقه رسیده و از ترکیه، امارات و عربستان سعودی همچنان عقب‌تر است.

نیاز به داشتن یک تحلیل مناسب برای تبیین سیاست‌های آینده، موجب شده است تا به آمارهای مختلف با جزئیات بیشتری نگریسته شود. شاخص رقابت صنعتی که یونیدو منتشر می‌کند، از زیربخش‌های مختلفی حاصل می‌شود که بررسی عملکرد هر کدام از آنها می‌تواند به تحلیل نقاط قوت و ضعف بخش صنعت ایران، یاری برساند. یونیدو در بررسی میزان تولید کشورهای ۲ شاخص سرانه ارزش افزوده تولید کارخانه‌ای و سرانه تولیدات کارخانه‌ای، استفاده می‌کند. مقایسه سرانه ارزش افزوده تولید کارخانه‌ای کشورهای حوزه سند چشم‌انداز نشان می‌دهد که به ترتیب کشورهای قطر، امارات، بحرین، کویت، عربستان، عمان، ترکیه، قزاقستان و اردن از سرانه ارزش افزوده تولیدات کارخانه‌ای بیشتری نسبت به ایران برخوردار بودند و ایران با وجود افزایش سرانه ارزش افزوده صنعتی از ۵۳۳۶ دلار به ۶۷۵۶ دلار، تنها موفق شده است از رتبه ۱۱ به رتبه ۱۰ صعود کند. این نکته حائز اهمیت است که ظرفیت تولید بخش صنعتی ایران در ۱۵ سال یعنی از سال ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۹ نتوانست تحولی جدی را تجربه کند که موجب ثابت ماندن وضعیت شده است. مهم‌ترین عاملی که موجب شده است قطر، امارات و بحرین به ترتیب رتبه‌های اول تا سوم منطقه را به دست بیاورند، اندک بودن جمعیت این کشورها و خلق ارزش افزوده صنعتی چشمگیر به دلیل برخورداری منابع زیرزمینی و سرمایه‌گذاری در صنایع بزرگ نفت، گاز و پتروشیمی است. برای مثال، قطر در سال ۲۰۲۲ با جمعیت ۲ میلیون و ۷۷۰ هزار نفری معادل ۱۵۱ میلیارد دلار ارزش افزوده صنعتی خلق کرده، به عبارت دیگر در سال ۱۴۰۱ سرانه ارزش افزوده صنعتی قطر به ۵ هزار و ۵۹۲ دلار رسیده است.

شاخص اثرگذاری ارزش افزوده جهانی، بیانگر سهم یک کشور در ارزش افزوده صنعت جهانی است که عملکرد نسبی یک کشور و تاثیر آن در صنعت جهانی را نشان می‌دهد. وضعیت سهم ایران در ارزش افزوده صنعتی جهان در سال ۲۰۰۵ پس از کشورهای ترکیه و عربستان قرار داشت و در سال ۲۰۲۰ به دلیل تنزل در ساختار تولید صنعتی، از مصر هم عقب افتاده و به جایگاه چهارم منطقه رضایت داده است. چرایی این مسئله را باید در کاهش سهم کشور در ارزش افزوده صنعتی جهان از ۰٫۴۳ به ۰٫۴۲ جست‌وجو کرد. ثابت بودن میزان خلق ارزش در حوزه تولیدات کارخانه‌ای کشور در یک دهه گذشته و افت ظرفیت‌های تولیدی به دلیل رشد منفی تشکیل سرمایه در اقتصاد ایران می‌تواند به آسانی موضوع کاهش سهم ایران در ارزش افزوده صنعتی جهانی را تحلیل کند.

در زیرشاخص سرانه صادرات تولیدات کارخانه‌ای نیز با وجود افزایش چشمگیر میزان سرانه صادرات صنعتی ایران از رقم ۹۹٫۲۵ دلار در سال ۲۰۰۵ میلادی به ۴۶۲٫۱ دلار در سال ۲۰۲۰ رسید. این افزایش موجب شد که رتبه ایران هم ۲ پله صعود کند و از رتبه ۱۴ به رتبه ۱۲ در میان کشورهای منطقه برسد. در این شاخص، ایران نسبت به ارمنستان و گرجستان هم عملکرد ضعیف‌تری داشته است. همانند شاخص سرانه ارزش افزوده صنعتی، تحول چشمگیری در ظرفیت تولید بخش صنعت ایران به‌طور نسبی مشاهده نمی‌شود که این امر حاکی از پایین بودن ظرفیت تولیدات صنعتی در سال‌های اخیر و کند یا متوقف شدن موتور خلق ارزش در بخش صنایع کارخانه‌ای ایران است.

شاخص سهم تولیدات صنعتی با فناوری متوسط و بالا در کل ارزش افزوده صنعتی، بیانگر محتوای فناوری و پیچیدگی صادرات است. وضعیت این شاخص برای ایران از ۲۶ درصد به ۳۳ درصد ارتقا یافته که تا حدودی بیانگر تحول در ساختار تجاری اقتصاد است. داده‌های بلندمدت دوره ۲۰۰۰ تا ۲۰۲۰ نیز این ادعا را تایید می‌کند که ساختار صادرات صنعتی ایران از روند صعودی برخوردار بوده که موجب شده است تا رتبه کشور در میان کشورهای منطقه از ۱۲ به ۹ برسد. در این مدت، عربستان و قطر تحولی بزرگ را تجربه کردند. در سال ۲۰۲۰، به ترتیب ۶۰ و ۷۴ درصد از ارزش صادرات صنعتی آنها را تولیدات کارخانه‌ای با سطح فناوری متوسط و بالا تشکیل داده‌اند.

عکس: آیدآ فریدی

شاخص عملکرد رقابت صنعتی

محتوای فناوری بالاتر تعریف می‌کند. بنا بر این تعریف، بهبود رقابت‌پذیری صنعتی، مستلزم ۲ عنصر اساسی است: عنصر اول، گسترش تولید است که برای افزایش حضور در بازارهای داخلی و جهانی ضروری است. در حالی نخستین عنصر رقابت‌پذیری صنعتی بر گسترش تولید متمرکز است، که عنصر دوم بر «کیفیت» گسترش تولید متمرکز دارد. افزایش رقابت‌پذیری صنعتی، کلید توسعه صنعتی است و به همین سبب به عنوان اولویت اصلی در دستور کار بسیاری از کشورها است. طبق تعریف رقابت‌پذیری صنعتی، گسترش تولیدات صنعتی، ارتقای نردبان فناوری و افزایش حضور در بازار در سطح محلی و جهانی، همگی ابزارهای موثری برای ارتقای رقابت‌پذیری صنعتی و در نتیجه از عوامل مهم توسعه صنعتی یک کشور هستند.

شاخص عملکرد رقابت صنعتی یکی از شاخص‌هایی است که یونیدو برای ارزیابی توان رقابت و عملکرد صنعتی اقتصادهای مختلف مورد استفاده قرار می‌دهد. در این شاخص با بهره‌گیری مجموعه‌ای از زیرشاخص‌های مرتبط، توان تولید و صادرات کالاها صنعتی، اقتصاد ایران مورد ارزیابی قرار گرفته و با کشورهای حوزه سند چشم‌انداز ۲۰ ساله کشور مقایسه می‌شود. این شاخص، ظرفیت کشورها را برای حضور در بازارهای داخلی و بین‌المللی و فعالیت‌های با ارزش افزوده بالا و دارای فناوری برتر نشان می‌دهد.

از گذشته، این موضوع به سند چشم‌انداز ۲۰ ساله کشور، گزارش عملکرد رقابت‌پذیری صنعتی یونیدو در سال ۲۰۲۲، گزارش سرمایه‌گذاری جهانی آنگتاد سال ۲۰۲۲ و... از نگاه یونیدو برمی‌گردد.

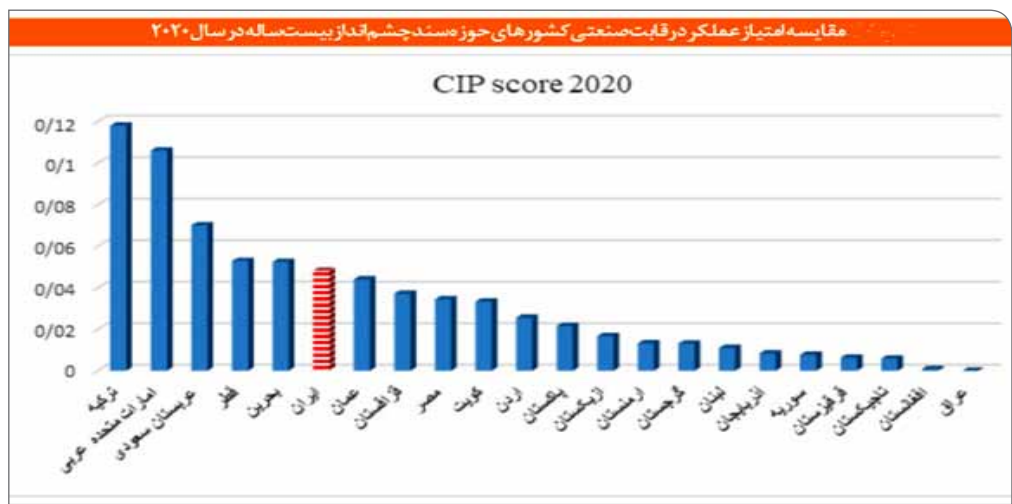
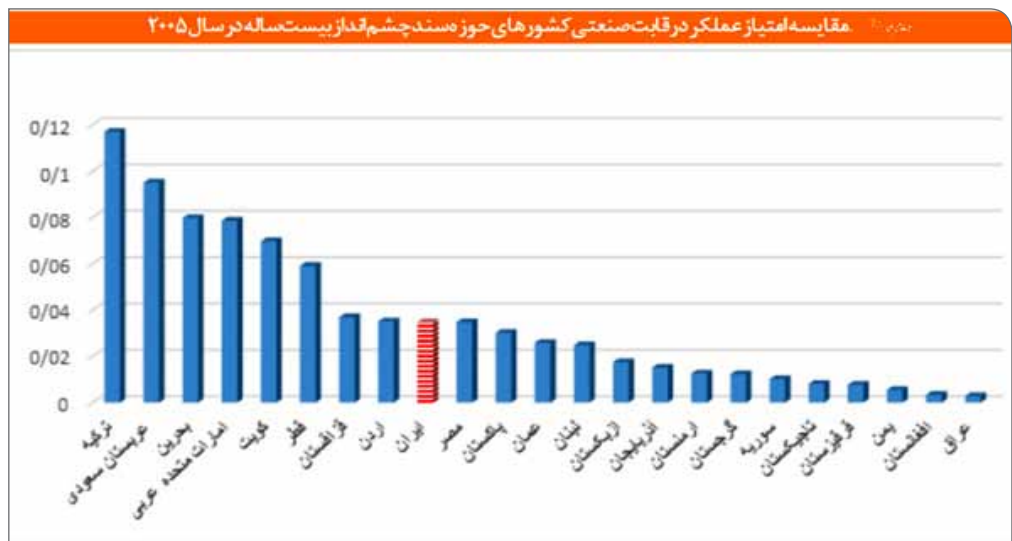
این شاخص نشان می‌دهد که تفاوت‌های مهمی در توانایی کشورها برای تولید و صادرات صنعتی یا کالاها کارخانه‌ای در ارتقا و همچنین در تاثیر اقتصاد بر تجارت جهانی و ارزش افزوده کالاها کارخانه‌ای وجود دارد.

به گزارش **سنت** و به نقل از مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، یونیدو رقابت صنعتی را به عنوان ظرفیت کشورهای برای افزایش حضور در بازارهای داخلی و جهانی و در عین حال توسعه بخش‌ها و فعالیت‌های صنعتی با ارزش افزوده و

بهبود ناچیز، منجر به افزایش فاصله با رقبای شد

امتیاز عملکرد رقابت صنعتی ایران در سال ۲۰۲۰ در مقایسه با سال شروع سند چشم‌انداز بهبود یافته و از ۰٫۰۳ به ۰٫۰۵ افزایش یافته که موجب بهبود جایگاهش در بین کشورهای مورد بررسی از رتبه نهم به رتبه ششم است.

بررسی امتیاز عملکرد رقابت صنعتی ایران در مقایسه با کشورهای حوزه سند چشم‌انداز در سال ۲۰۰۵ و ۲۰۲۰ حاکی از این است که بالاترین امتیاز به کشورهای ترکیه، امارات و عربستان سعودی تعلق دارد.

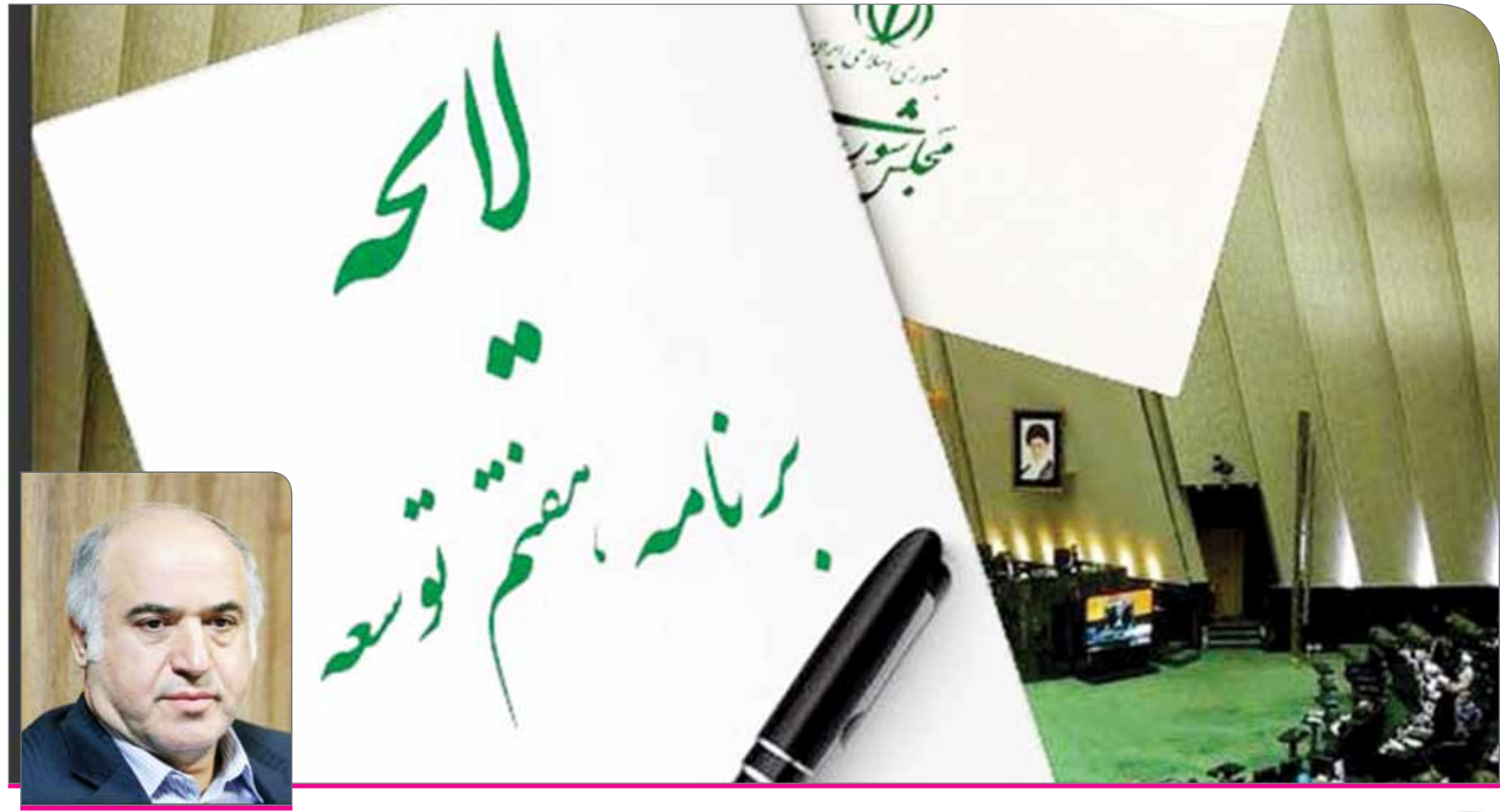

عربستان سعودی در یک دهه گذشته و بالاتر قرار گرفتن رتبه کشورهای چون امارات، قطر و بحرین نیز به بزرگ‌تر شدن مقادیر زیرشاخص‌های سرانه، به دلیل رشد مطلوب و بزرگ بودن میزان ارزش افزوده صنایع بزرگ نفت و گاز در مقایسه با جمعیت پایین این کشورها برمی‌گردد. گفتمانی است، متوسط امتیاز عملکرد رقابت صنعتی کشورهای جهان در سال ۲۰۲۰ حدود ۰٫۰۶ است و ایران با امتیاز ۰٫۰۵ پایین‌تر از متوسط جهانی شاخص رقابت‌پذیری صنعتی قرار دارد و در زمره کشورهای در حال توسعه صنعتی با درآمد متوسط قرار می‌گیرد.

وضعیت رتبه ایران در عملکرد رقابت صنعتی در سال ۲۰۲۰ و در مقایسه با سال ۲۰۰۵ بهبود یافته و از رتبه ۷۳ در میان ۱۵۴ کشور جهان که یونیدو آنها را بررسی کرده، به ۵۵ کاهش و در میان کشورهای حوزه سند چشم‌انداز نیز از رتبه نهم به رتبه ششم ارتقا یافته است. ترکیه، امارات متحده عربی، عربستان سعودی، قطر و بحرین در سال ۲۰۲۰ رتبه بهتری از ایران داشتند و به‌عبارت‌دیگر، بخش صنعت در بحث رقابت‌پذیری صنعتی در میان کشورهای حوزه چشم‌انداز در جایگاه ششم قرار گرفته است. مهم‌ترین دلیل این موضوع به رشد فزاینده ارزش افزوده صنعتی در ترکیه، امارات و

کارشناس اقتصاد در گفت و گو با

سرمایه گذاری کلید حل مشکلات امروز است

امیرعباس آذرموند: یک کارشناس اقتصادی در رابطه با نیازهای اقتصاد کشور در آستانه تصویب برنامه هفتم توسعه به گفتگو نشست. «زمانی که دخل و خرج دولت‌ها دچار مشکل می‌شود، نخستین اقدامی که در دستور کار قرار می‌گیرد، حذف بودجه پروژه‌های عمرانی است که به شکل نقدینگی وارد هزینه‌های جاری کشور شده است. به همین دلیل به نظر می‌رسد در شرایط امروز کشور، سیاستی می‌تواند راه توسعه را بازتر از گذشته کند که جلب و جذب سرمایه‌گذاری را در این بخش‌ها تسهیل کند.»

بهالالدین حسینی هاشمی، کارشناس و منتقد حوزه اقتصاد مالی، در ادامه تأکید کرد: «یک جامعه در حال پیشرفت، جامعه‌ای است که مردم آن در یک استاندارد معقول و انسانی زندگی می‌کنند. در یک جامعه رو به پیشرفت هر روز از تعداد بی‌سوادان کاسته می‌شود و همزمان مهارت‌های کیفی افراد دانش‌آموخته و فارغ‌التحصیل در آن بیشتر می‌شود. به هر روی تحقق توسعه؛ نیازمند نیروی انسانی، ماهر، با سواد و سالم است. بنابراین تأمین هزینه این بخش‌ها از سوی دولت، به مثابه ایجاد زیرساخت توسعه عمل می‌کند.»

مشروح این گفت‌وگو را می‌توانید در ادامه مطالعه کنید.

به علاوه اینکه بر اساس شواهد امروز دولت با کسری‌های بزرگ در تأمین منابع مواجه است که موجب شده عملکردش به شدت متاثر شود. مشکل هم در تأمین منابع است و همین بحران منابع اجازه نمی‌دهد تا تصمیم‌گیران و تولیدکنندگان بتوانند گام‌های بزرگ برداشته یا جیش را تجربه کنند. با توجه به موارد یاد شده در حال حاضر نرخ بازدهی در برداشت از منابع زیرزمینی نزولی بوده و همسایگان به راحتی در حال برداشت منابع زیرزمینی مشترک با ما هستند.

برآورد دقیقی از میزان سرمایه‌گذاری مورد نیاز در بخش منابع زیرزمینی انرژی ندارم ولی به هر روی چیزی که نمی‌توانیم نفی کنیم این است که رقم این سرمایه‌گذاری بسیار زیاد و زمان به سوددهی رسیدن چنین پروژه‌هایی، بلندمدت است.

با توجه به شرایط موجود، به نظر تان امکان تأمین این حجم از سرمایه‌گذاری از سوی دولت، عملی است؟

پرواضح است که چنین چیزی، آن هم بدون تحوّل جدی در وضعیت فعلی، اعمال تغییر ممکن نیست. هر چند در یک شرایط نرمال هم بسیار دشوار است که دولت بتواند تمام سرمایه مورد نیاز بخش‌های مختلف را تأمین کند. به همین دلیل دولت باید به دنبال راه‌های دیگری هم باشد. به طور معمول در برنامه‌های توسعه باید به محل جذب منابع مورد نیاز هم پرداخته شود. در هر حال مهم‌ترین راهکار برای این مشکل را باید جلب سرمایه‌گذاری خارجی در غالب فاینانس دید.

دیگر بخش‌هایی که ضروری است دولت در برنامه توسعه آنها را مدنظر داشته باشد، کدام‌ها هستند؟

من فکر می‌کنم ما باید در بخش مسکن و ساختمان هم برنامه‌ریزی لازم را انجام دهیم و گزینه مشکل مسکن و هزینه بالای تأمین آن نسبت به دیگر بخش‌های هزینه‌ای سبک‌خوار، در آینده مشکلات زیادی را به همراه خواهد آورد. همچنین به نظر می‌رسد باید به مسئله محیط‌زیست هم به شکل قاطع ورود کرد.

ایران در منطقه‌ای قرار دارد که تغییر اقلیم بزرگ‌ترین ضربات را به تار و پود زندگی اجتماعی می‌زند. در کشور ما هم که استفاده حداکثری از منابع طبیعی صورت گرفته، شرایط می‌تواند دشوارتر شود.

فکر می‌کنید منابع داخلی توان تأمین چند درصد از این هزینه‌ها را داشته باشند؟

۱۰ درصد. برای همین در سوال پیش تأکید کردم که باید مسیر جذب سرمایه‌گذاری خارجی در قالب فاینانس را هم باز بگذاریم و گزینه تنها آرزوهای خود را گفته‌ایم ولی بر روی زمین سفت، چیزی تغییر نکرده است.

لایحه فعلی چند درصد از این مسائل را در بر می‌گیرد؟

مشکل برنامه‌های توسعه ایران، این نیست که محورها را نادیده می‌گیرند، هر چند ممکن است موضوعی از قلم بیفتد ولی به‌طور معمول، محورهایی که بیان می‌شوند، درست هستند. مسئله در جایی ایجاد می‌شود که یک سند مصوب چگونگی یا چه اقداماتی در عمل هم می‌توانند به بهره‌برداری برسند. در اینجا مسئله‌ای که می‌بینیم به‌طور میانگین، اهداف و برنامه‌های توسعه پس از انقلاب بیش از ۳۰ درصد محقق نشوند و همه صحبت‌های خوب و اصولی تنها روی کاغذ می‌مانند و همزمان مشکلات روی زمین در حال انباشت شدن هستند.

مجلس شورای اسلامی این روزها بیشتر درگیر بررسی لایحه برنامه هفتم توسعه است. فکر می‌کنید با توجه به شرایط فعلی اقتصاد ایران، تمرکز بر برنامه هفتم توسعه باید بیشتر بر کدام بخش‌ها باشد؟

برنامه توسعه پنج ساله، همان‌طوری که از نام آن پیداست، با هدف تسریع در تحقق اهداف توسعه و حرکت در این مسیر تدوین می‌شود و به این طریق تصمیم‌گیران یک نظام، جهت‌گیری میان‌مدت خود را تدوین و اعلام می‌کنند. به همین دلیل نوشتن و بررسی لایحه مربوط به برنامه از اهمیت فراوانی برخوردار است. بارها شنیده‌ایم که گفته می‌شود بودجه برشی یک ساله از برنامه‌های پنج ساله است و بخشی از اهمیت این برنامه‌های پنج ساله به شمار می‌رود.

با این همه رسیدن به رشد، شاید بیش از برنامه‌ریزی، نیازمند جلب سرمایه‌گذاری و افزایش جذب سرمایه است. با تأکید بر این اصل، بدون اینکه منابع کافی وجود داشته باشد، تحوّل هم رخ نمی‌دهد و بدون اینکه یکسری ظرفیت‌های کشور فعال شوند، کمتر ممکن است سرمایه‌گذاری موفقیت‌آمیز داد.

منظور تان جذب و جلب چه نوع سرمایه‌گذاری است؟

منظور سرمایه‌گذاری‌های بزرگ و گرانی است که از عهده بخش خصوصی خارج است. جذب این دست از سرمایه‌ها می‌تواند به توسعه زیرساخت‌های موجود در کشور، به گونه‌ای یاری رساند که امکان توسعه و تسهیل کسب‌وکار در کشور فراهم بیاورد. ایران مدت‌هاست سرمایه‌گذاری کافی در حوزه زیرساخت‌ها نداشته است. شاید به همین دلیل است که در سال‌های اخیر با کاستی‌های زیرساختی مواجه شده‌ایم که در صورت تداوم می‌تواند بر مشکلات موجود کشور دامن بزند.

دولت نتوانسته از ارز حاصل از صادرات نفت، گاز و محصولات پتروشیمی استفاده کند که به بروز کسری بودجه‌های فراوان در پنج سال گذشته منجر شده است. در تمام این سال‌ها نیز هر وقت دخل و خرج دولت‌ها دچار مشکل شد، نخستین اقدامی که در دستور کار گرفت، حذف بودجه پروژه‌های عمرانی بود. اعتبار این بخش به شکل نقدینگی وارد هزینه‌های جاری شد و به جای اینکه با آن منابع یک پل ساخته شود، حقوق کارمندان یک اداره دولتی را پرداخت شد. به همین دلیل فکر می‌کنم در شرایط امروز کشور، سیاستی می‌تواند راه توسعه را بازتر از گذشته کند که جلب و جذب سرمایه‌گذاری را در این بخش‌ها تسهیل کند.

گفتنی است در حوزه اجرایی، سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در اولویت است و نمی‌توان و نباید از دولت انتظار در این بخش‌ها را داشته باشیم. درحقیقت اگر دولت بتواند در حوزه زیرساخت‌ها سرمایه‌گذاری کند به نحوی که شرایط برای گسترش فعالیت‌های اقتصادی دیگر هم فراهم شود، مسیر سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در حوزه اجرایی را هموار کرده است که در نهایت می‌تواند به رشد اقتصادی و پیشرفت کشور منجر شود.

زیرساخت‌های کشور در کدام بخش‌ها بیشتر نیازمند سرمایه‌گذاری هستند؟

همان‌طوری که آمارهای رسمی هم تأیید می‌کنند، در ۵ سال گذشته شاخص تشکیل سرمایه در ایران آن قدر کاهش یافته که این رقم از استهلاک تولید هم کمتر است و از منفی شدن روند سرمایه‌گذاری در ایران خبر می‌دهد. به‌طور طبیعی هر کدام از بخش‌هایی که استهلاک بیشتری داشتند، بیشتر هم نیاز به

جذب سرمایه‌گذاری داشته و در صورت عدم توجه ممکن است در برخی از بخش‌ها با تعطیلی‌های متعدد مواجه شویم.

به عنوان نمونه مدت‌هاست در بخش حمل‌ونقل، سرمایه‌گذاری‌های موثر و دگرگون‌کننده‌ای نداشتیم. امروز در بخش حمل‌ونقل ریلی، جاده‌ای، دریایی و هوایی با روزهای مطلوب فاصله زیادی داریم و همان‌طوری که حتماً می‌ناید وجود حمل‌ونقل مدرن و به روز از جمله ویژگی‌های یک اقتصاد توسعه یافته است. همچنین کشورمان واقعا در بخش‌های آموزش، بهداشت و درمان دچار مشکل هستند و مردم روزهای خوبی را تجربه نمی‌کنند. در این مورد احتمالا همه توافق نظر دارند که وضعیت فعلی شایسته مردم نیست و دولت باید هر چه سریع‌تر این مشکلات را حداقل کاهش دهد. در بخش حمل‌ونقل جاده‌ای که بار اصلی حوزه ترانزیتی کشور را به دوش می‌کشد نیز با مشکلات جدی مواجه هستیم. در حال حاضر جاده‌های کشور بسیار ناهموار بوده و خودروها هم فرسوده هستند که هزینه‌های جانی فراوانی را روی دست اقتصاد گذاشته‌اند. ضمن اینکه توسعه صنعت حمل‌ونقل ریلی، با توجه به ایمنی و ارزان بودن این نوع از حمل‌ونقل، می‌تواند اقدامی مثبت تلقی شده و یک حرکت مفید قلمداد شود.

علاوه بر نیاز حوزه حمل و نقل به جذب سرمایه، فکر می‌کنید در حوزه انرژی نیز نیاز به سرمایه‌گذاری داریم؟

به طور قطع در این بخش نیاز به سرمایه‌گذاری کلان هستیم تا بتوانیم جریان تمام عقب‌ماندگی‌هایی که در سال‌های اخیر به آن دچار شده‌ایم را جبران کنیم؛ در غیر این صورت همچنان نسبت به رقبای منطقه‌ای و همسایگان خود عقب‌تر خواهیم رفت و ممکن است چنان این فاصله زیاد شود که روزی نتوانیم تصور کاهش این فاصله را هم بکنیم. حتی اظهارات برخی صاحب‌نظران حاکی از آن است که ما در بخش‌هایی از حوزه انرژی در حال تبدیل شدن از صادرکننده به واردکننده هستیم.

به عنوان نمونه در بخش گاز، بیش از هر بخش دیگری می‌توانیم نشان دهیم که عدم سرمایه‌گذاری کافی چه آسیبی به دنبال داشته است؛ گفته می‌شود ایران دومین دارنده ذخایر گاز جهان است و بزرگ‌ترین میدان جهان، میدان پارس جنوبی است که ایران و قطر به طور مشترک از آن استفاده می‌کنند. با وجود چنین منابع سرشاری، در بخش گاز کار کافی صورت نگرفته و به‌تدریج در دهه ۹۰ هم به دلیل مشکلات دولت در تأمین مالی، سرمایه‌گذاری در این بخش به حداقل رسید. این امر موجب شده که کشور ما در زمستان نتواند گاز مورد نیاز مردم و صنعت را تأمین کند و به همین دلیل برای تأمین نیاز گاز خانگی مجبور به سهمیه‌بندی گاز تولید می‌شویم.

در بخش برق نیز ایران دیگر شرایط چندان مناسبی ندارد. چنانچه برای تأمین برق تابستان مجبور به سهمیه بندی برق در صنایع شده و یا حتی امسال تجربه تعطیلی چند روزه برای کاهش مصرف را نیز پشت‌سر گذاشتیم. در حوزه برق نیز تأمین برق خانگی در اولویت است و سال به سال تقاضا برای برق و انرژی بیشتر خواهد شد و باید کاری اساسی در این بخش انجام شود و گزینه در سال‌های بعدی، دیگر تعطیلی صنایع هم نمی‌تواند گره مشکل را باز کند.

در بخش نفت هم شرایط کشور مناسب نیست. درست است که طلای سیاه سهمی مهم از منابع درآمدی کشور را در یک صد سال گذشته از آن خود کرده ولی همین بخش امروز نیازمند منابعی است که بتواند در جاهای قدیمی

آینده محدودیت برق برای فولاد خوزستان وجود نخواهد داشت. ابراهیمی افزود: اجرای این طرح، استمرار تولید، افزایش سودآوری و به تبع آن اشتغال پایدار را به همراه خواهد داشت.

مجید شکرالهی مدیر ارزیابی و سرمایه‌گذاری صندوق توسعه ملی در مورد امضای تفاهنامه اظهار داشت: این طرح یک نیروگاه سیکل ترکیبی است که برای تأمین برق فولاد خوزستان احداث می‌شود. ظرفیت این نیروگاه در فاز اول ۵۲۰ مگاوات است و نوع قراردادی که با فولاد خوزستان بسته شده به روش B.O.T است. کل حجم سرمایه‌گذاری مورد نیاز ۲۹۸ میلیون یورو است که ۱۸۰ میلیون یورو آن را صندوق توسعه ملی در غالب اعطای تسهیلات و سهم از درآمد به پروژه تزریق می‌کند.

وی در پاسخ به این سوال که آیا چنین سرمایه‌گذاری‌هایی در تفاهنامه مشارکت و سرمایه‌گذاری در ساخت نیروگاه برق فولاد خوزستان با حضور امین ابراهیمی مدیرعامل و مهدی غضنفری رئیس صندوق توسعه ملی روز یکشنبه ۱۶ مهرماه ۱۴۰۲ در دفتر صندوق توسعه ملی در تهران به امضا طرفین رسید.

امین ابراهیمی، مدیرعامل فولاد خوزستان در حاشیه‌ای این جلسه گفت: محدودیت‌های برق در سال‌های اخیر ضررهای بسیار زیادی به صنایع فولادی وارد نموده، به طوری که در نیمه اول سال ۱۴۰۲ فولاد خوزستان ۵۴۰ هزار تن تولید خود را به خاطر محدودیت برق از دست داد. وی افزود: در همین راستا فولاد خوزستان با چشم‌انداز نسبت به طرح‌های توسعه‌ای خود در نظر دارد نیروگاه برق را با مشارکت صندوق توسعه ملی راه‌اندازی نماید. این نیروگاه در فاز اول ۵۲۰ مگاوات برق وارد مدار خواهد نمود. در واقع با راه‌اندازی این نیروگاه اختصاصی در

خود تأمین با آنها مشارکت در سرمایه‌گذاری داشته باشیم. شکرالهی در پایان اظهار داشت: فولاد خوزستان یک شرکت موفق در حوزه صادرات بوده و ارزآوری چشمگیری در سال‌های گذشته برای کشور به همراه داشته است؛ در همین راستا این تفاهنامه برای ساخت نیروگاه برق با این مجموعه به امضا رسید

امضای تفاهنامه فولاد خوزستان و صندوق توسعه ملی برای ساخت نیروگاه برق

پروژه‌های دیگر انجام می‌شود یا خیر، اظهار کرد: در بحث نیروگاهی معوقات سنگینی داریم. بنابراین در نیروگاه‌هایی سرمایه‌گذاری خواهیم کرد که به صورت خودتأمین اداره شوند و مصرف‌کننده انرژی دارند و مصرف‌کننده شد. در غالب رفع تعهد ارزی عمل نماید. در واقع اطمینان پیدا کنیم که منابع ارزی خودمان را در زمانی معین دریافت کنیم. البته فولاد خوزستان در این خصوص جزو شرکت‌های سرآمد است. مدیر ارزیابی و سرمایه‌گذاری صندوق توسعه ملی گفت: در طرح‌های معدنی و فولادی با شرکت‌هایی همکاری می‌کنیم که آن شرکت در حال صادرات و کسب درآمد ارزی باشد. شرکت‌های معدنی و فولادی در سال‌های اخیر به دلیل قطعی برق مدام در حال ضرر هستند؛ اما از آنجایی که مدل ما یک مدل برد-برداشت چندین شرکت فولادی و معدنی برای ما درخواست ارسال کرده‌اند که به صورت نیروگاه‌های

جدیدترین دستاوردهای پژوهشگران ایرانی درباره کاربرد نانوذرات در حفاظت از محیط زیست را بررسی کرد

امید به رهایی شالیزارها از آفات قارچی

حذف کاتالیز گرهای اسیدی خطرناک

عکس: سیدرضا

مهابت دمیچی
editor@smtnews.ir

روایی که سالهاست خوابش را می بینیم

علیرضا چابگر، محقق و استاد دانشگاه

امروزه سونامی اطلاعات در دنیای دیجیتال، هر کشوری را مجبور به فعالیت در این بستر کرده است؛ بنابراین دیر یا زود کشورها باید میان اقتصاد سنتی و دیجیتال، تعاملی منطقی برقرار کنند تا به حفاظت از بقای خود، در تبادلات و عرصه های اقتصادی بپردازند؛ بنابراین، میان این دو باید هم سازگاری دقیقی شکل بگیرد تا در نتیجه این هم سازگاری، جهان به سمت اقتصاد فول دیجیتالی شدن، میل پیدا کند؛ یعنی تمام تبادلات بر بستر سایبر انجام شود. اما باید بدانیم که این به معنای آن نیست که ارکان اقتصاد سنتی از بین برود یا روابط اقتصادی و دادوستدها منفعلساز شوند. در واقع، حرکت در مسیر اقتصاد دیجیتالی یعنی ایجاد یک همپوشانی که مولفه های فعال در هر دو نوع اقتصاد دیجیتالی و سنتی نقش مهمی دارند. تجربه این روند در اغلب کشورها اجتناب ناپذیر است.

ناگفته نماند که اقتصاد سایبری مقیاس وسیع تری نسبت به اقتصاد دیجیتال دارد و فرآیندهای دیجیتالی به عنوان یک تکنیک در اقتصاد سایبری شناخته می شود. گفتنی است، اقتصاد جوامع به آرامی در فضای سایبر همز می شوند و این روند اجتناب ناپذیر است. در واقع، می توان گفت فعالیت در بستر اقتصاد دیجیتال در آینده ای نزدیک یک انتخاب نیست؛ بلکه اجبار است و در نهایت، از آن باید تبعیت کرد. در این مسیر، ایران یا هر کشور دیگری چند راهکار پیش رو دارد؛ نخست آنکه یا باید روش منفعلانه ای را در پیش گیرد و منتظر تصمیمات قدرت ها باشد یا باید نقش خودش را تعریف کند تا بتواند عملکرد موثری در اکوسیستم اقتصاد دیجیتال جهانی داشته باشد. اگر ایران نقش منفعلانه ای را در اقتصاد دیجیتال جهان برای خود برگزیند، سرروهای بزرگ فناوری اطلاعات که به عنوان غول های اقتصادی شناخته می شوند، کنترل کننده اصلی فعالیت های اقتصادی خواهند بود. آنها نقش اقتصادی ایران را تعیین می کنند و ایران ملزم به همان روندی خواهد شد که برایش در نظر می گیرند.

اما اگر ایران خواهان عملکرد موثر است، باید پلنفرم خود را ایجاد کند که قدرت رقابت یا پلنفرم های قوی دنیا را داشته باشد. همچنین، نیازمند یک اقتصاد پویا است تا بتواند در مسیر دیجیتالی شدن در مقیاسی وسیع گام بردارد. در این شرایط می تواند یکی از تعیین کننده های اقتصاد سایبری جهان باشد.

اما بیش از هر چیز باید دید که نقش ایران در اقتصاد دیجیتالی کجاست؛ سازگاری میان اقتصاد سنتی و سایبری همان مرحله گذار اقتصاد کشور به سوی فضای سایبر در مقیاسی وسیع است. به منظور دستیابی به این سازگاری، ابتدا باید زیرساخت های اقتصاد دیجیتال در کشور فراهم شود. در واقع، باید به آن قدرت بخشید و بعد در مسیر سودآوری قرار داد.

همچنین، مقدار زیادی از ظرفیت های مردمی و اقتصادی را متوجه این نوع از اقتصاد کنند که در این شرایط نیز اقتصاد کشور ارزش افزوده بالایی خواهد داشت که در نهایت منجر به افزایش قدرت آن می شود. حال سوال این است که آیا می توان به چنین آرمانی در اقتصاد کشور دست یافت؟ واقعیت این است که اگر خواهان این هستیم که جزئی از اقتصاد دیجیتال در جهان شویم، باید با آنها تعامل داشته باشیم.

در واقع، اگر می خواهیم جزو جامعه جهانی شویم، باید نقش آفرین باشیم. اگر بتوانیم بخشی از پازل بزرگ سایبری و اقتصاد دنیا شویم، می توانیم حرفی برای گفتن در اقتصاد دیجیتال داشته باشیم.

نقش آفرینی در اقتصاد جامعه جهانی رویایی زیباست، اما شدنی نیست؛ چراکه جنگ اقتصادی نسبت به گذشته که بیشتر بر سر نفت بود، این روزها بر سر صفر و یک های است که در فضای سایبر تعیین کننده نفوذ قدرت ها هستند. یعنی قدرت ها از خواهران نفتی به خواهران اطلاعاتی آینده تبدیل شده اند. بنابراین، مسیر آسانی برای کشورها در راستای قدرت نامی اقتصادی وجود ندارد.

حال برای تعامل با جامعه جهانی، نخستین مولفه استقلال اقتصادی است که باید به سطحی قابل قبول برسد.

در واقع، ابتدا باید اقتصاد سنتی را پویا و فعال کنیم تا در نهایت، به اقتصاد دیجیتال برسیم. برای مثال، در بحث انرژی نباید فقط متکی به نفت باشیم و می توانیم از دیگر داده های انرژی در کشور نظیر انرژی خورشیدی و بادی نیز استفاده کنیم. اینجاست که می توانیم صحبت از استقلال اقتصادی به میان آوریم یا اینکه نباید اصلی ترین درآمد کشور از راه فروری باشد.

بی شک سرمایه گذاری روی دانش افزایی یکی از راه های استقلال اقتصادی است که می توان مانور زیادی روی آن داد. در این شرایط، فضای سایبری مجبور است که این اقتصاد را در خود بگنجانند و با آن همسو شود، چراکه منبع ثروت به حساب می آید. در این مرحله، لازم است ابزار دوم را استفاده کنیم. باید در این مرحله قدرت و ظرفیت خود را در فضای سایبری تعیین کنیم. در این شرایط است که کمیانی های بزرگ سایبری مجبور هستند که ظرفیت، توان و نقش آفرینی ایران را ببینند.

معمولاً از قارچ کش هایی استفاده می کنند که هم برای سلامت کشاورزان مضر است و هم سلامت خاک را به خطر می اندازد.

دلایل زیست محیطی و اقتصادی، استفاده از کاتالیز گرهای ناهمگن و تجدید پذیر اهمیت زیادی در سنتز ترکیبات شیمیایی پیدا کرده است

و حذف آلودگی ها مانند ذرات ریز، گازهای ناخواسته و آلاینده های شیمیایی دارند. این فناوری می تواند به بهبود کیفیت هوا و کاهش اثرات سوء بر سلامت انسان کمک کند. گفتنی است، یکی دیگر از کاربردهای مهم نانوذرات، کمک به بهبود رشد و عملکرد گیاهان، کاهش استفاده از سموم شیمیایی در کشاورزی و بهبود کارایی محصولات کشاورزی است که **nanosafety** در گزارش پیش رو به شرح جدیدترین دستاوردهای دانشمندان ایرانی درباره کاربرد نانوذرات در حفاظت از محیط زیست و کشاورزی پرداخته است.

که هم برای سلامت کشاورزان مضر است و هم سلامت خاک را به خطر می اندازد، هرچند قارچ کش های جدید، دارای خاصیت بیولوژیکی مفیدتری هستند، اما همچنان معایب و آثار زیست محیطی زیادی دارند. بنابراین، نیازمند به محصولی هستیم که با جایگزین شود یا تکمیل کننده آن باشد و مخاطرات محیط زیستی کمتری داشته باشد. به گفته این پژوهشگر، با توجه به کاربردهای نانو در علم پزشکی تلاش کردیم در دنیای گیاه پزشکی هم از این فناوری استفاده کنیم، تا بتوانیم محصولات سالم تری را از زمین برداشت کنیم. روش سنتز برای تولید این نانو ذره نقره که داخل آن از قارچ هم استفاده شده، از پیچیدگی کمتری برخوردار است و هزینه کمتری را می طلبد. به گفته این پژوهشگر، در نهایت پس از تولید ۵ نانو ذره با این نوع قارچ و با غلظت های مختلف، آزمایش ها در محیط آزمایشگاهی و ایزوله به خوبی واکنش نشان داد و موجب از بین رفتن ۱۰۰ درصدی این نوع از قارچ ها شد، اما در نهایت خروجی باید در مزرعه خودش را نشان دهد و در حال انجام آزمایش هایی در محیط گلخانه و مزرعه نیز هستیم.

ترکیباتی صنعتی و گران قیمت هستند. به همین دلیل، استفاده از ترکیبات بیوسازگار می تواند علاوه بر تأمین اهداف کاتالیز گرهای هتروژن، مطابق با شیمی سبز و دوستدار محیط زیست باشد. دارایی در ادامه تصریح کرد: انجام این طرح، موجب تهیه برخی ترکیبات هتروسیکل دارویی با روشی نوین و بازده بالا شده است که آثار زیست محیطی کمتری دارند. وی خاطر نشان کرد: تهیه مواد اولیه برای انجام این طرح یکی از بزرگ ترین چالش هایی بود که ما با آن سروکار داشتیم. علاوه بر این، شرکت هایی که این مواد را بفروش می رسانند، خریدار را ملزم به خرید به صورت یک یک کامل می کنند که هزینه را افزایش می دهد، حال آنکه در این تحقیقات، ضرورتی به تهیه یک کامل مواد اولیه نبود. همچنین، خرابی و دچار مشکل شدن تجهیزات آزمایشگاهی هم به افزایش زمان تحقیق دامن زد. با وجود همه این چالش ها، نتایج تحقیق در قالب مقاله هم به چاپ رسید.

مواد تغییر ایجاد کنند. امروزه ذرات عناصر در مقیاس نانو در کنار فواید متنوع، قادر به تشخیص و ردیابی آلاینده ها در محیط زیست هستند و همین امر کمک شایانی به شناسایی و کاهش آلودگی های محیط زیست می کند. برای مثال، دستاوردهای علمی حاکی از آن است که نانوذرات قابلیت بالابندگی در آب را دارند و می توانند به عنوان فیلترهای نازک استفاده شوند تا آلاینده ها و مواد آلی را از آب حذف کنند. همچنین، از نانوذرات می توان برای جذب و حذف فلزات سنگین از آب و هوا استفاده کرد. در واقع، توان جذب

راهکار نانو برای حل آفات کشاورزی

کیفی محصول است. سمیه نظری، پژوهشگر اصلی این پژوهش در گفت و گو با **سنتز** گفت: بیماری بلاست شیوع بالایی در زمین های شالی دارد و در صورت پیشرفت، موجب از بین رفتن حجم زیادی از محصولات شالیکاران می شود. شاید در برخی از سال ها به دلیل نامساعد بودن آب و هوا برای قارچ ها این بیماری شیوع پیدا کند، اما همواره به عنوان یک دغدغه مهم شناخته می شود. نشانه اصلی شیوع این قارچ در شالیزارها لکه های تیره ای است که روی گیاه پدیدار می شوند که در این شرایط معمولاً کشاورزان از قارچ کش استفاده می کنند. نظری گفت: خاصیت این قارچ و بیماری آن، این است که به شدت می تواند تغییر ماهیت بدهد و خود را با شرایط وفق دهد و حتی با تولید بذریه مقاوم به این قارچ ها، پس از مدتی دوباره رشد می کنند و در نهایت، موجب شیوع بیماری بلاست می شوند. در واقع، از آنجایی که این نوع قارچ ها تنوع پذیری بالایی دارند، گیاهان مقاوم به این قارچ هم ممکن است بعد از مدت ها مقاومت خود را از دست بدهند. به همین دلیل، برای از بین بردن آنها نیازمند فناوری های جدید برای ایجاد آفت هایی هستیم که به خاک و محیط زیست آسیب کمتری می رسانند. وی با اشاره به آسیب های زیست محیطی استفاده از قارچ کش ها در محیط زیست گفت: معمولاً از قارچ کش هایی استفاده می کنند

کاهش آثار زیست محیطی تولید دارو

گفت و گو با **سنتز** گفت: در سال های اخیر به دلایل زیست محیطی و اقتصادی، استفاده از کاتالیز گرهای ناهمگن و تجدید پذیر اهمیت زیادی در سنتز ترکیبات شیمیایی پیدا کرده است. کاتالیز گرهای ناهمگن گونه ای از کاتالیز است که در آن فاز کاتالیزور متفاوت از فاز واکنشگر یا محصولات است. بر همین اساس، طراحی و ساخت نانو کاتالیز گرهای هتروژن بر پایه نانوذرات فلزی که جایگزین مناسبی برای بیشتر کاتالیز گرهای قدیمی هستند، اهمیت زیادی دارد. وی افزود: تاکنون مطالعات زیادی درباره موضوع استفاده از کاتالیز گرهای جامد در مقیاس نانو به عنوان کاتالیز گرهای هتروژن پایدار و موثر در سنتزهای آلی شده است و ما هم در پژوهش اخیرمان به این نتیجه رسیدیم که این کاتالیز گرها با کمترین ضایعات تولید شوند و البته گزینش پذیری مناسبی هم دارند. این محقق و پژوهشگر در ادامه بیان کرد: می توان گفت که این دسته از ترکیبات حتی در مقیاس بزرگ و غیرنانونی هم بازیافت شده و قابل استفاده مجدد نیز هستند. بنابراین، می توانند جایگزین مناسبی برای کاتالیز گرهای اسیدی خطرناک متداول به شمار بیایند. وی افزود: در حال حاضر متاسفانه بیشتر پلیمرهای مورد استفاده،

شرحی از یک دستاورد ایرانی

در این شرایط یک شرکت دانش بنیان توانسته ضمن دستیابی به دانش فنی لازم، اقدام به تولید نانو کاتالیست گوگردزایی از

سخن پایانی

در سال های اخیر، پیشرفت های سریع علوم و فنون به ویژه در زمینه نانو تکنولوژی، تحولاتی بزرگ را در زمینه های پزشکی، کشاورزی، صنعت، محیط زیست و علوم پایه زیستی در پی داشته است. به طور خلاصه، نانوذرات در حوزه محیط زیست می توانند در بهبود کیفیت آب و هوا، کاهش آلودگی ها، استفاده بهینه از منابع طبیعی و بهبود فرآیندهای مدیریتی محیط زیست کمک کنند. این مواد قادر به اندازه گیری و مانیتورینگ پارامترهای مختلف محیط زیست مانند دما، رطوبت، آلاینده ها و ... هستند. این فناوری می تواند به کنترل و مدیریت بهتر منابع طبیعی کمک کند. به گفته پژوهشگران، اما

مهم ترین گام در فهم یک علم، تعریف آن علم است. بنابراین، در تعریف فناوری نانو باید گفت که این دانش از همگرایی علوم فیزیک، شیمی و زیست شناسی به وجود آمده است. این فناوری برای دانشمندان توانایی کار در سطح اتم و ایجاد ساختارهایی که نظم مولکولی کاملاً جدیدی دارند را فراهم می آورد و در نهایت، منجر به خواص جدیدی می شود. ماده اصلاح شده در مقیاس نانو، خصوصیات جدید و مفیدی را دارا است که پیش تر در آن مشاهده نمی شد و دانشمندان با دسترسی به این ذرات می توانند در واکنش

برنج از مهم ترین گیاهان زراعی دنیا است که در تأمین غذای مردم و امنیت غذایی کشور نقش اساسی دارد. متأسفانه تنش های زیستی گوناگون زنده و غیرزنده، میزان رشد این گیاه را تحت تأثیر قرار داده اند و به عنوان عامل تهدیدکننده در رشد این گیاه به شمار می روند. گفتنی است، بیماری بلاست برنج که توسط قارچی با نام علمی «*Magnaprthe oryzae*» ایجاد می شود، از مهم ترین و مخرب ترین بیماری های قارچی در طول دوره رشد این گیاه است که تأثیر منفی قابل توجهی روی تولید برنج در جهان دارد. از طرفی هم، آلودگی های زیست محیطی ناشی از مصرف بی رویه سموم شیمیایی برای کنترل بیماری و از بین بردن نژادهای مقاوم به قارچ کش ها روزبه روز در حال افزایش است که در نهایت منجر به کاهش طول عمر مفید بسیاری از آفت کش ها و قارچ کش ها می شود. محققان نشان دادند که با استفاده از نانوذرات می توان میزان مصرف علف کش ها و آفت کش ها را در زمین های کشاورزی کشت برنج کاهش داد و با این کار هم هزینه کشاورز کاهش می یابد و هم اثرات منفی زیست محیطی این مواد شیمیایی به حداقل می رسد. در این رابطه، پژوهشی با عنوان «بررسی کارایی نانو نقره بیولوژیک برای تولید نشای سالم در خزانه برنج به منظور کنترل بیماری بلاست» با حمایت بنیاد علم ایران به عنوان یک راهکار سالم و جدید برای کاهش شدت بیماری و به طبع افزایش کمی و

در میان انواع ترکیبات دارویی و دامپزشکی، رنگدانه ها و افزودنی های سهم عمده ای در ساختار آن دارند، چراکه بسیاری از داروها و ترکیبات هتروسیکل نوعی ترکیب شیمیایی بقوی از منابع طبیعی استخراج نمی شوند، بلکه سنتز می شوند و بعد به مرحله تولید می رسند. پژوهشگران توانستند با سنتز این نوع ترکیبات هتروسیکل دارویی و با استفاده از نانوفوتوکاتالیز گرهای آسیب های زیست محیطی را به حداقل برسانند. فوتوکاتالیست ماده ای است که با جذب فوتون از نور فعال می شود و به واکنش ها سرعت می بخشد. فوتوکاتالیست ها قادرند واکنش های فوتوکاتالیستی را در دمای معمولی و زمانی که در معرض نور قرار می گیرند، انجام دهند و مطابق با اصول شیمیایی دوستدار محیط زیست، در مصرف انرژی صرفه جویی کنند.

«تهیه نانو فوتوکاتالیز گرهای زیست سازگار بر پایه پلیمرهای کربوهیدراتی دوستدار محیط زیست» عنوان پژوهشی با حمایت بنیاد علم ایران است که به ارزش زیست محیطی نانوفوتوکاتالیز گرها در تولید دارو پرداخته است. گفتنی است، این پژوهش به همت منصوره دارایی، محمود تاجبخش و گلناز رحیم زاده انجام شده است. منصوره دارایی که راهنمایی این طرح را برعهده داشته است، در

گوگرد موجود در مشتقات نفتی، پس از احتراق، تبدیل به ترکیبات SOx و ذرات کوچک سولفاته می شود که برای سلامت عمومی فوق العاده خطرناک است.

علاوه بر این، گوگرد موجود در نفت، اغلب موجب مسموم شدن کاتالیست های پالایشگاهی و خوردگی موتورهای احتراق داخلی می شود. بنابراین، تولید سوخت پاک عاری از گوگرد در دهه های اخیر به یک موضوع مهم زیست محیطی و فناوری تبدیل شده است و از آنسوی حمایت از استانداردهای زیست محیطی و قوانین محیط زیست در بسیاری از کشورها، تولید و استفاده از سوخت هایی با مقدار ترکیبات گوگردی ناچیز را ضروری می دانند. بنابراین، تولید سوخت پاک عاری از گوگرد در دهه های اخیر به یک موضوع مهم زیست محیطی و فناوری تبدیل شده است و از آنسوی حمایت از محیط زیست و قوانین محیط زیستی در بسیاری از کشورها، تولید و استفاده از سوخت هایی با مقدار ترکیبات گوگردی ناچیز را ضروری می دانند.

بررسی ۱۰ ساله از ورود صندوق توسعه ملی به پروژه‌های نفتی و نیمه تمام آیا بدهی دولت زنده می‌شود؟

کارویژه‌های فراموش شده صندوق توسعه ملی

سیر آتوش موسوی: موضوع شکل‌گیری صندوق‌های ثروت ملی در دنیا که در ایران، از آن به‌عنوان صندوق توسعه ملی یاد می‌شود؛ به حدود ۷۰ سال پیش بازمی‌گردد. کشورهای نفتخیز مانند کویت، امارات، عربستان و ایران تصمیم گرفتند که مازاد درآمدهای نفتی خود را در حساب یا صندوقی نگه دارند و از عواید آن برای توسعه زیرساخت‌ها در کشور بهره بگیرند، اما در سال‌های اخیر دولت‌ها در ایران با هدف جبران کسری بودجه مبادرت به برداشت از این صندوق کردند تا جایی که در آخرین گزارش ارائه‌شده از سوی رئیس این صندوق، دولت حدود ۱۰۰ میلیارد دلار به این صندوق بدهی دارد، از این رو پیشنهاد ورود صندوق به پروژه‌های نیمه‌کاره و میادین نفتی با هدف وصول مطالبات از دولت مطرح شده است. پیشنهادی که با واکنش‌های متفاوتی از سوی کارشناسان مواجه شده است. برخی معتقدند ورود صندوق به این پروژه‌ها خطر بنگاهداری این نهاد را بالا می‌برد و در نقطه مقابل، برخی دیگر بر این باورند ورود صندوق توسعه به پروژه‌های نفتی و نیمه تمام جزو محدود سیاست‌های درست در این سال‌های اخیر است. چراکه در این صورت بخشی از مطالبات صندوق از دولت مسترد و امکان سرمایه‌گذاری در حوزه زیرساخت که کارویژه اصلی صندوق است، محقق خواهد شد. البته مشروط به اینکه با تغییر رئیس فعلی صندوق این سیاست تغییر نکند.

ورود صندوق توسعه ملی به میادین نفتی

و می‌توان با مدل IHOPE به شکل برون‌سپاری در این راستا گام برداشت. پس از اظهارات غضنفری، این پیشنهاد با ابهاماتی از سوی برخی از کارشناسان مواجه شد و برخی بر احتمال بنگاهداری صندوق هشدار دادند که مدیرعامل صندوق توسعه ملی تأکید می‌کند: «ما نهاد مالی هستیم و وارد حفاری میادین نخواهیم شد و این اقدام از سوی شرکت‌های تخصصی انجام خواهد شد.»

توسعه ملی با بیان اینکه با تحلیل تجربه‌های ۱۰ سال گذشته صندوق به این نتیجه رسیدیم که باید تغییر روش داشته باشیم و صندوق تصمیم گرفت برای سرمایه‌گذاری در طرح‌های بالای ۱۰۰ میلیارد دلار، نوعی مشارکت و سرمایه‌گذاری را پیشنهاد دهد و از این‌رو مسیر تغییر رویه باز شد، ادامه داد: در بحث بازگرداندن مطالبات صندوق پیشنهاد شده که صندوق به سرمایه‌گذاری در چاه‌های نفتی مشترک ورود کند

اینها، مهدی غضنفری با اشاره به حمایت مجلس از بازپرداخت بدهی‌های دولت به صندوق گفت: مجلس شورای اسلامی در ۲ موضوع به کمک صندوق آمده که یک موضوع ورود صندوق به طرح‌های نیمه‌تمام و سرمایه‌گذاری در این طرح‌ها است که این موضوع در هیات نظارت مجمع تشخیص مصلحت در حال بررسی است. مورد دیگر، موافقت با مدل نه‌ت‌ت مطالبات صندوق در برنامه هفتم است. مدیرعامل صندوق

چندی پیش، مدیرعامل صندوق توسعه ملی در نشست خبری اعلام کرد که صندوق ۱۰۰ میلیارد دلار از دولت طلب دارد و برای بازپس‌گیری این طلب پیشنهاد شده صندوق توسعه ملی با مدل جدید سرمایه‌گذاری IHOPE در برخی از طرح‌ها به‌ویژه میادین نفتی ورود کند. به‌گفته این مقام مسئول، مجوز ورود صندوق توسعه ملی به پروژه‌های نیمه‌تمام و نفتی در برنامه هفتم دیده شده است. به‌گزارش

اقدام اشتباهی نیست و می‌توان آن را جزو سیاست‌های نادر درست جای داد. وی در پاسخ به این پرسش که اگر صندوق توسعه ملی به پروژه‌های نفتی ورود کند، آیا امکان بازگشت بدهی‌های دولت به صندوق توسعه ملی فراهم خواهد شد؟ گفت: به‌نظر می‌رسد که اقتصاد ایران مانند لیبی، زیمبابوه و ونزوئلا و سودان شده است.

صندوق اعانه دولتی

پیمان مولوی، کارشناس اقتصاد در گفت‌وگو با بانکداری نیستی بین عملکرد صندوق ثروت ملی در ایران با دیگر کشورهای دارای این صندوق وجود ندارد، گفت: هدف این صندوق‌ها در سایر کشورها، بلوکه شدن پول نفت نیست، بلکه پول‌های حاصل از فروش نفت و سایر منابع معدنی در این صندوق‌ها سرازیر و این سرمایه‌ها در حوزه زیرساخت و پروژه‌های عمرانی هزینه خواهند شد. وی با تأکید بر اینکه قدمت تأسیس صندوق توسعه ملی در ایران به نسبت دیگر کشورهای بیشتر است، خاطرنشان کرد: صندوق توسعه ملی در ایران به صندوق اعانه دولتی تبدیل شده است، به این معنا که هرگاه دولت با کسری بودجه مواجه می‌شود، از این صندوق پول برداشت می‌کند. البته برداشت از این صندوق منحصر به دولت نشده و حتی مشاهده شده است که بخش خصوصی برای تولید شکلات، ماکارونی و... از صندوق توسعه ملی پول برداشت کرده و آن را پس هم نداده است.

نظارتی بر عملکرد صندوق نشد

اساس تغییر کند؛ صندوق توسعه ملی باید تحت‌نظارت قرار بگیرد و در ۱۵ سال اخیر، یکبار هم درباره عملکرد صندوق توسعه ملی تحقیق و تفحص صورت نگرفته است و به‌نظر بنده با این صندوق باید رویکرد خود را تغییر بدهد یا از اساس منحل شود یا سازمان برنامه و بودجه و مجلس بر عملکرد آن نظارت اعمال کنند.

علی سعدوندی، موسس کلینیک اقتصاد، در گفت‌وگو با بانکداری نیستی صندوق توسعه ملی را خسارت‌بارترین سیاست ۱۵ ساله اخیر معرفی کرد و افزود: به‌نظر می‌رسد این صندوق نظارت دولت و مجلس شورای اسلامی بر هزینه‌کرد درآمد نفتی را از بین برده است و صندوق توسعه ملی در سال‌های اخیر با منابع را در اختیار بخش خصوصی قرار داده که آنها مبادرت به خروج ارز از کشور کرده‌اند یا اینکه این پول را به دولت و بانک مرکزی تخصیص داده و آنها از آن محل، پایه پولی ایجاد کرده‌اند. وی با تأکید بر اینکه صندوق توسعه ملی یکی از نهادهای تورم‌زا است، تصریح کرد: قابل‌پیش‌بینی بود منابعی که صندوق توسعه ملی در اختیار دولت و بخش خصوصی قرار می‌دهد، بنای بازگشت ندارد. بنابراین، یک حیث و میل منابع ارزی در این صندوق گرفته که نتایج آن در اقتصاد و تورم به‌خوبی قابل مشاهده است؛ متأسفانه هیچ شخص و نهادی هم منتقد عملکرد این صندوق نیست.

معتقد هستیم که دولت در ایران بزرگ نیست، اما خدمات مناسبی به شهروندان ارائه نمی‌دهد و کاربرد و کارکرد آن کوچک است، زیرا آموزش و پرورش، بهداشت و سلامت و... در ایران رایگان نیست، قوانین و مقررات ایران در کسب‌وکار جزو بسته‌ترین اقتصادهای دنیا است. این کارشناس اقتصاد در پایان بیان کرد: خروجی این اقتصاد این است که صندوق توسعه ملی کارویژه خود را از دست می‌دهد. به نظر بنده، توسعه اقتصاد ایران، در اولویت نیست و تا زمانی که رتبه آزادی اقتصادی بهبود پیدا نکند، وضعیت همین‌گونه باقی خواهد ماند.

این کارشناس اقتصاد ادامه داد: رئیس فعلی صندوق توسعه ملی خواستار ورود سرمایه‌گذاری در میادین نفتی است. این احتمال وجود دارد که با تغییر رئیس فعلی این صندوق، این دیدگاه نیز تغییر کند. بنابراین، اینکه صندوق در قبال دریافت بدهی، در پروژه‌های عمرانی ورود کند و بخواهد از محل سرمایه‌گذاری در این بخش درآمدزایی و در حوزه زیرساخت هزینه کند، از نظر من، این اقدام به‌ذات خود اقدام منفی نیست، اما پایداری آن اهمیت دارد.

موسس کلینیک اقتصاد ادامه داد: این صندوق را افرادی اداره می‌کنند که بنا به صلاحدید اقتصاد ادامه داد: این صندوق را افرادی اداره می‌کنند که بنا به صلاحدید اقتصاد آنها به افراد و دولت پول می‌بخشد این در حالی است که چنین روندی در هیچ‌کجای دنیا تجربه نشده؛ متأسفانه همان مسیر قبل ادامه پیدا کرده است و مدیران جدید هیچ تغییری در روند کار ایجاد نکرده‌اند. سعدوندی با طرح این پرسش که با چه هدفی صندوق توسعه ملی تأسیس شده است؟ خاطرنشان کرد: به‌نظر می‌رسد این صندوق ایجاد شده است تا دست‌درازی به منابع ارزی از دید نظارت‌ها حذف شود و راحت‌تر بتوان پول حاصل از فروش نفت را خاصه‌خرچی کرد. با این صندوق توسعه ملی که من از آن به‌عنوان صندوق تخریب ملی یاد می‌کنم، آنچه در ایران اجرا می‌شود، با آنچه در نروژ، امارات، کویت و عربستان اجرا می‌شود، متفاوت است. در هیچ‌کدام از این کشورها از درآمد نفتی برای ایجاد پایه پولی و تورم استفاده نشده است. وی ادامه داد: اگر دولت ۱۰۰ میلیارد دلار بدهی خود را به صندوق توسعه ملی بازگرداند، فرقی نخواهد کرد. زیرا از این پول در بانک مرکزی پایه پولی ایجاد شده و این اقدام، خسارت‌بارترین اقدام برای اقتصاد کشور است. فرض را بر این بگیریم که دولت بتواند ریال را بگرداند، اما این اقدام به‌مثابه کشتی است که سوراخ شده و حالا به‌دنبال این هستیم که پادبان کشتی را نجات دهیم؛ در حال حاضر روسای جدید صندوق به‌دنبال این هستند که قراردادهای نفتی بگیرند، اما اساس کار غلط است.

به‌گفته این استاد اقتصاد کلان؛ صندوق توسعه ملی بخشی از یک فرآیند کلی است که درآمد نفتی را صرف تخریب اقتصاد می‌کند. به‌عبارت‌دیگر، این صندوق در ریل سیاست‌های ۵۲ ساله اخیر حرکت کرده است یعنی درآمدهای نفتی صرف ایجاد تورم و بیماری هلندی می‌شود. سعدوندی با بیان اینکه رئیس فعلی صندوق توسعه ملی در مسیر برنامه‌های گذشته حرکت می‌کند، گفت: زمانی که از ورود صندوق توسعه ملی در پروژه‌های نفتی و پتروشیمی سخن به‌میان می‌آید، این ذهنیت ایجاد می‌شود که بناساز ارز را بفروشند و به پیمانکارهای داخلی بدهند که منابع پروژه‌های نفتی در اختیار صندوق قرار بگیرد. فروش ارز حاصل از فروش ثروت ملی خسارت‌بار است و منجر به تورم و بیماری هلندی خواهد شد و به‌نظر می‌رسد که قرضه فرق چندانی نکرده و جنگ بر سر قدرت است.

بازگشت بدهی دولت به صندوق توسعه ملی، یکی از دغدغه‌های رئیس فعلی این صندوق است. از این‌رو غضنفری، مدیرعامل صندوق توسعه ملی پیشنهاد داد که این صندوق در پروژه‌های نفتی ورود کند تا شاید از این محل بتوان بخشی از مطالبات خود را دولت بازگرداند. کارشناسان اقتصاد بر این باورند که سرمایه‌گذاری در حوزه زیرساخت یکی از اهداف این صندوق است و اگر امکان عملیاتی شدن آن وجود داشته باشد، می‌توانیم امیدوار باشیم که بخشی از بدهی‌های دولت به این صندوق بازگردانده شوند.

سخن پایانی

بازگشت بدهی دولت به صندوق توسعه ملی، یکی از دغدغه‌های رئیس فعلی این صندوق است. از این‌رو غضنفری، مدیرعامل صندوق توسعه ملی پیشنهاد داد که این صندوق در پروژه‌های نفتی ورود کند تا شاید از این محل بتوان بخشی از مطالبات خود را دولت بازگرداند. کارشناسان اقتصاد بر این باورند که سرمایه‌گذاری در حوزه زیرساخت یکی از اهداف این صندوق است و اگر امکان عملیاتی شدن آن وجود داشته باشد، می‌توانیم امیدوار باشیم که بخشی از بدهی‌های دولت به این صندوق بازگردانده شوند.

آگهی مزایده عمومی

موضوع مزایده: فروش ۵۲۰.۰۰۰ کیلوگرم تیوب ریفورمر ضایعاتی

شرکت فولاد هرمزگان جنوب در نظر دارد اقلام مزاد خود را مطابق جدول ذیل از طریق مزایده عمومی به فروش برساند. اشخاص حقوقی می‌توانند از تاریخ ۱۴۰۲/۰۷/۲۲ الی ۱۴۰۲/۰۸/۰۶ (به استثنای ایام پنجشنبه و تعطیل رسمی) پس از واریز مبلغ ۵۰۰/۰۰۰ ریال به حساب ۰۱۱۱۱۱۱۱۰۰۰۸ نزد بانک ملی شعبه کمربند بندرعباس - بنام شرکت فولاد هرمزگان جنوب و ارسال فیش واریزی به شماره فکس ۰۷۶-۳۳۵۳۰۰۵۵ و یا پست الکترونیک soleimani.m@hosco.ir نسبت به خرید اوراق، هماهنگی جهت بازدید از موضوع مزایده (حداقل ۸ ساعت قبل از حضور باید هماهنگی‌های لازم صورت پذیرد) و تحویل پاکت اقدام نمایند. لازم بذکر است متقاضی بایستی در فیش واریزی شماره مزایده را جهت دریافت اسناد مربوطه قید نماید همچنین درج شماره تماس الزامی می‌باشد.

شماره مزایده	شرح کالا	مقدار (کیلوگرم)	مبلغ ضمانت (ریال)
۰۲۰۴۰۱۴	تیوب ریفورمر ضایعاتی	۵۲۰.۰۰۰	حداقل ۵ درصد مبلغ پیشنهادی

جدول زمانی انجام مزایده:

تاریخ شروع فروش اسناد	تاریخ پایان فروش اسناد	آخرین مهلت تحویل پاکت	تاریخ کتایش پاکت‌ها
۱۴۰۲/۰۷/۲۲	۱۴۰۲/۰۸/۰۶	۱۴۰۲/۰۸/۰۷ تا ساعت ۱۳:۰۰	۱۴۰۲/۰۸/۰۹

محل تحویل پاکت‌ها و هماهنگی جهت بازدید: بندرعباس، کیلومتر ۱۳ جاده اسکله شهید رجایی، شرکت فولاد هرمزگان جنوب، ساختمان هرمز ۱- اتاق ۱۰۹ - واحد فروش خدمات و اقلام مزاد.

همچنین متقاضیان محترم برای آگاهی بیشتر می‌توانند در ساعات اداری با شماره تلفن ۰۷۶-۴۴۸۴۸۵۶۷ و یا ۰۷۶-۳۳۵۳۰۰۰۳ داخلی ۸۵۶۷ تماس حاصل فرمایند و یا به سایت فولاد هرمزگان www.hosco.ir مراجعه نمایند.

روابط عمومی شرکت فولاد هرمزگان جنوب

با ماسک زندگی اقتصادی را گسترش دهید

www.Gostarefresh.news

www.Gostarefresh.news

آخرین اخبار و تازه ترین تحلیل‌ها را در پایگاه خبری «گسترش نیوز» دنبال کنید

معر فی پروژه‌های زیست محیطی ذوب آهن اصفهان

بهروز راعی: به منظور جلوگیری از انتشار گاز خام از درب سلول‌های باتری ۳ و به تبع آن جلوگیری از آلودگی هوا و انتشار بوهای نامطبوع در محیط، پروژه طراحی، ساخت و نصب درب‌های قابل انعطاف(فلکسیبل) باتری ککساز شماره ۳ با طراحی و ساخت درب نمونه فلکسیبل در اواخر سال ۹۶ آغاز شد

به گزارش خبرنگار **سایت** از استان اصفهان پس از ساخت و نصب درب نمونه بر روی باتری ۳ و تایید اثر بخشی آن، مرحله اول پروژه شامل ساخت ۷۴ عدد درب مربوط به سمت کک با استفاده از توانمندی‌های متخصصین داخلی شرکت، طی یک برنامه زمانبندی هفت و نیم ماهه از تاریخ یکم فروردین ماه ۹۸ آغاز و در اواسط آبان ماه سال ۹۸ به بهره‌برداری رسید. مرحله دوم پروژه مذکور نیز شامل طراحی، ساخت، نصب و بهره‌برداری از ۷۴ درب فلکسیبل مربوط به سمت ماشین تخلیه و همچنین ساخت ۱۰ عدد درب رزرو نیز با استفاده از توانمندی‌های داخلی شرکت از تاریخ یکم آبان ماه ۹۸ تا ۳۰ مرداد ماه ۹۹ انجام و به بهره‌برداری رسید.

این پروژه در مجموع با هزینه‌ای بالغ بر ۲۵۰ میلیارد ریال انجام و به بهره‌برداری رسید با طراحی و ساخت درب‌های قابل انعطاف (فلکسیبل) مشکل گاز بندی درب‌ها و سلول‌های باتری ۳ حل شده و با تغییر شکل و تغییر جنس قاب به نوع فولاد ضد زنگ، عمر این قطعه افزایش پیدا کرده و همچنین به وسیله فتر هایی که در دور بدنه جادامی شده است به هر قسمت قاب نیروی قابل کنترل وارد می‌شود که گاز بندی درب را ارتقا می‌بخشد.

واگذاری امور شهرک‌های صنعتی به شرکت‌های خدماتی

مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان اردبیل گفت: طبق قانون موظف به واگذاری امور شهرک‌های صنعتی به شرکت‌های خدماتی هستیم تا با کاهش تصدی‌گری دولت واگذاری امور به صاحبان صنایع انجام شود. به گزارش مهر، هاشم علایی در نشست مشترک با اعضای خدماتی شهرک صنعتی شماره دو اردبیل اظهار کرد: شرکت‌های خدماتی به عنوان یک بازوی اجرایی مهم، نقشی اساسی در اداره امور شهرک‌های صنعتی دارند و نقش بسیار مهم شرکت‌های خدماتی در ارائه خدمات مطلوب به صاحبان صنایع مستقر در شهرک‌های صنعتی استان قابل کتمان نیست. وی با تأکید بر اینکه باید تلاش شود از تمامی ظرفیت‌های ممکن برای حمایت از این نوع شرکت‌ها استفاده شود، خاطرنشان کرد: بر اساس اصل ۴۴ قانون اساسی موظف به واگذاری امور شهرک‌های صنعتی به شرکت‌های خدماتی هستیم تا با کم کردن تصدی‌گری بخش دولتی شاهد واگذاری امور به صاحبان صنایع باشیم. مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی اردبیل ادامه داد: یکی از عمده مشکلات شرکت‌های خدماتی کمبود منابع مالی است که بهترین راه‌حل ممکن برای حل این مشکل اختصاص بخشی از مالیات ارزش‌افزوده واحدهای تولیدی به شهرک‌های صنعتی برای تأمین و بهسازی زیرساخت‌های موجود است. علایی افزود: حل مشکلات شهرک صنعتی اردبیل به عنوان بزرگ‌ترین و مهم‌ترین شهرک صنعتی استان نیازمند عزم همه جانبه است تا ارائه خدمات هرچه بهتر، زمینه‌ساز افزایش رضایتمندی سرمایه‌گذاران و صاحبان صنایع ممکن شود.

وی با تقدیر از تلاش‌های استاندار و مسئولان استان در پیگیری و حل مشکلات این شهرک صنعت خاطر نشان کرد: خوشبختانه طی سالیان اخیر اعتبارات بسیار مناسبی برای تأمین زیرساخت‌های شهرک صنعتی اردبیل ۲ تخصیص یافته است. مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی اردبیل تصریح کرد: اجرای مدول دوم تصفیه‌خانه فاضلاب با اعتبار ۷۰۰ میلیارد ریال، پست برق ۶۳ کیلوولت با اعتبار هزار میلیارد ریال، بهسازی و آسفالت خیابان‌ها با اعتبار ۳۰۰ میلیارد ریال، تکمیل ساختمان فناوری و کسب و کار با اعتبار ۱۰۰ میلیارد ریال، آماده‌سازی فاز سوم با اعتبار هزار میلیارد ریال و پروژه‌های آب و برق با اعتبار ۲۰۰ میلیارد ریال از مهم‌ترین زیرساخت‌های ایجاد شده طی دو سال اخیر در شهرک صنعتی اردبیل است.

تخصیص ۱۷۰ میلیارد تومان برای ایمنی بوشهر

مدیرکل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان بوشهر با اشاره به ابلاغ اعتبارات دور دوم سفر رئیس جمهوری به استان گفت: در این راستا ۱۷۰ میلیارد تومان از منابع ملی و شورای راهبردی پتروشیمی‌های پارس جنوبی تخصیص یافت. عبدالکریم اخترشناس در گفت‌وگو با تسنیم، افزایش چند برابری اعتبارات طرح‌های راهداری در سفر دوم هیات دولت به استان بوشهر را نشان توجیه ویژه دولت مردمی سیزدهم به ارتقای ایمنی راه‌های استان دانست و از ابلاغ اعتبارات مصوبات سفر دوم رئیس‌جمهوری به استان بوشهر خبر داد و اظهار کرد: ۸ مصوبه با اعتبار ۸۴۲ میلیارد تومان رهاورد سفر دوم رئیس‌جمهوری به استان بوشهر به طرح‌های راهداری است. مدیرکل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌های استان بوشهر با اشاره به ابلاغ ۸ مصوبه سفر دوم رئیس‌جمهوری در بخش راهداری گفت: در بخش دفع نقاط حادثه خیز جاده‌ای استان بوشهر با تخصیص ۱۷۰ میلیارد تومان از منابع ملی و شورای راهبردی پتروشیمی‌های پارس جنوبی طرح‌های مهمی عملیات اجرایی آنها آغاز شده است. اخترشناس از تصویب ۱۵۵ میلیارد تومان برای تکمیل تعریض و بهسازی محورهای مواصلاتی دشتی از منابع سازمان برنامه و بودجه و مسئولیت‌های اجتماعی وزارت نفت خبر داد و خاطرنشان کرد: ۷۰ میلیارد تومان برای اصلاح و بهسازی محورهای دپلم و دشتستان مصوب شده است. مدیرکل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان بوشهر با اشاره به تخصیص ۱۷۰ میلیارد تومان برای تکمیل محور «ریز به درگاه» اضافه کرد: با تکمیل آن، مسیر جنوب استان بوشهر به فارس ۷۰ کیلومتر کوتاه‌تر می‌شود.

گروه استان‌ها editor@smtnews.ir

نگاهی به آورده‌های طرح انتقال آب از جنوب کشور دریای مکران، تشنگی شرق را فرومی‌نشاند

رضوی از آن جمله است. شرق کشور به دلیل درگیری با خشکسالی‌های پیاپی، از نظر کم‌آبی رنگ قرمز بحران به خود گرفته است و در این شرایط تنها امید به جاری شدن آب دریای مکران در رگ‌های خشک این سامان، به ساکنان این منطقه زندگی دوباره می‌بخشد.

مصرف ۱۲ هزار و ۷۰۰ لیتر بر ثانیه پیش‌بینی شده بود و بر اساس این برآورد در ایام اوج مصرف چهار هزار و ۱۵۰ لیتر بر ثانیه کمبود آب داشتیم که با جلسات متعدد با استاندار خراسان‌رضوی و وزیر نیرو، این کسری آب جبران شد و شهر مشهد بدون هیچ‌گونه تنش آبی تابستان امسال را پشت سر گذاشت.

مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای خراسان رضوی افزود: طرح‌های مختلفی برای تأمین اضطراری آب کلانشهر مشهد در دست اجرا است اما برای تأمین آب در درازمدت اجرای طرح انتقال آب از دریای عمان بسیار ضروری است.

طاهری گفت: طرح انتقال آب دریای عمان به استان‌های شرق کشور در دست اجراست که پیشرفت فیزیکی آن در این استان ۱۴ درصد است و عملیات لوله‌گذاری این طرح از استان سیستان و بلوچستان آغاز شده است.

سدهای به گل نشسته مشهد

سدهای تأمین‌کننده آب مشهد شامل «طرق، ارداک، دوستی و کارده» است که هم اینک ذخیره آب این سدها به کمترین میزان خود رسیده است.

نیاز آبی کلانشهر مشهد با توجه به روند رو به توسعه در حال افزایش است و در شرایط حداقلی با لحاظ ضوابط و برنامه‌های مختلف نظیر مدیریت مصرف و حذف آب فضای سبز نیازمند تأمین ۴۰۰ میلیون متر مکعب آب در اقی ۱۴۲۰ خواهد بود.

مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب مشهد در گفت‌وگو با خبرنگار ایرنا اظهار کرد: هم اکنون تنها هفت درصد از حجم ذخیره سدهای مشهد آب دارد که میزان بسیار کمی است و این رقم در مدت مشابه پارسال ۱۹ درصد بود.

حسین اسماعیلیان افزود: حجم ورودی آب به سدهای مشهد از ابتدای امسال تنها ۴.۲ میلیون متر مکعب بوده است، خوشبختانه دوره اوج مصرف را بدون مشکل پشت سر گذارده‌ایم اما منابع ذخیره نیز به کمترین حد خود رسیده است.

وی اضافه کرد: مشهد از نظر جمعیت دومین کلانشهر کشور است و علاوه بر آن سالانه پذیرای ده‌ها میلیون زائر است و نیاز آبی این کلانشهر با توجه به روند رو به توسعه در حال افزایش است و در شرایط حداقلی با لحاظ ضوابط و برنامه‌های مختلف نظیر مدیریت مصرف و حذف آب فضای سبز، نیازمند تأمین ۴۰۰ میلیون مترمکعب آب در اقی ۱۴۲۰ خواهد بود.

اسماعیلیان ادامه داد: با توجه به اقلیم خشک استان، تأمین این‌نیاز آبی تنها از طریق حوزه‌های داخلی امکان‌پذیر نیست و برای تأمین آب مشهد در بازه‌های زمانی کوتاه‌مدت، میان‌مدت و درازمدت طرح‌های مختلفی تعریف و با حمایت وزارت نیرو و شرکت آب منطقه‌ای استان در حال اجرا است.

وی گفت: جایگزینی پساب، ساخت سد شورچیه و انتقال آب از کوه‌های شمالی مشهد بخشی از طرح‌های تعریف شده برای تأمین بخشی از نیاز ۴۰۰ میلیون متر مکعبی آب مشهد است.

مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب مشهد افزود: طرح مهم و کلان انتقال آب از دریای عمان به مشهد نیز در دست اجرا است که عملیات اجرایی آن آغاز شده و امیدواریم طبق برنامه زمان‌بندی‌شده به مشهد برسد تا نگرانی از تأمین آب مشهد مرتفع شود.

اسماعیلیان اضافه کرد: سال آبی گذشته را با همراهی مردم و تلاش شبانه‌روزی شرکت‌های آب منطقه‌ای، آبغای مشهد و وزارت نیرو پشت سر گذاشتیم و به‌رغم افزایش دمای هوا و افزایش ۲۰ درصدی زائران در نیمه نخست امسال نسبت به مدت مشابه سال قبل، میزان استحصال آب در این کلانشهر نیم درصد نیز کاهش یافت و این درحالی است که پیش‌بینی افزایش ۱۵ درصدی استحصال آب شده بود.

سخن پایانی

در مجموع هم اکنون حدود ۹۰ درصد گستره استان خراسان‌رضوی و ۹۸ درصد پهنه شهرستان مشهد در شرایط خشکسالی شدید قرار دارد که گذر دادن این خطه از این تنش آبی، نیازمند مشارکت مردم و کار جهادی است.

در مناطق درگیر خشکسالی سخت و سخت‌تر می‌کند، از این رو ابرطرح‌های انتقال آب از دریا در دولت سیزدهم برنامه‌ریزی شده و پنج ابرطرح انتقال آب دریا برای تأمین آب در مناطق مختلف کشور در دست اجرا قرار گرفته است که انتقال آب از دریای مکران (عمان) برای استان‌های سیستان و بلوچستان و خراسان‌های جنوبی و

انتقال آن در دست انجام است. عبداللهی افزود: ۲۱۰ میلیون متر مکعب نیز سهم بخش شرب استان خراسان رضوی است که برای اخذ مجوز آن در حال رایزنی هستیم تا با اخذ مجوز از مجلس شورای اسلامی، خرید تضمینی آغاز شود.

وی گفت: براساس جلسات برگزار شده با استانداری، مجری طرح «شرکت ایماوسکو» و وزارت صمت، مقدمات تأمین آب شرب برای استان خراسان رضوی و جنوبی از این طرح در دستور قرار گرفته است.

مجری مطالعات طرح انتقال آب از دریای عمان به شرق کشور ادامه داد: شرکت ایماوسکو مأموریت انتقال آب برای مصارف بخش صنعت را عهده‌دار است اما مدیران این شرکت اعلام آمادگی کرده‌اند چنانچه بخشی از هزینه‌های انتقال آب در بخش شرب شامل هزینه‌های خرید ورقه‌های فولاد و لوله‌گذاری توسط صنایع معدنی استان تأمین شود، کار لوله‌گذاری در استان را عملیاتی خواهد کرد.

عبداللهی افزود: اولویت شرکت انجام لوله‌گذاری از مسیر دریا است اما چنانچه این شرط توسط استان اجرایی شود، لوله‌گذاری در استان آغاز خواهد شد.

وی تأکید کرد: نیاز آبی بخش شرب و صنعت شرق کشور باید تأمین شود تا علاوه بر اشتغالزایی، جمعیت شهری و روستایی نیز به خصوص در مناطق مرزی پایدار بماند و از تخلیه روستاها در پهنه شرقی کشور جلوگیری شود.

وی گفت: هم اینک این طرح در خراسان رضوی در مرحله خاکبرداری و مسیرسازی است و ۵۰۰ کیلومتر در استان باید عملیات خاکبرداری انجام شود که تا کنون ۳۶۰ کیلومتر از این مسیر خاکبرداری شده است. مجری مطالعات طرح انتقال آب از دریای عمان به شرق کشور اضافه کرد: برای اجرای این طرح ۱۸۰ دستگاه ماشین‌آلات به همراه ۸۵۰ نفر نیروی انسانی در خراسان رضوی در چهار جبهه مشغول فعالیت هستند.

ضرورت اجرای طرح انتقال آب از دریا

طبق گفته سخنگوی دولت سیزدهم، از ابتدای کار کابینه جدید مسئله آب یکی از اصلی‌ترین موضوعات مورد توجه دولت مردمی بوده است و از ۳۰۰ نقطه پرتنش آبی که در کشور وجود داشته متأسفانه در دولت پیشین در اولویت قرار نگرفته و منابع مناسبی برای آن تخصیص نیافته بود که دولت آیت الله رئیسی علاوه بر استفاده پهنه از منابع آبی، بهره‌گیری از روش‌های غیرمتعارف را نیز در دستور کار قرار داد و هم اکنون روند انتقال آب از خلیج‌فارس و دریای عمان با پنج خط انتقال در دست اقدام است.

طرح‌های مختلف تأمین اضطراری آب در کلانشهر مشهد در دست اجرا است اما برای تأمین آب در درازمدت اجرای طرح انتقال آب از دریای عمان بسیار ضروری است.

مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای خراسان رضوی در گفت‌وگو با خبرنگار ایرنا اظهار کرد: تا سال ۱۳۸۷ که سد «دوستی» وارد مدار تأمین آب شرب مشهد شد ۹۰ درصد آب این کلانشهر از طریق چاه تأمین می‌شد و سدهای «طرق و کارده» تنها ۱۰ درصد این آب را تأمین می‌کردند.

علیرضا طاهری افزود: از سال ۱۳۸۷ که سد دوستی وارد مدار شد ۶۰ تا ۶۵ درصد آب شرب مشهد از آبهای سطحی تأمین می‌شود اما در ۲ سال اخیر به دلیل خشکسالی و تغییراتی که در حوضه بالادست سد دوستی اتفاق افتاده است، محدودیت‌هایی برای تأمین آب شرب مشهد ایجاد شد. وی خاطرنشان کرد: هم اینک تنها ۹ درصد از حجم یک میلیارد و ۶۰۰ میلیون متر مکعبی سدهای خراسان رضوی آب دارد که این رقم در مدت مشابه پارسال ۲۰ درصد بود و استان در شرایط کم آبی نامناسبی قرار دارد.

همچنین حجم بارندگی استان در سال آبی گذشته، از مهر ۱۴۰۱ تا اول مهر امسال حدود ۶۵ درصد نسبت به میانگین بلندمدت کاهش داشته و این کاهش بارندگی وضعیت منابع آبی استان را حادث از گذشته کرده است.

طاهری اضافه کرد: نیاز آبی مشهد در سال ۱۴۰۲ و در اوج

طبق آمار وزارت نیرو، در سال آبی ۱۴۰۲-۱۴۰۱ تهران، قزوین، سیستان و بلوچستان، هرمزگان و خراسان رضوی پنج استانی هستند که به لحاظ کاهش ۳۰ درصدی بارندگی نسبت به سال آبی قبل در وضعیت قرمز آبی قرار گرفتند و ورودی آب سدها و آبخوان‌های آنها بسیار کم بود. ادامه روند خشکسالی و کم بارشی شرایط زیست را

طبق اعلام سخنگوی طرح‌های ملی بخش آب کشور با اجرای این طرح شیرین‌سازی ۲۸۰ میلیون مترمکعب آب برای ۳۰ میلیون نفر جمعیت زیر پوشش عملیاتی خواهد شد.

براساس گفته وزیر صنعت، معدن و تجارت، طرح انتقال آب از دریای عمان به استان‌های سیستان و بلوچستان، خراسان جنوبی و خراسان رضوی یکی از بزرگ‌ترین طرح‌ها در مقیاس جهانی است که چنین طرحی در هیچ کشور دیگری اجرا نشده است.

پیشرفت ۱۳ درصدی طرح انتقال آب از عمان

انتقال آب از دریای عمان و خلیج‌فارس به شرق کشور از جمله طرح‌های کلان تعریف شده برای تأمین بخشی از کسری آب دالان شرقی کشور است که از آبان سال ۱۴۰۰ توسط شرکت «ایماوسکو» آغاز شده است.

طرح انتقال آب از دریای عمان در ۱۸ جبهه کاری از چهارها تا مشهد فعال است و ۱۵ جبهه نیز در دست ابلاغ است و میزان پیشرفت واقعی کل طرح ۱۳.۸درصد است.

مجری مطالعات طرح انتقال آب از دریای عمان به شرق کشور در خصوص آخرین وضعیت این طرح به خبرنگار ایرنا گفت: خط اصلی این طرح هزار و ۳۲۰ کیلومتر است و طول مسیر اشتعاب سنگان خواف نیز ۱۳۸ کیلومتر است.

علی عبداللهی افزود: در مسیر اجرای این طرح ۱۹ باب ایستگاه پمپاژ تعریف شده و ۲ تونل انتقال آب شامل تونل آب‌بر «جاوشیر» به طول ۱۲.۲ کیلومتر و تونل «کامه» به طول ۱.۳ کیلومتر اجرا می‌شود.

مجری مطالعات طرح انتقال آب از دریای عمان به شرق کشور ادامه داد: حجم انتقالی آب در این طرح ۲۲۰ میلیون متر مکعب در سال پیش‌بینی شده و ظرفیت نمک‌زدایی کل طرح نیز سالانه یک میلیارد متر مکعب است.

عبداللهی اضافه کرد: این طرح در ۱۸ جبهه کاری از چهارها تا مشهد فعال است و ۱۵ جبهه نیز در دست ابلاغ است که میزان پیشرفت واقعی کل طرح تاکنون ۱۳.۸ درصد است.

وی ادامه داد: اکنون مسیرسازی و خاکبرداری این طرح در خراسان رضوی در دست اجرا است و لوله‌گذاری طرح نیز در مسیر سیستان و بلوچستان در حال اجرا است.

مجری مطالعات طرح انتقال آب از دریای عمان به شرق کشور گفت: در سایت پلان چهارها سه جبهه کاری فعال است، ۱۰ کارگاه نیز برای اجرای عملیات مسیرسازی و لوله‌گذاری سالمانه انتقال آب از چهارها تا زاهدان و پنج کارگاه نیز برای اجرای عملیات مسیرسازی و احداث تونل از زاهدان تا مشهد فعال است.

عبداللهی افزود: حجم قراردادهای منعقد شده کل طرح ۱۵۵ هزار میلیارد ریال و نیز ۱۱۹ میلیون یورو است و هزینه‌های سرمایه‌گذاری مورد نیاز در کل طرح نیز هزار و ۶۱۰ هزار میلیارد ریال است.

وی اضافه کرد: زمان‌بندی اجرای این طرح تا مشهد پایان سال ۱۴۰۵ و اجرای آن تا زاهدان پایان سال ۱۴۰۳ است.

مقدمات تأمین آب شرب خراسان رضوی و جنوبی

طبق تفاهمنامه‌های منعقد شده، آب انتقالی به استان‌های خراسان‌رضوی و جنوبی در بخش صنعت به مصرف خواهد رسید اما این آب در سیستان و بلوچستان و اخیراً نیز در خراسان رضوی، برای تأمین مصرف آشامیدنی پیش‌بینی شده است و بر اساس برنامه زمان‌بندی شده، این طرح تا پایان سال ۱۴۰۵ آماده بهره‌برداری خواهد شد.

مدیران شرکت ایماوسکو اعلام آمادگی کرده‌اند چنانچه بخشی از هزینه‌های انتقال آب در بخش شرب شامل هزینه‌های خرید ورقه‌های فولاد و لوله‌گذاری توسط صنایع معدنی خراسان‌رضوی تأمین شود، عملیات لوله‌گذاری در استان را عملیاتی کنند.

مجری مطالعات طرح انتقال آب از دریای عمان به شرق کشور اظهار کرد: برای جبران کسری آب خراسان رضوی در اقی ۱۴۲۰، بر اساس این طرح تخصیص ۳۲۰ میلیون متر مکعب آب در سال منظور شده که ۱۲۰ میلیون متر مکعب آن به بخش صنعت اختصاص دارد و مجوز آن توسط وزارت نیرو صادر شده و کار

پر درآمدترین مشاغل فناوری کدامند؟

دنیای رایانه و فناوری اطلاعات در تمام وجوه زندگی مدرن نفوذ کرده و به جزء لاینفک زندگی انسان‌ها تبدیل شده است؛ به نحوی که تمام امور زندگی افراد از جمله رانندگی خودرو یا تشخیص بیماری به فناوری گره خورده است. به گزارش ایسنا، از آنجا که در سال‌های اخیر پیشرفت تکنولوژی، سرعت بسیار بالا و غیرمنظره‌ای را پیموده است، مشاغلی که در این حوزه بوده‌اند نیز از مزایای خیلی خوبی برخوردار شده‌اند. همچنین کارهای زیادی هم که بیشتر حتی ناآشنا برایمان آشنا نبود، به مشاغل روز جهان اضافه شده و گوی رقابت را از سایر شغل‌های قبلی و قدیمی برده‌اند. در حال حاضر رشته آئی.تی به‌عنوان یکی از رشته‌های اشتغالزا در کشور به شمار می‌رود که دارای سرعت اشتغال بالایی است. در دوران کرونا که امکان فعالیت بسیاری از کسب و کارها وجود نداشت، بیشتر مشاغل در بستر اینترنت و از طریق فضای مجازی توانستند فعالیت خود را ادامه دهند. افرادی که این روزها به دنبال شغل در حوزه تکنولوژی هستند، باید از این پس دقت بیشتری در انتخاب و تعیین شغلشان داشته باشند، چراکه می‌توانند با توجه به فهرست زیر، درآمد بیشتری را برای خود کسب و آینده خود را با علم و دانش بیشتری پایه‌ریزی کنند بنابراین آگاهی از اینکه این روزها چه مشاغلی از درآمد بهتر و شرایط مطلوب‌تری بهره‌مند هستند، برای افراد به‌خصوص جوانان و نوجوانانی که در حال تصمیم‌گیری برای رشته و شغل آینده خود هستند، از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است. توسعه‌دهنده نرم‌افزار، تحلیلگر امنیت اطلاعات، مدیر بخش ارتباطات و فناوری، تحلیلگر سیستم‌های رایانه‌ای، مهندس شبکه رایانه، دانشمند داده، تحلیلگر اطلاعات تجاری، توسعه‌دهنده مرکز داده (دیتاسنتر) و سرپرست امنیت سایبری و داده برخی از مهم‌ترین مشاغل پردرآمد در حوزه فناوری اطلاعات (IT) معرفی شده‌اند و طبق اعلام منابع رسمی این مشاغل در برخی کشورها از جمله ایالات متحده آمریکا، کانادا و استرالیا از درآمد و شرایط بهتری برخوردارند و کارجویان باید برای بهره‌مندی از مزایای آن باید به سراغ این دسته از مشاغل بروند. علاوه بر موارد گفته شده مشاغل پرطرفدار و پردرآمد دیگری در این حوزه وجود دارد که در ادامه این گزارش به آن اشاره می‌شود.

برنامه‌نویسی: استخدام برنامه‌نویس به‌عنوان یکی از محبوب‌ترین و البته پر درآمدترین مشاغل در حوزه فناوری اطلاعات و ارتباطات شناخته می‌شود. برنامه نویسی شامل فرآیند نوشتن و توسعه انواع نرم‌افزارهاست. در واقع برنامه نویسی کسی است که می‌تواند انواع نرم‌افزار و کدها را به زبان‌های مختلف مانند C#، Java، پایتون، اپلیکیشن‌های موبایل و... تولید کند. برنامه‌نویسان در رده‌ها و شاخه‌های مختلف دسته‌بندی می‌شوند. پنج دسته رایج در شغل برنامه‌نویسی عبارتند از: برنامه‌نویسان اپلیکیشن، برنامه نویسان سیستمی، برنامه‌نویسان بازی، برنامه‌نویسان موبایل و برنامه‌نویسان وب.

طراحی سایت: استخدام طراح وب یا همان طراح سایت، مخصوصا طراح سایت دور کاری یکی از پرتقاضاترین مشاغلی است که خیلی

حواض

جزئیات قتل داریوش مهرجویی و همسرش

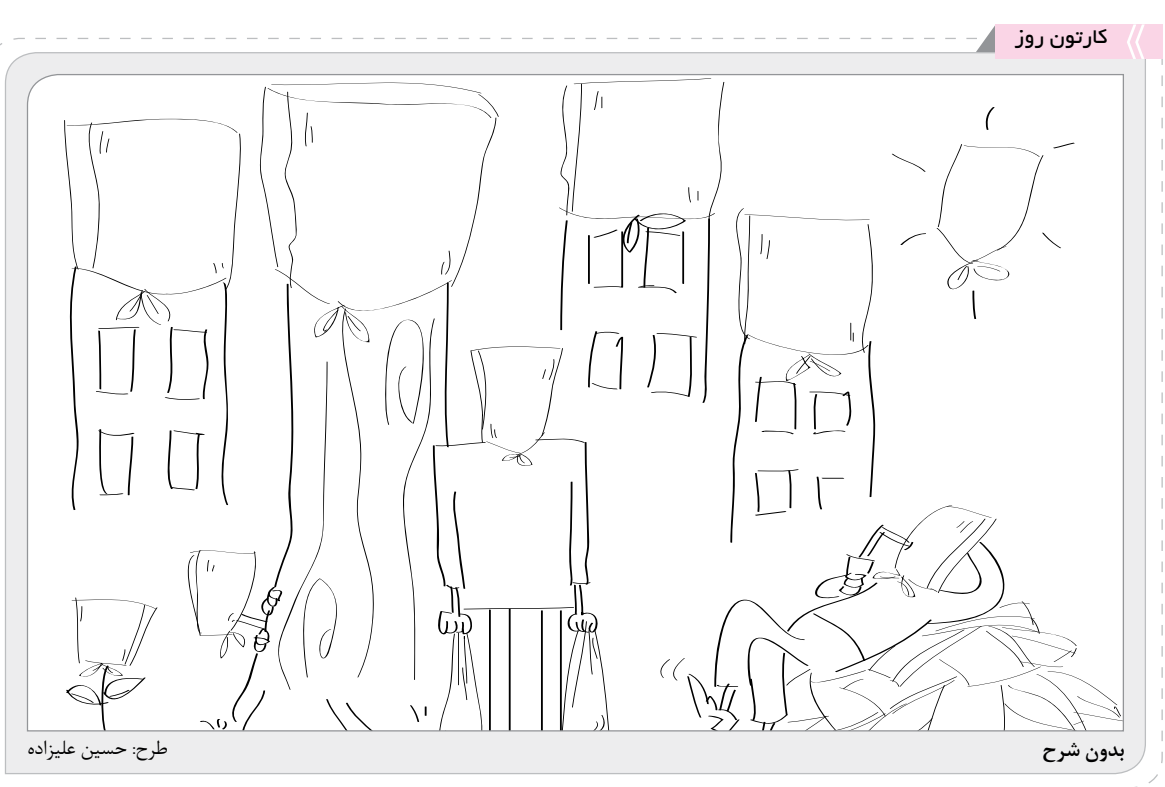
وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در پیامی تاکید کرد که روشن شدن ابعاد قتل داریوش مهرجویی را با جدیت مطالبه و پیگیری می‌کند. به گزارش روابط عمومی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، در پیام محمدمهدی اسماعیلی آمده است: خبر فقدان تاسف‌بار هنرمند بزرگ سینمای ایران، استاد داریوش مهرجویی و همسرشان باعث تأثر عمیق شد. بی‌تردید مهرجویی از بزرگان جریان‌ساز سینمای ایرانی بود که در طول دهه فعالیت، آثار ماندگاری را تولید کرد.

این حادثه تلخ و دردناک تا روشن شدن ابعاد آن توسط نهادهای ذیربط پیگیری می‌شود و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی آن را با جدیت مطالبه و دنبال خواهد کرد.

اینجانب فقدان مهرجویی عزیز و همسر گرمی‌اش را به بازماندگان، جامعه هنری کشور و خانواده سینما و عموم علاقه‌مندان ایشان تسلیت عرض می‌کنم و رحمت و رضوان الهی را برای آنها مسئلت دارم.

به گزارش قوه قضاییه، حسین فاضلی هر یکندی رئیس کل دادگستری استان البرز گفت: قتل داریوش مهرجویی فیلمساز، نویسنده و کارگردان به همراه همسرش خانم وحیده محمدی‌فر در ویلای شخصی واقع در زیبادشت فردیس رخ داده است. وی افزود: طبق اظهارات مونا مهرجویی، پدرش حدود ساعت ۲۰:۵۰ روز شنبه مورخ ۲۲ مهر به وی که در جهانشهر کرج بوده پیام می‌دهد که برای شام به منزل بیاید.

رئیس کل دادگستری استان البرز بیان کرد: دختر مرحوم مهرجویی حدود ۲۵:۲۲ به منزل پدرش می‌رسد و ابتدا زنگ منزل را می‌زند و با توجه به اینکه کسی جواب نمی‌دهد با کلید در را باز و وارد منزل می‌شود و مشاهده می‌کند که پدر و مادرش با ضربات چاقو یا جسم برنده دیگر به نواحی گردن به قتل رسیده‌اند. وی افزود: با توجه به تماس دختر مقتولین با پلیس، موضوع به اطلاع بازپرس ویژه قتل می‌رسد. به گفته فرمانده انتظامی استان البرز جزئیات این پرونده با حضور تیم تخصصی پلیس تحت پیگیری است.

سینما

فراز و فرودهای سینمای کودک

از دهه ۶۰ و ۷۰ سینمای ایران به عنوان دهه‌های طلایی سینما یاد می‌شود، دهه‌هایی که اقبال به سینما در ایران با سینمای کودک پا گرفت و بعدتر با «دونده»، «خانه دوست کجاست»، «بچه‌های آسمان» و... جهانی شد. مقایسه آن روزها با سینمای امروز کمی تلخ به نظر می‌رسد اما شاید تلنگری باشد تا بتوان سینمای کودک ایران را در محتوا و جریان‌سازی به آن روزها نزدیک‌تر کرد. سخت است باور کنیم سال‌های صف کشیدن جلوی سینما برای خریدن بلیت فیلم گذشته. خصوصا وقتی این صف کشیدن خانوادگی و همراه کوچک‌ترها رقم می‌خورد.

سال‌هایی که محبوبیت کاراکترها برای بچه‌های قدونیم‌قدی که جلوتر از پدر و مادرهایشان می‌دویدند تا روی صندلی‌هایشان بنشینند، سال‌های سینما را پر کرده بود. در اواسط دهه ۶۰، این استقبال باعث فروشی شوکه‌کننده برای سینمای ایران شد. فروشی که بیشتر برای سینمای کودک و نوجوان و برای فیلم‌های کلاه قرمزی، گلنار، دزد عروسک‌ها و چند فیلم پرتعداد دیگر به شکلی اتفاق افتاد که اگر رقم فروش آنها را با بلیت امروز بسنجیم، به عددی بالاتر از ۴۰ میلیارد تومان می‌رسیم.

معرفی ایران به جشنواره‌های بین‌المللی

عده‌ای عقیده دارند سینمای کودک و نوجوان ایران بستری برای معرفی ایران به جشنواره‌های بین‌المللی و مجامع جهانی شد. هم‌زمان با آن روزهای پرفروش سینمای کودک و نوجوان، جریانی در حال شکل‌گیری بود که سینمای ایران را با استانداردهای بین‌المللی همسو می‌کرد. کم‌کم داشت صدای جایزه گرفتن‌های ایران در جهان به گوش مردم می‌رسید.

نامزدی فیلم دوندگ در جشنواره کن و جوایز متعدد آن از جشنواره لندن و بقیه جشنواره‌ها، سرآغاز اتفاقی بود که منجر شد راجر ایبرت، منتقد سرشناس سینمایی، در نوشته خود در سال ۲۰۲۲ آن را فیلمی مهم و نخستین شاهکار سینمای پس از انقلاب بداند. به بیان دیگر در آن سال‌هایی که سینمای ایران برای مخاطب داخلی و کودکان و نوجوانان، جذاب و پرطرفدار بود فیلم‌هایی تولید و به جشنواره‌های جهانی عرضه می‌شد که آرام‌آرام معرف چهره و تصویر سینمای ایران به جهانیان شد. ب

هطوری که عده‌ای عقیده دارند سینمای کودک و نوجوان ایران بستری برای معرفی ایران به جشنواره‌های بین‌المللی و مجامع جهانی شد. این مهم با حضور ۸ فیلم از سینمای کودک و نوجوان از بین ۲۸ فیلم معرفی شده به آکادمی اسکار در تاریخ سینمای ایران نیز مشخص می‌شود؛ فیلم‌هایی مانند بادبادک سفید، بچه‌های آسمان، رنگ خدا، من ترانه ۱۵ سال دارم، آواز گنجشک‌ها، نفس و... در این جشنواره حضور داشته‌اند. جالب توجه‌تر آنکه از سه فیلم ایرانی رها یافته به مرحله نهایی اسکار، حضور بچه‌های آسمان اهمیت این سینما را بیشتر می‌کند. علاوه بر اسکار، فیلم‌های کودک و نوجوان ایران در دهه‌های ۶۰ و ۷۰ به جشنواره‌های کن، ونیز، برلین و... راه یافت و باعث شد منتقدان بیشتری، سینمای کودک و نوجوان ایران را دیده و آن را مورد ارزیابی قرار دهند.

تربیت برجسته‌ترین فیلمسازان ایرانی

در آن روزها برخی فیلمسازهای بزرگ ایرانی مانند بیضایی، نادری و کیارستمی با فیلم‌هایی در ژانر کودک و نوجوان مسیر حرفه‌ای خود را در سینما شروع کردند و این شروع با کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان شکل بهتری پیدا کرد. به گونه‌ای که می‌توان کانون را مصداق بارزی بر شکل‌گیری پایه‌های سینمای کودک دانست؛ کانونی که مهم‌ترین سینماگران ایرانی را پرورش داد و مدخلی شد برای آنان که بعدتر نام ایران را در جشنواره‌های جهانی فیلم بر سر زبان فیلمسازان و منتقدان بزرگ جهانی انداختند. چنانچه میله آگاه نیز درباره آنان می‌نویسد: آدم‌های برجسته موج‌نو در کانون فیلم ساخته‌اند؛ از تقوایی و بیضایی گرفته تا نادری و مهرجویی. بیضایی نخستین کارش را با کانون شروع کرده و ورودش به عالم فیلم و سینما نوا است. در حالی که تقوایی دهه چهل (دوران مستندهای موفق تقوایی) را پشت سر گذاشته است. تقوایی کاربلد است و برای ورود به عالم سینمای حرفه‌ای از مدخل کانون عبور می‌کند. کیمیایی و نادری چند سال بعد در کانون فیلم می‌سازند و مهرجویی ۷۶ سال بعد وارد کانون می‌شود.

اعتماد به فیلمساز

مدیر به فیلمساز اعتماد می‌کرد که فیلم بسازد و نتیجه آن فیلم‌هایی شد که در دهه‌های ۶۰ و ۷۰ دیدیم؛ این در حالی است که عده دیگری عقیده دارند سینمای دهه ۶۰ ایران به دلیل نبود رقیب خارجی، فراگیر نبودن اینترنت و محدود بودن فیلمسازان به رعایت نکاتی مطابق فضای جدید ایجاد شده پس از انقلاب، میان مردم آن دوران طرفدار پیدا کرد و هر شکل دیگری از فیلم نیز در دسترس مردم قرار می‌گرفت از آن استقبال می‌شد اما نادره تر کم‌انی در این باره به ایرنا گفت: رشد است که سینمای دهه ۶۰ به دلیل نبود فیلم‌های بلند دیگر در دست کردند یا شرایط در آن روزها به گونه‌ای بود که امکان دسترسی گسترده به فیلم‌های جهان نبود، اینترنت همه گیر نشده بود و تلویزیون نیز تعداد کانال‌های خیلی کمی داشت اما مدیریت دولتی به فیلمساز اعتماد می‌کرد. ممکن بود فیلمساز فقط قصه را داشته باشد اما مدیر به فیلمساز اعتماد می‌کرد که فیلم بسازد و نتیجه آن فیلم‌هایی شد که در دهه‌های ۶۰ و ۷۰ دیدیم.

ویلاهایی که به جای چای سبز می‌شوند

اگرچه روزگاری شهرستان لاهیجان بزرگ‌ترین تولیدکننده چای در استان گیلان بود، اما با تخریب وسیع باغ‌های چای و ویلاسازی به‌جای باغ‌های چای، اکنون لاهیجان، کمترین سهم در تولید چای را در میان شهرستان‌های گیلان دارد. اگر از محلی‌ها درباره کاشف‌السلطنه بپرسید، افسانه‌ای تعریف می‌کنند که انگار کاشف‌السلطنه عصایی جادویی داشت و با یک ورد، کوه‌های لاهیجان را پر از بوته‌های چای کرد.

در شهر لاهیجان، میدانی به نام «کاشف‌السلطنه» نامگذاری شده است. بلواری که به سمت این میدان می‌رود، درست جایی قرار گرفته که پدر چای ایران در آن آرام گرفته است. جایی که روزگاری باغ چایش بود و وصیت کرد او را لای همان بوته‌های چای دفن کنند. بلواری که به کوه‌های بلندی می‌رسد که تماما با بوته‌های چای پوشیده شده است.

مقابل باغ چای با همان نخستین باغی که کاشف‌السلطنه در آن نخستین بوته‌های چای را کشت کرد، تابلویی نصب شده که مشخصات باغ در آن نوشته شده است: «باغ کشاورزی لاهیجان با مساحت، ۵۴ هکتار، یادگار کاشف‌السلطنه پدر چای ایران و نخستین شهردار تهران است که نخستین دفتر سازمان چای نیز در زمان کاشف‌السلطنه هنوز در داخل این باغ سرافراز مانده است. وجود کلکسیون ۸۰۰ گونه گیاه و درختان و قدمت ۹۰ ساله باغ کشاورزی تلنگر واژه میراث ماندگار این باغ کهن برای شهروندان این شهر است که باید به عنوان یک سرمایه ملی صیانت شود. بی‌تردید احیای باغ کشاورزی بیش از پیش بر ارزش و هویت آن خواهد افزود.»

روایت عصای جادویی چایکار

نزدیک باغ، وسط میدان، کاشف‌السلطنه چایکار با عصای جادویی‌اش ایستاده است. عصایی افسانه‌ای که اگر نبود، حالا خبری هم از باغ‌های همیشه سبز چای نبود.

اگر از قدیمی‌های لاهیجان بپرسید، قصه عصای جادویی را اینگونه روایت می‌کنند: «قدیم‌ها، کسی در ایران بلد نبود چای کشت کند. انگلیسی‌ها اجازه نمی‌دادند تا محصول پرفروش مستعمره‌شان، جای دیگری کشت شود.

چای در انحصار خودشان بود. تا اینکه یک نفر به اسم کاشف‌السلطنه به هند می‌رود و تخم چای را داخل عصایش پنهان می‌کند. تخم‌ها را به لاهیجان می‌آورد و در باغش کشت می‌کند.»

در موزه چای، یا بهتر بگوییم جایی که پدر چای ایران در آن آرامیده است، خون دل‌های کاشف‌السلطنه برای آموزش کشت چای در هند و آوردن بوته‌ها و گلدان‌های چای از هند به ایران را می‌توان شنید و دید؛ لابه‌لای سماورهای قدیمی، میان نخستین ابزارهای چای خشک‌کنی و لای اسناد و عکس‌های باقی مانده.

اما اینکه چگونه با مشقت فراوان و مخالفت اربابان محلی بالاخره توانست کشت چای را ابتدا در لاهیجان و سپس در تمام گیلان و بخش‌هایی از مازندران رواج دهد غرور آفرین است.

مزار پدر چای ایران

کاشف‌السلطنه یکی بار به دستور شاه قاجار به هند می‌رود تا چایکاری را فراگیرد اما پس از آنکه نخستین بوته‌های چای را به ایران آورد، بارها و بارها به هند سفر کرد تا دست آوردش را بطور کامل در گیلان فراگیر کند و سرآخر هم در یکی از همین سفرهایش به هند در یک سانحه تصادف جانش را در کوتل ملوی شیراز از دست می‌دهد.

کاشف‌السلطنه که به‌خاطر کشت چای جانش را از دست داد، وصیت کرده بوده، در باغ چای خودش دفن شود تا از همان بلندای کوه، نظاره‌گر باغ‌های چایی باشد که حاصل رنج‌هایش است؛ باغ‌هایی که متأسفانه این روزها نابود می‌شوند و به جایش ویلاها، یکی یکی سر بر می‌آورند.

مزار پدر چای ایران، سال‌ها لای بوته‌های چای متروک مانده بود. تا اینکه «انجمن آثار ملی» مقرر می‌کند دو درصد درآمد حاصل از تولید چای برای ساخت مقبره‌ای در خور شأن، برای پدر چای ایران اختصاص یابد.

سال ۱۳۳۵ استاد «هوشنگ سیحون» بنای آرامگاه را طراحی می‌کند و بنا به همت «انجمن آثار ملی» به شکل کنونی، با اسکلتی از بتن و نمای سنگ تیشه‌ای توسط مهندس «غفور گنجه‌ای» ساخته می‌شود.

بعد از انقلاب ۱۳۵۷، آرامگاه در اختیار «کمیته انقلاب» قرار می‌گیرد و مدتی تبدیل به باشگاه ورزشی می‌شود. ۱۰ سال طول می‌کشد تا این بنا به‌عنوان یک اثر ملی ثبت شود و در اختیار سازمان میراث فرهنگی قرار گیرد.

این اداره هم پس از مدتی با ایجاد تغییراتی در بنا، فضای آرامگاه را به «موزه چای» تبدیل کرد و این موزه ۸ شهریور سال ۱۳۷۵ رسماً افتتاح شد.

حالا سنگ قبر کاشف‌السلطنه، لابه‌لای سماورها و طبق‌های قدیمی مالش چای و نخستین دستگانه‌های چای‌خشک‌کنی، هنوز نگران سرنوشت چای ایرانی است؛ چایی که با زحمت فراوان تولید می‌شود و طعم ایرانی بودنش مشخص است.